

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Δνση: Μ. Παρλαμά 2 και Λ. 62 Μαρτύρων 417
713 04 Ηράκλειο
Τηλ. 2810529248, ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: --243 Fax: 2810529289
Πληροφορίες: Κων/νος Πετράκης
Email: k.petrakis@apdkritis.gov.gr

ΕΡΓΟ:

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΠΑΛΙΑΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ
ΤΗΣ ΑΠΔ ΚΡΗΤΗΣ ΣΕ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΠΙ ΤΩΝ
ΟΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΒΡΙΤΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΜΙΝΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ,
ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΦΥΛΛΩΝ
ΑΜΙΑΝΤΟΣΑΝΙΔΩΝ, ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

ΑΠΔ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ: ΑΠΟΦ.Α.Π.3461/29-08-2017 (ΑΔΑ ΩΣ7ΣΟΡ1Θ-
Τ1Γ)

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 143.000,00€

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Ηράκλειο
Σεπτέμβριος

2017

Το παρόν τεύχος της Τεχνικής Συγγραφής Υποχρεώσεων Οικοδομικών Εργασιών, αποτελεί συμβατικό τεύχος σύμφωνα με το οποίο θα εκτελεστεί το έργο και έχει συνταχθεί με σκοπό να συμπεριλάβει όλες τις Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Θεσμοθετημένα Εναρμονισμένα Πρότυπα, για όλες τις εργασίες και τα ενσωματωμένα υλικά του έργου.

Το παρόν τεύχος της Τεχνικής Συγγραφής Υποχρεώσεων, έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση ΔΙΠΑΔ /ΟΙΚ /273/ 17-7-2012 του Υπουργείου Α.Α. ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ. η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 2221/Β/ 30-7-2012, με θέμα: «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα», υπό την αίρεση της εγκυκλίου 17/2016 (ΑΔΑ: 75ΕΖ4653ΟΞ-Θ2Π) του ΥΠΟΜΕΔΙ (μερική προσωρινή αναστολή – αντικατάσταση με προσωρινές ΤΠ).

Όσα από τα εν ισχύ εθνικά κανονιστικά κείμενα (Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιοι, Προδιαγραφές κλπ) δεν έρχονται σε αντίθεση με τις εγκριθείσες ΕΤΕΠ ή δεν περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο αυτών εξακολουθούν να ισχύουν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με τα Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (hEN) που έχουν θεσπισθεί με τις σχετικές ΚΥΑ.

Η ενσωμάτωση στο έργο υλικών με σήμανση CE είναι επιβεβλημένη, ανεξαρτήτως αν τα άρθρα του Συμβατικού Τιμολογίου, η Τ.Σ.Υ. και οι λοιπές Συμβατικές Προδιαγραφές αναφέρουν τούτο ρητά ή όχι.

Για το έργο της ΑΠΔ Κρήτης με τίτλο «ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΠΑΛΙΑΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΠΔ ΚΡΗΤΗΣ (ΠΡΩΗΝ ΥΕΒ) ΣΕ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΒΡΙΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΜΙΝΙΑ – ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ.», ισχύουν οι ακόλουθες Τεχνικές Προδιαγραφές:

- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-01-01-01-00 : Παραγωγή και μεταφορά σκυροδέματος**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-01-01-02-00 : Διάστρωση σκυροδέματος**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-01-01-05-00 : Δονητική συμπίκνωση σκυροδέματος**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-01-02-01-00 : Χαλύβδινοι οπλισμοί σκυροδέματος**
- **ΕΛΟΤΤΠ 1501-02-01-02-00 : Αφαίρεση επιφανειακού στρώματος εδαφικού υλικού**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-02-08-00-00: Αντιμετώπιση δικτύων ΟΚΩ κατά τις εκσκαφές**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-15-01-03-00 : Πλήρεις κατεδαφίσεις κατασκευών με μηχανικά μέσα**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-15-02-01-01 :Καθαιρέσεις στοιχείων οπλισμένου σκυροδέματος με μηχανικά μέσα**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-15-04-01-00: Μέτρα υγείας - ασφάλεια και απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας κατά τις κατεδαφίσεις – καθαιρέσεις**
- **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-04-20-01-01 : Χαλύβδινες σωληνώσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων**

- ο **ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-15-02-02-02 : Καθαιρέσεις Μεταλλικών Κατασκευών με Θερμικές Μεθόδους**

Επίσης, παρατίθενται κατάσταση θεσμοθετημένων εναρμονισμένων Εθνικών – Ευρωπαϊκών Προτύπων :

- ο ΦΕΚ 427Β/07-04-2006 (οικ6310/41(καταργήθηκε το άρθρο 4, αντικαταστάθηκε με ΚΥΑ1783/64-ΦΕΚ 210Β/01-03-2010))
- ο ΦΕΚ 917Β/17-07-2001 16462/29
- ο ΦΕΚ Β 1914 / 15.06.2012 6690 (Παράρτημα Ι, Ισχύοντα hEN)
- ο ΦΕΚ Β 1914 / 15.06.2012 6690 (Παράρτημα ΙΙ, hEN που θα ισχύσουν προσεχώς)
- ο **ΦΕΚ Β 1287/2009: Απ. 21017/84 (Σχετικά με επιχειρήσεις αφαίρεσης αμιάντου)**
- ο **Το Π.Δ. 212/2006 (ΦΕΚ 212/Α/2006)**
- ο Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων **ΟΔΗΓΙΑ 1999/77/ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 26ης Ιουλίου 1999** ,για την έκτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμιάντος) (επισυνάπτεται)
- ο Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων **ΟΔΗΓΙΑ 2003/18/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Μαρτίου 2003**, για την τροποποίηση της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (επισυνάπτεται)

Τέλος παρατίθενται κατάσταση ενημερωτικών εκδόσεων κρατικών αρχών που αφορούν έργα με αντικείμενο υλικά που περιέχουν αμιάντο :

- ο Ενημερωτικό τεύχος του Τμ. Επιθ. Εργασίας του ΥΠ.Ε.Κ.Α./ 2011
- ο Θεματικό Βιβλιογραφικό Δελτίο (Αμιάντος) του ΕΛ.Ι.Υ.Α.Ε. εκδ.2009 (επισυνάπτεται)

Ηράκλειο - 18 Σεπτεμβρίου 2017

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ & ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Προϊστάμενος
του Τμήματος Τεχνικής Υποστήριξης
ΔΤΕ Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης

Κων/νος Α. Πετράκης
Πολιτικός Μηχανικός

Συσκάκης Ιωάννης
Πολιτικός Μηχανικός

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ Με την αριθμό πρωτ.οικ. 1759/18-09-2017 Απόφαση της ΔΤΕ/ΑΠΔ Κρήτης (ΑΔΑ: 6ΞΥ9ΟΡ1Θ-8ΝΥ)

Επισυναπτόμενα κείμενα:

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1287

30 Ιουνίου 2009

Το παρόν ΦΕΚ επανεκτυπώθηκε λόγω λαθών

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 21017/84

Όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των επιχειρήσεων που ασχολούνται με τις εργασίες κατεδάφισης και αφαίρεσης αμιάντου ή/και υλικών που περιέχουν αμιάντο από κτίρια, κατασκευές, συσκευές, εγκαταστάσεις και πλοία, καθώς επίσης και με τις εργασίες συντήρησης, επικάλυψης και εγκλεισμού αμιάντου ή/και υλικών που περιέχουν αμιάντο.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 137/1985).

2. Το άρθρο 36 του ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ Α' 177/1985).

3. Τις διατάξεις του π.δ. 212/2006 «Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» (ΦΕΚ Α' 212/2006).

4. Το άρθρο 35 του ν. 3762/2009 «Αναδιοργάνωση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε), ρύθμιση θεμάτων Οργανισμών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 75/2009).

5. Τη γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Πρακτικό 5/10.6.2009).

6. Από την απόφαση αυτή δεν προκύπτει επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός των όρων ίδρυσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων αφαίρεσης ή κατεδάφισης αμιαντούχων υλικών, που προβλέπονται στο άρθρο 14 του π.δ. 212/2006 «Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ

του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» και στο άρθρο 35 του ν. 3762/2009 «Αναδιοργάνωση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε), ρύθμιση θεμάτων Οργανισμών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 75/2009).

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, όπου αναφέρεται:

1. Επιχειρήσεις Αφαίρεσης Κατεδάφισης (ΕΑΚ): νοούνται οι επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν εργασίες αφαίρεσης ή κατεδάφισης αμιαντούχων υλικών καθώς επίσης και άλλες εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών, όπως συντήρηση, επικάλυψη ή εγκλεισμό, κατά τη διάρκεια των οποίων ενδέχεται να διαταραχθούν τα αμιαντούχα υλικά με συνέπεια την αποδέσμευση ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας και του περιβάλλοντος χώρου.

2. Αμιαντούχα Υλικά: είναι προϊόντα τα οποία περιέχουν ίνες αμιάντου. Τα εργαστήρια που διενεργούν αναλύσεις υλικών με σκοπό το χαρακτηρισμό τους ως αμιαντούχα ή μη απαιτείται να έχουν διαπιστευτεί από το ΕΣΥΔ βάσει του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17025 για την ικανότητά τους να διενεργούν δειγματοληψίες και αναλύσεις υλικών σύμφωνα με τη μέθοδο MDHS 77 «Asbestos in bulk materials. Sampling and identification by polarized light microscopy (PLM)» του HSE ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο τουλάχιστον ισοδύναμου αποτελέσματος. Στα πιστοποιητικά ανάλυσης που εκδίδονται μετά τον εργαστηριακό έλεγχο των υλικών πρέπει να δηλώνεται με σαφήνεια αν ανιχνεύθηκαν ίνες αμιάντου καθώς επίσης και το είδος των ινών αμιάντου. Η παρούσα απόφαση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που ανιχνεύονται ίχνη αμιάντου (έως 2 ίνες) κατά την εργαστηριακή ανάλυση του υλικού σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο ανάλυσης.

3. Μη εύθρυπτα αμιαντούχα υλικά: νοούνται τα υλικά που εμφανίζουν χαμηλή δυνατότητα αποδέσμευσης ινών αμιάντου στον αέρα (αμιαντοτσιμέντο, αμιαντούχα πλακάκια δαπέδου, αμιαντούχα πλαστικά - ρητίνες - ελαστικά, αμιαντούχα επιχρίσματα και βαφές, αμιαντούχα ασφαλτόπανα).

4. Εύθρυπτα αμιαντούχα υλικά: νοούνται τα υλικά που περιέχουν ίνες αμιάντου χαλαρά συνδεδεμένες έτσι ώστε σε ενδεχόμενη διατάραξή τους μπορούν εύκολα να απελευθερώσουν ίνες αμιάντου στον αέρα (χύμα υλικό, ψεκάσμενος αμιάντος, αμιαντούχες μονώσεις σωληνώσεων - λεβήτων - δεξαμενών και εναλλακτών θερμότητας, μονωτικές αμιαντόπλακες, αμιαντόχαρτο, αμιαντούχο χαρτόνι, αμιαντούχες φλάντζες και τσιμούχες, αμιαντούχα σχοινιά και κορδόνια, αμιαντούχα υφάσματα).

5. Αμιαντοτσιμέντο: είναι το μίγμα τσιμέντου και αμιάντου το οποίο όταν είναι σε ξηρή κατάσταση απορροφά νερό λιγότερο από 30% κατά βάρος. Στο παράρτημα Ι του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης δίνεται η διαδικασία εργαστηριακού ελέγχου ενός υλικού, που περιέχει αμιάντο και τσιμέντο, με σκοπό το χαρακτηρισμό του ως αμιαντοτσιμέντο.

6. Βοηθητικές εργασίες με αμιάντο: είναι όσες αφενός συνδέονται με τις κύριες εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών και αφετέρου εκτιμάται ότι κατά τη διάρκεια εκτέλεσής τους οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε σκόνη αμιάντου ή αμιαντούχων υλικών (συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση σταθερών ικριωμάτων, συντήρηση αντλιών τύπου NPU (Negative Pressure Unit) στο χώρο εκτέλεσης εργασιών διαχείρισης αμιάντου, καθαρισμός του χώρου εργασίας και του εξοπλισμού εργασίας, εργασίες αποκλεισμού της περιοχής που θα εκτελεστούν οι εργασίες διαχείρισης αμιάντου, συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση μονάδας απορρύπανσης και σύνδεση/αποσύνδεση αυτής με την αποκλεισμένη περιοχή διαχείρισης αμιάντου).

7. Αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας: είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 8 (παράγραφος 8) του ν. 2639/1998 «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 205/Α'/1998).

Άρθρο 3 Γενικά

1. Οι ΕΑΚ προκειμένου να αρχίσουν να λειτουργούν και να εκτελούν εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών είτε ως εργολάβοι είτε ως υπεργολάβοι ολόκληρου ή τμήματος του έργου, πρέπει να κατέχουν σχετική άδεια σύμφωνα με το άρθρο 14 του π.δ. 212/2006 και η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

2. Η άδεια της παραγράφου 1 κατηγοριοποιείται, ανάλογα με το είδος των αμιαντούχων υλικών, σε δύο τύπους: Α και Β. Η άδεια τύπου Α αφορά κάθε είδους εργασία σε όλα τα είδη αμιαντούχων υλικών (εύθρυπτα και μη εύθρυπτα), ενώ η άδεια τύπου Β αφορά κάθε είδους εργασία μόνο σε μη εύθρυπτα αμιαντούχα υλικά.

3. Η άδεια της παραγράφου 1 ισχύει για συγκεκριμένη χρονική περίοδο (από 2 έως 3 χρόνια) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

4. Οι εργασίες σε αμιαντούχα υλικά κατατάσσονται στην κατηγορία Α του άρθρου 2 του π.δ. 294/1988.

Άρθρο 4 Προσωπικό των ΕΑΚ

1. Στις ΕΑΚ με άδεια τύπου Α ή Β ανεξάρτητα από το λοιπό τεχνικό, ιατρικό ή υγειονομικό προσωπικό ο

εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού υπεύθυνου.

2. α) Στις ΕΑΚ που διαθέτουν άδεια τύπου Α ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού υπεύθυνου που να είναι κάτοχος τίτλου σπουδών από τα παρακάτω ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή σχολές του εξωτερικού, για τις οποίες παρέχεται ισοτιμία και αντιστοίχιση, καθώς επίσης και άδεια άσκησης επαγγέλματος όταν αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία:

α1. τμήματα πολυτεχνικών σχολών πολιτικών μηχανικών, αρχιτεκτόνων μηχανικών, χημικών μηχανικών, μηχανολόγων μηχανικών, ναυπηγών μηχανολόγων μηχανικών, μηχανολόγων και αεροναυπηγών μηχανικών, μηχανολόγων μηχανικών βιομηχανίας, μηχανικών περιβάλλοντος, μηχανικών παραγωγής και διοίκησης, μηχανικών μεταλλείων μεταλλουργών, μηχανικών ορυκτών πόρων, ηλεκτρολόγων μηχανικών, ηλεκτρολόγων μηχανικών και μηχανικών υπολογιστών, ηλεκτρολόγων μηχανικών και τεχνολογίας υπολογιστών, μηχανικών διαχείρισης ενεργειακών πόρων, αγρονόμων και τοπογράφων μηχανικών

α2. τμήματα πανεπιστημιακών σχολών χημείας, περιβάλλοντος, επιστήμης των υλικών, επιστήμης και τεχνολογίας των υλικών, διαχείρισης περιβάλλοντος και φυσικών πόρων

β) Στις ΕΑΚ που διαθέτουν άδεια τύπου Β ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του εδαφίου (α). Δύναται όμως να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού υπεύθυνου και σε κατόχους τίτλου σπουδών από τα παρακάτω τμήματα ανώτατων τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή πρώην σχολών υπομηχανικών και των ΚΑΤΕΕ ή σχολών του εξωτερικού για τις οποίες παρέχεται ισοτιμία και αντιστοίχιση:

- πολιτικών δομικών έργων, πολιτικών έργων υποδομής, ανακαίνισης και αποκατάστασης κτιρίων, μηχανολογίας, ναυπηγικής, ηλεκτρολογίας, τεχνολογιών αντιρρύπανσης, φυσικών πόρων και περιβάλλοντος, οικονομίας και περιβάλλοντος, ενεργειακής τεχνολογίας, τοπογραφίας.

γ) Επιπρόσθετα ο τεχνικός υπεύθυνος στις ΕΑΚ με άδεια τύπου Α ή Β πρέπει να έχει είτε τριετή τουλάχιστον προϋπηρεσία στο αντικείμενο της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου με ελάχιστη απασχόληση 500 ώρες ανά έτος ή 3.000 ώρες συνολικά στην κατηγορία Α ή/και Β του π.δ. 294/1988 είτε διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία σε έργα αφαίρεσης ή κατεδάφισης αμιαντούχων υλικών, που εκτελέστηκαν από αδειοδοτημένες επιχειρήσεις του εξωτερικού ή από επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων (κοινή υπουργική απόφαση 13588/725/2006) (ΦΕΚ 383/Β/28.3.2006).

3. Ο τεχνικός υπεύθυνος δεν μπορεί να χρησιμοποιείται σε περισσότερες από μία ΕΑΚ ούτε μπορεί να είναι ταυτόχρονα επιστημονικός υπεύθυνος σε ΕΞΥΠΠ ή ΕΣΥΠΠ άλλης επιχείρησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του π.δ. 95/1999 «Όροι ίδρυσης και λειτουργίας Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης» (ΦΕΚ 102/Α/26.5.1999).

4. Σε κάθε έργο διαχείρισης αμιαντούχων υλικών ορίζεται τεχνικός ασφάλειας και γιατρός εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1568/1985, του π.δ. 294/1988, του π.δ. 17/1996, του ν. 3144/2003 και του π.δ. 212/2006.

5. Ο τεχνικός υπεύθυνος της ΕΑΚ με άδεια τύπου Α ή Β, εξαιρουμένου του εργοδότη, μπορεί να προσφέρει υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας εφόσον διαθέτει τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία προσόντα.

6. Ο εργοδότης για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων του ιατρού εργασίας εξασφαλίζει κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, απομονωμένο από την περιοχή που εκτελούνται οι εργασίες με αμιαντούχα υλικά, όπου και τηρούνται τα απαιτούμενα στοιχεία. Ειδικά για τους ατομικούς ιατρικούς φακέλους πρέπει να εξασφαλίζεται το απόρρητό τους.

7. Οι ΕΑΚ στελεχώνονται και από άλλο προσωπικό, που χρησιμοποιείται ως αρμόδιο προσωπικό επίβλεψης των εργασιών διαχείρισης αμιαντούχων υλικών. Στο χώρο εργασίας παρευρίσκεται σε όλη τη διάρκεια της βάρδιας τουλάχιστον ένα αρμόδιο πρόσωπο επίβλεψης των εργασιών για κάθε δέκα εργαζόμενους.

8. Ο τεχνικός υπεύθυνος της ΕΑΚ, ο τεχνικός ασφαλείας σε κάθε έργο, τα αρμόδια πρόσωπα επίβλεψης των εργασιών σε κάθε χώρο εργασίας και οι εργαζόμενοι που εκτελούν τις εργασίες σε αμιαντούχα υλικά πρέπει, πριν την ανάληψη των καθηκόντων τους, να έχουν εκπαιδευτεί καταλλήλως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 5

Αρμοδιότητες και καθήκοντα του τεχνικού υπεύθυνου των ΕΑΚ

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του τεχνικού υπεύθυνου του άρθρου 4 της παρούσας απόφασης είναι οι εξής:

1. Στον τομέα των κατά νόμο αρμοδιοτήτων του, ο τεχνικός υπεύθυνος:

α. Συμμετέχει στη σύνταξη και προσυπογράφει το σχέδιο εργασίας που προβλέπεται στο π.δ. 212/2006.

β. Μεριμνά για την επίβλεψη της καλής λειτουργίας, της χρήσης και της συντήρησης του εξοπλισμού της ΕΑΚ.

γ. Συμμετέχει στη σύνταξη και προσυπογράφει τη μελέτη εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου που διενεργείται από τον τεχνικό ασφαλείας και το γιατρό εργασίας σε κάθε έργο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του π.δ. 17/1996 και του άρθρου 3 του π.δ. 212/2006.

δ. Επιβλέπει την τήρηση του μητρώου εργαζομένων, που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σκόνη αμιάντου ή σε σκόνη αμιαντούχων υλικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, παράγραφος 1 του π.δ. 212/2006.

2. Ο τεχνικός υπεύθυνος λαμβάνει γνώση και συμβουλεύει τη διοίκηση της ΕΑΚ για θέματα όπως:

α. Τον υπάρχοντα και χρησιμοποιούμενο κατά περίπτωση εξοπλισμό της ΕΑΚ.

β. Τις περιπτώσεις συνεργασίας της ΕΑΚ με αναλυτικά εργαστήρια, με επιχειρήσεις, που διαθέτουν άδεια συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, και λοιπούς εξωτερικούς φορείς καθώς και για τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες.

γ. Τις περιπτώσεις που κατά την άσκηση του έργου των τεχνικών ασφαλείας ανακύπτουν ιδιαίτερα προβλήματα που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης προκειμένου να υπάρξει συστηματική αντιμετώπιση του προβλήματος.

3. Ο τεχνικός υπεύθυνος συνυπογράφει, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, όλα τα βιβλία και τους φακέλους της ΕΑΚ, στα οποία καταγράφονται όλα τα στοιχεία, που προβλέπεται να τηρεί η ΕΑΚ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 της παρούσας απόφασης, εκτός από τους ατομικούς ιατρικούς φακέλους των εργαζομένων στην ΕΑΚ.

Άρθρο 6

Ελάχιστος μη εξαντλητικός τεχνικός εξοπλισμός των ΕΑΚ

1. Οι ΕΑΚ προκειμένου να αδειοδοτηθούν πρέπει να έχουν τον ελάχιστο εξοπλισμό που περιγράφεται στο παράρτημα II του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

2. Όταν οι ΕΑΚ δεν συμβάλλονται με ανεξάρτητους φορείς για τη διενέργεια μετρήσεων του επιπέδου έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, τότε πρέπει να διαθέτουν τον ελάχιστο εξοπλισμό που περιγράφεται στο παράρτημα III του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

3. Ο εξοπλισμός των παραρτημάτων II και III, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, πρέπει να ανήκει στις ΕΑΚ.

Άρθρο 7

Ελάχιστα διαθέσιμα Μέσα Ατομικής Προστασίας των εργαζομένων στις ΕΑΚ

1. Για να αδειοδοτηθούν οι ΕΑΚ είναι απαραίτητο να έχουν στη διάθεσή τους τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) που αναφέρονται στο παράρτημα IV του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης και αφορούν την προστασία των εργαζομένων έναντι του κινδύνου έκθεσης σε ίνες αμιάντου.

2. Η ελάχιστη διαθέσιμη ποσότητα των Μ.Α.Π. του παραρτήματος IV πρέπει να υπερκαλύπτει κατά 50% τις ανάγκες των εργαζομένων. Ως βάση για τον υπολογισμό της ελάχιστης διαθέσιμης ποσότητας των Μ.Α.Π. στην αρχική φάση της αδειοδότησης των ΕΑΚ θεωρείται ένα συνεργείο τεσσάρων (4) εργαζομένων.

3. Εκτός των Μ.Α.Π. έναντι του κινδύνου έκθεσης σε ίνες αμιάντου στους εργαζόμενους των ΕΑΚ είναι απαραίτητο να χορηγούνται και να χρησιμοποιούνται κάθε είδους Μ.Α.Π. έναντι των κινδύνων που απορρέουν από τη φύση της εκάστοτε εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 396/1994 (ΦΕΚ 220/Α'/19.12.1994).

4. Ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα Μ.Α.Π. αναπνοής να ελέγχονται καθημερινώς από το αρμόδιο πρόσωπο επίβλεψης των εργασιών σε κάθε βάρδια αν είναι καθαρά και σε καλή κατάσταση πριν δοθούν στους εργαζόμενους αλλά και μετά το τέλος της εργασίας. Επίσης, ο έλεγχος των Μ.Α.Π. αναπνοής θα πρέπει να γίνεται με ευθύνη του εργοδότη και να περιλαμβάνει τη μηνιαία οπτική εξέταση, από τον τεχνικό ασφαλείας, της κατάστασης των βαλβίδων εισπνοής - εκπνοής, της κατάστασης και της ημερομηνίας λήξης των φίλτρων, του ρυθμού ροής και της πίεσης της συσκευής παροχής του αέρα για τροφοδοτούμενες και αυτόνομες αναπνευστικές συσκευές, καθώς και πρόσθετους ελέγχους σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή. Στις περιπτώσεις σοβαρών επισκευών των Μ.Α.Π. αναπνοής (αλλαγή βαλβίδων, αντλιών, μπαταριών) και το αργότερο κάθε έξι μήνες διενεργείται πλήρης έλεγχος καλής λειτουργίας

του εξοπλισμού από τον κατασκευαστή ή τον εισαγωγέα του εξοπλισμού, ο οποίος και εκδίδει πιστοποιητικό καλής λειτουργίας του.

5. α) Η επιλογή των κατάλληλων Μ.Α.Π. αναπνοής γίνεται μετά από εκτίμηση κινδύνου, στην οποία αναγράφονται και οι λόγοι για τους οποίους έγινε η επιλογή ενός συγκεκριμένου τύπου Μ.Α.Π. αναπνοής.

β) Τα Μ.Α.Π. αναπνοής πρέπει να φέρουν το σύμβολο "CE" ώστε να είναι σύμφωνα με τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγιεινής.

γ) Η επιλογή των Μ.Α.Π. αναπνοής πρέπει να βασίζεται:

- στην έγγραφη γνώμη του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας,
- στο επίπεδο έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου,
- στο είδος της εργασίας,
- στη φυσική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά του προσώπου του χρήστη,
- στις τιμές των συντελεστών αναπνευστικής προστασίας των διαφόρων τύπων Μ.Α.Π. αναπνοής και τη συνδυαστική δράση με άλλα Μ.Α.Π.,
- στη χρονική διάρκεια χρήσης τους,
- στην άνεση που προσφέρουν στους εργαζομένους και τους περιορισμούς στις κινήσεις τους,
- στην ανάγκη λεκτικής επικοινωνίας μεταξύ των εργαζομένων,
- στους παράγοντες που σχετίζονται με το περιβάλλον εργασίας (πιθανότητα έλλειψης οξυγόνου, παρουσία επικίνδυνων χημικών παραγόντων, μικροκλίμα χώρου εργασίας),
- στην πιθανότητα διασποράς ινών αμιάντου εκτός της αποκλεισμένης περιοχής και στην ανάγκη πρόβλεψης μιας υψηλής, μη αναμενόμενης, μικρής διάρκειας έκθεσης σε ίνες αμιάντου.

δ) Κατάλληλα Μ.Α.Π. αναπνοής είναι εκείνα που παρέχουν επαρκή προστασία στο συγκεκριμένο περιβάλλον εργασίας και ταιριάζουν στα χαρακτηριστικά του προσώπου του συγκεκριμένου χρήστη. Η επαρκής προστασία καθορίζεται από τον συντελεστή αναπνευστικής προστασίας που είναι ο λόγος της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας προς την οριακή τιμή επαγγελματικής έκθεσης. Τα Μ.Α.Π. αναπνοής διαθέτουν τον κατάλληλο συντελεστή αναπνευστικής προστασίας όταν το επίπεδο έκθεσης των εργαζομένων που τα χρησιμοποιούν δεν ενδέχεται να υπερβεί την οριακή τιμή επαγγελματικής έκθεσης σε ίνες αμιάντου που ορίζεται στο π.δ. 212/2006, άρθρο 8. Στην περίπτωση, που από την εκτίμηση κινδύνου προκύπτει η ανάγκη χρήσης Μ.Α.Π. με υψηλότερο συντελεστή αναπνευστικής προστασίας από αυτόν που έχουν τα Μ.Α.Π. που αναφέρονται στο παράρτημα IV, ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στους εργαζομένους και να χρησιμοποιούνται, αναλόγως της φύσης της εργασίας και των χαρακτηριστικών του χώρου εργασίας, είτε αναπνευστικές συσκευές παροχής πεπιεσμένου αέρα θετικής πίεσης με τροφοδοσία από δίκτυο είτε φορητές αυτόνομες αναπνευστικές συσκευές πεπιεσμένου αέρα θετικής πίεσης.

6. Ο εργοδότης ενημερώνει τους εργαζομένους, πριν από τη χρήση των Μ.Α.Π. αναπνοής, για τον κίνδυνο εισπνοής ινών αμιάντου καθώς και για την ανάγκη χρησιμοποίησης των Μ.Α.Π. αναπνοής. Επίσης, ο εργοδότης

οφείλει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν τη σωστή χρήση των Μ.Α.Π. αναπνοής καθώς και ότι δεν πρέπει ποτέ να τοποθετούν τα Μ.Α.Π. αναπνοής, που δεν χρησιμοποιούνται, σε ρυπασμένη από ίνες αμιάντου περιοχή. Με ευθύνη του εργοδότη τα Μ.Α.Π. αναπνοής, που έχουν χρησιμοποιηθεί, πρέπει να συντηρούνται και να αποθηκεύονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

Άρθρο 8

Εκπαίδευση του προσωπικού των ΕΑΚ

1. Οι ΕΑΚ που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας οποιουδήποτε τύπου (Α ή Β) πρέπει να μπορούν να αποδείξουν ότι το προσωπικό τους, που συμμετέχει σε έργα αμιάντου, είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο.

2. Τα προγράμματα εκπαίδευσης του προσωπικού των ΕΑΚ κατηγοριοποιούνται ανάλογα με:

- το ρόλο που τους ανατίθεται στα έργα αμιάντου (εργαζόμενοι, αρμόδια πρόσωπα επίβλεψης εργασιών, τεχνικοί ασφάλειας και τεχνικοί υπεύθυνοι),
- την εμπειρία σε εργασίες αφαίρεσης ή κατεδάφισης αμιαντούχων υλικών (αρχική εκπαίδευση, περιοδική επανεκπαίδευση).

3. Το πρόγραμμα αρχικής εκπαίδευσης είναι υποχρεωτικό για όλους όσους συμμετέχουν σε εργασίες με αμιαντούχα υλικά.

4. Το προσωπικό των ΕΑΚ που δεν συμμετείχε σε εργασίες με αμιαντούχα υλικά για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών ή περισσότερο υποχρεούται να επαναλάβει το πρόγραμμα αρχικής εκπαίδευσης.

5. Ο εργοδότης οφείλει να εκτιμά τις εκπαιδευτικές ανάγκες του προσωπικού και να παρέχει προγράμματα περιοδικής επανεκπαίδευσης τουλάχιστον ανά τριετία.

6. Οι φορείς εκτέλεσης των προγραμμάτων εκπαίδευσης, οι χώροι εκτέλεσής τους, τα προσόντα των εκπαιδευτών, οι θεματικές ενότητες και η χρονική διάρκεια των προγραμμάτων, η διαδικασία έγκρισης των προγραμμάτων και ο έλεγχος εκτέλεσής τους θα ρυθμιστούν με σχετική Κανονιστική Πράξη, που θα εκδοθεί από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Άρθρο 9

Διενέργεια μετρήσεων - Διαχείριση αποβλήτων αμιάντου

1. Η μέτρηση του επιπέδου έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου κατά τη διάρκεια των εργασιών σε αμιαντούχα υλικά διενεργείται είτε από τις ίδιες τις ΕΑΚ εφόσον διαθέτουν τον εξοπλισμό που αναφέρεται στο παράρτημα III του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης είτε από άλλους φορείς ή άλλα εργαστήρια με τα οποία συμβάλλονται οι ΕΑΚ. Για την αξιόπιστη και αντιπροσωπευτική αποτύπωση των συνθηκών έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου η μέτρηση του επιπέδου έκθεσης πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 689/1995, σχετικά με τη δειγματοληψία του αέρα του εργασιακού περιβάλλοντος, την αποτίμηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και τη συχνότητα της περιοδικής επανάληψης των μετρήσεων της συγκέντρωσης των χημικών παραγόντων στον αέρα του χώρου εργασίας.

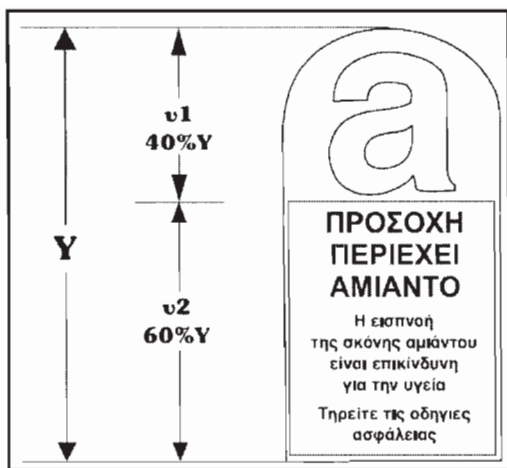
2. Οι ΕΑΚ ή οι ανεξάρτητοι φορείς με τους οποίους συμβάλλονται οι ΕΑΚ για τη μέτρηση του επιπέδου

έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου απαιτείται να έχουν διαπιστευτεί από το ΕΣΥΔ βάσει του προτύπου ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17025 για την ικανότητά τους να διενεργούν δειγματοληψίες και μετρήσεις της συγκέντρωσης των ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας σύμφωνα με τη μέθοδο που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), «Determination of airborne fibre number concentrations. A recommended method, by phase-contrast optical microscopy (membrane filter method)», ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ισοδύναμου αποτελέσματος. Η παραπάνω διαπίστευση από το ΕΣΥΔ πρέπει να έχει χορηγηθεί και στο ανεξάρτητο εργαστήριο που θα διενεργήσει τη μέτρηση της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στο χώρο εργασίας μετά το πέρας των εργασιών και πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 12 του π.δ. 212/2006.

3. Τα αμιαντούχα απόβλητα τοποθετούνται σε ειδικούς κατάλληλους για τη μεταφορά αμιαντούχων υλικών σάκους απορριμμάτων τύπου 5H4 που φέρουν την ακόλουθη σήμανση και οι οποίοι στη συνέχεια τοποθετούνται σε διαφανείς σάκους απορριμμάτων επίσης κατάλληλους για τη μεταφορά αμιαντούχων υλικών. Οι σάκοι απορριμμάτων πρέπει να σφραγίζονται με ισχυρή κολλητική ταινία. Οι σάκοι απορριμμάτων πρέπει να φέρουν επισήμανση ευανάγνωστη και ανεξίτηλη που να περιέχει τις παρακάτω ενδείξεις:

α) την ετικέτα που αναφέρεται στην υπ' αριθμ. 2592/1984 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 230/Β/29.4.1985), άρθρο 3, παράρτημα ΙΙ. Η ετικέτα πρέπει να έχει ύψος (Υ) τουλάχιστον 5 cm και πλάτος 2,5 cm. Αν τα απόβλητα περιέχουν κροκιδόλιθο, η έκφραση «περιέχει αμιάντο» του ενδεικτικού κειμένου πρέπει να αντικαθίσταται ως εξής: «περιέχει κροκιδόλιθο/κυανό αμιάντο». Η επισήμανση πρέπει να έχει χρώμα σαφώς διαφορετικό από το χρώμα του σάκου.

β) τις παρακάτω κωδικοποιημένες πληροφορίες:

5H4/Yβ/S/**/X/αβγδ

όπου:

5H4 είναι ο κωδικός του πλαστικού

Υ υποδηλώνει την καταλληλότητα του σάκου για μεταφορά αμιαντούχων υλικών

β είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος του περιεχομένου του σάκου

S υποδηλώνει ότι ο σάκος είναι κατάλληλος για μεταφορά στερεών

** είναι τα τελευταία δύο ψηφία του έτους κατασκευής

X η χώρα προέλευσης

αβγδ είναι ο αριθμός πιστοποίησης

4. Όταν το μέγεθος των αμιαντούχων αποβλήτων δεν επιτρέπει την τοποθέτησή τους σε σάκους απορριμμάτων τότε πρέπει να τυλίγονται δύο φορές με φύλλα πολυαιθυλενίου βαρέως τύπου πάχους 1.000 gauge (0,25 mm), να σφραγίζονται με ισχυρή κολλητική ταινία και να επισημαίνονται με την ετικέτα της παραγράφου 3(α).

5. Η διαχείριση των αμιαντούχων αποβλήτων, που προκύπτουν από τις εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών, διενεργείται είτε από τις ΕΑΚ εφόσον έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο φορέων διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων που τηρεί η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (κοινή υπουργική απόφαση 13588/725/2006) είτε από ανεξάρτητους φορείς, με τους οποίους συμβάλλονται οι ΕΑΚ, και οι οποίοι είναι καταχωρημένοι στο παραπάνω μητρώο.

6. Σε κάθε έργο διαχείρισης αμιαντούχων υλικών απαιτείται, πριν την έναρξη των εργασιών, να έχει χορηγηθεί από την αρμόδια αρχή άδεια διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων (κοινή υπουργική απόφαση 13588/725/2006).

Άρθρο 10

Τήρηση στοιχείων

1. Σε κάθε ΕΑΚ ο εργοδότης οφείλει να τηρεί το μητρώο, που δίνεται στο παράρτημα V του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης, για τους εργαζόμενους που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν, κατά την διάρκεια της εργασίας τους, στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο, σύμφωνα με το άρθρο 18 του π.δ. 212/2006.

2. Το βιβλίο καταχώρησης των αποτελεσμάτων των μετρήσεων που ορίζεται στο ν.1568/1985, άρθρο 26, παρ. 3ε σε συνδυασμό με το π.δ. 212/2006, άρθρο 18, παράγραφος 2, πρέπει να τηρείται με τρόπο που να επιτρέπει τη σύγκριση μεταξύ των αποτελεσμάτων των μετρήσεων της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας, οι οποίες έχουν διεξαχθεί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους από ενδεχομένως διαφορετικά πρόσωπα ή φορείς. Η καταχώρηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τον πίνακα που δίνεται στο παράρτημα V του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

3. Ο ατομικός ιατρικός φάκελος των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο κατά την εργασία τους, πρέπει να περιλαμβάνει τις ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα V του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

4. Σε κάθε ΕΑΚ ο εργοδότης οφείλει να τηρεί ενημερωμένο το βιβλίο προληπτικού ελέγχου και συντήρησης για κάθε εξοπλισμό εργασίας που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτει τέτοιο βιβλίο. Σε κάθε περίπτωση στο βιβλίο συντήρησης της μονάδας αρνητικής πίεσης (NPU) και της σκούπας κενού, που διαθέτουν φίλτρα HEPA, και αναφέρονται στο παράρτημα II της παρούσας απόφασης, πρέπει να τηρείται

αρχείο των εξαμηνιαίων ελέγχων καλής λειτουργίας με τη μέθοδο του φθαλικού διεστέρα της 2-αιθυλο-εξανόλης (DOP test).

5. Με ευθύνη του εργοδότη τηρείται αρχείο των μηνιαίων και εξαμηνιαίων ελέγχων των Μ.Α.Π. αναπνοής σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 11 Διαδικασία αδειοδότησης

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 14 του π.δ. 212/2006 προκειμένου να ιδρύσει ΕΑΚ υποβάλλει αίτηση συνοδευόμενη από σχετική μελέτη και παράβολο 300 € στη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για έγκριση. Η μελέτη πρέπει μεταξύ άλλων να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικές με τα δικαιολογητικά του παραρτήματος VI του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

2. Η αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας συνεπικουρούμενη από τη γνωμοδοτική επιτροπή του άρθρου 12 της παρούσας απόφασης, εντός 20 εργάσιμων ημερών, ελέγχει το νομότυπο και την πληρότητα της μελέτης για την επάρκεια του ελάχιστου εξοπλισμού, της στελέχωσης και των χώρων και για τις άλλες απαιτούμενες προϋποθέσεις της υπό ίδρυση ΕΑΚ, καθώς επίσης και τα εχέγγυα παροχής αξιόπιστων και ποιοτικών υπηρεσιών, έτσι όπως όλα τα παραπάνω προκύπτουν από τις σχετικές καταγραφές στην υποβαλλόμενη μελέτη, και στη συνέχεια προβαίνει στην έγκριση της μελέτης ή ζητεί από τον ενδιαφερόμενο πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διευκρινήσεις.

3. Η έγκριση της μελέτης σε καμία περίπτωση δεν δίνει το δικαίωμα στην υπό αδειοδότηση ΕΑΚ να εκτελεί έργα διαχείρισης αμιαντούχων υλικών.

4. Το ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που του έχει εγκριθεί η παραπάνω μελέτη και εφόσον έχει υλοποιήσει τη μελέτη αυτή, υποβάλλει αίτηση υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπο, συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά, που περιγράφονται στο παράρτημα VI του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης και παράβολο 800 € στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για έκδοση συγκεκριμένου τύπου άδειας λειτουργίας ΕΑΚ (Α ή Β).

5. Η παραπάνω Γενική Διεύθυνση μετά τον έλεγχο για το νομότυπο και την πληρότητα της αίτησης διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στη γνωμοδοτική επιτροπή του άρθρου 12 της παρούσας απόφασης εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

6. Η γνωμοδοτική επιτροπή προβαίνει σε έλεγχο των συνημμένων δικαιολογητικών σε σύγκριση με τις σχετικές καταγραφές της εγκεκριμένης μελέτης, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου με επιτόπια επίσκεψη και γνωμοδοτεί σχετικά εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών.

7. Η γνωμοδοτική επιτροπή μεταξύ άλλων ελέγχει:

α) τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του τεχνικού υπεύθυνου σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης,

β) το διαθέσιμο τεχνικό εξοπλισμό σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης,

γ) τη δυνατότητα συμμόρφωσης του εργοδότη με τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις για εκπαίδευση όλων όσων συμμετέχουν σε εργασίες αμιάντου σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 της παρούσας απόφασης και στο άρθρο 13 του π.δ. 212/2006,

δ) τη διαπίστευση της ΕΑΚ για να διενεργεί μετρήσεις του επιπέδου έκθεσης των εργαζομένων σε ίνες αμιάντου κατά τη διάρκεια των εργασιών ή τη συνεργασία με ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα καθώς επίσης και τη συνεργασία της ΕΑΚ με ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για τη μέτρηση της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας μετά το πέρας των εργασιών και πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης,

ε) την καταχώρηση της ΕΑΚ στο μητρώο φορέων διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων που τηρεί η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. ή τη συνεργασία με εταιρία που είναι καταχωρημένη στο παραπάνω μητρώο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης,

στ) το σύστημα τήρησης στοιχείων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 της παρούσας απόφασης, για:

i) την εκπαίδευση (αρχική εκπαίδευση και περιοδική επιμόρφωση) όλων όσων συμμετέχουν σε εργασίες αμιάντου,

ii) τις μετρήσεις ελέγχου του περιβάλλοντος και την ιατρική επίβλεψη των εργαζομένων,

iii) τη μηνιαία και εξαμηνιαία συντήρηση των ΜΑΠ,

iv) την προγραμματισμένη συντήρηση του τεχνικού εξοπλισμού σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.

ζ) το ιστορικό σε θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, βάσει των αρχείων της Επιθεώρησης Εργασίας,

i) της ΕΑΚ,

ii) των υπεργολάβων στους οποίους ανατέθηκε από την ΕΑΚ η εκτέλεση έργου ή τμήματος έργου διαχείρισης αμιάντου και

iii) των ΕΑΚ στις οποίες εργάστηκε ο τεχνικός υπεύθυνος το τελευταίο έτος,

8. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία της αξιολόγησης, η επιτροπή γνωμοδοτεί στη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Στη γνωμοδότηση αναφέρονται και οι απόψεις των μειοψηφούντων μελών της επιτροπής.

9. Η παραπάνω Γενική Διεύθυνση λαμβάνει υπόψη τη γνωμοδότηση της επιτροπής και εκδίδει την άδεια ή αιτιολογημένα απορρίπτει την αίτηση.

10. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης μπορεί να ασκηθεί προσφυγή μέσα σε είκοσι ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης ενώπιον του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

11. Όταν η αίτηση υποβάλλεται για πρώτη φορά εκδίδεται άδεια για δύο έτη. Στην περίπτωση αίτησης για ανανέωση της άδειας η Γενική Διεύθυνση, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων:

i. τη γνωμοδότηση της επιτροπής του άρθρου 12 της παρούσας απόφασης,

ii. τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της παρούσας απόφασης,

iii. τη μη εκτέλεση έργου αμιάντου το τελευταίο έτος ή την εκτέλεση μικρής έκτασης έργου αμιάντου που δεν

αποδεικνύει την πρόσφατη εμπειρία της ΕΑΚ σε έργα διαχείρισης αμιαντούχων υλικών.

αναστέλλει ή ανανεώνει την ισχύ της άδειας για τρία έτη.

12. Η αίτηση για ανανέωση άδειας, συνοδευόμενη από τυχόν αλλαγές στα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο παράρτημα VI, υποβάλλεται στη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας έως και τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη της προηγούμενης. Αν η αίτηση για ανανέωση της άδειας υποβληθεί εκπρόθεσμα, τότε αυτή εξετάζεται μόνο για την περίπτωση της διετούς ανανέωσής της.

13. Τα παράβολα των παραγράφων 1 και 4 κατατίθενται στον ειδικό λογαριασμό του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας (Α.Σ.Ε.) και διατίθενται για την προώθηση ενεργειών για θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 12.

14. Στην άδεια λειτουργίας που χορηγείται σε κάθε ΕΑΚ αναγράφονται:

I. Η επωνυμία και τα στοιχεία της ΕΑΚ (ΑΦΜ, Δ.Ο.Υ., στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου).

II. Ο τύπος και ο αριθμός της άδειας.

III. Η ημερομηνία λήξης της άδειας.

IV. Το ονοματεπώνυμο του τεχνικού υπεύθυνου.

V. Η επωνυμία, ο αριθμός του πιστοποιητικού διαπίστευσης και ο φορέας διαπίστευσης των φορέων, οι οποίοι θα διενεργήσουν τις μετρήσεις της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στους χώρους εργασίας κατά τη διάρκεια των εργασιών ή/και μετά το πέρας των εργασιών πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης. Επίσης πρέπει να αναγράφονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα παρέχονται από κάθε τέτοιο φορέα.

VI. Η επωνυμία των φορέων που θα διαχειριστούν τα αμιαντούχα απόβλητα.

15. Η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας τηρεί μητρώο των ΕΑΚ που αδειοδοτεί.

Άρθρο 12

Συγκρότηση γνωμοδοτικής επιτροπής
Διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας συγκροτείται οκταμελής επιτροπή από τους φορείς:

α) Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας,

β) Τον Προϊστάμενο του Κέντρου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας,

γ) Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

δ) Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας,

ε) Έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών,

στ) Έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,

ζ) Έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών,

η) Έναν εκπρόσωπο του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου.

Οι αποφάσεις της επιτροπής, εφόσον υπάρχει απαρτία, λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών.

2. Οι παραπάνω εκπρόσωποι υποδεικνύονται από τους αντίστοιχους φορείς μαζί με τους αναπληρωτές τους.

3. Χρέη προέδρου στην επιτροπή ασκεί ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

4. Η επιτροπή του παρόντος άρθρου λειτουργεί με τις διαδικασίες, τους όρους και τις προϋποθέσεις των σχετικών περί συλλογικών οργάνων διατάξεων του οργανισμού του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

5. Η επιτροπή είναι αμειβόμενη εφόσον τούτο προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις και κάθε δαπάνη που προκαλείται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου βαρύνει τον ειδικό λογαριασμό του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας (ΑΣΕ) σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για αυτό.

6. Έργο της επιτροπής είναι ο έλεγχος της ικανότητας της ΕΑΚ να εκτελέσει με επάρκεια έργα διαχείρισης αμιαντούχων υλικών και η σχετική γνωμοδότηση προς τη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Ο έλεγχος διεξάγεται σε κάθε αίτηση της ΕΑΚ για αδειοδότηση ή ανανέωση της άδειας.

7. Τρία μέλη της γνωμοδοτικής επιτροπής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και των εργοδοτών επισκέπτονται τους χώρους της υπό αδειοδότηση ΕΑΚ και ελέγχουν την πληρότητα και ορθότητα εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

8. Στις διαδικασίες της παραγράφου 7 συμμετέχουν και εκπρόσωποι των αρμόδιων Επιθεωρήσεων Εργασίας.

Άρθρο 13

Έλεγχος καλής λειτουργίας των ΕΑΚ

1. Τα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κίνδυνου του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας:

α) Ελέγχουν την τήρηση των όρων λειτουργίας των ΕΑΚ και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων στους χώρους που εκτελούνται έργα διαχείρισης αμιαντούχων υλικών.

β) Γνωστοποιούν στη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας τους ελέγχους που διενεργούν στις ΕΑΚ επισυνάπτοντας αντίγραφα των δελτίων ελέγχων, που κοινοποιήθηκαν στις ΕΑΚ, καθώς επίσης και αντίγραφα των εκθέσεων αυτοψίας, οι οποίες συντάχθηκαν στις περιπτώσεις σοβαρών εργατικών ατυχημάτων σε έργα αμιάντου, που οφείλονταν σε έλλειψη μέτρων ασφάλειας.

γ) Υποβάλλουν στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας το πρώτο δίμηνο κάθε νέου έτους ετήσια έκθεση για καθεμία ΕΑΚ που ασκεί δραστηριότητα στην περιοχή της αρμοδιότητάς τους.

2. Αν από τους παραπάνω ελέγχους διαπιστώνονται παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας τα αρμόδια όργανα της Επιθεώρησης Εργασίας ενημερώνουν τη

Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και όπου το θεωρούν αναγκαίο προτείνουν την ανάκληση της άδειας της ΕΑΚ.

3. Έλεγχο των ΕΑΚ για θέματα τήρησης των όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας τους διενεργεί επίσης η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης έχουν δικαίωμα πρόσβασης τόσο στις εγκαταστάσεις των ΕΑΚ και στους χώρους που εκτελούνται εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών όσο και στους συμβεβλημένους φορείς που αναφέρονται στην άδεια λειτουργίας.

4. Αν από τους ελέγχους του παρόντος άρθρου διαπιστωθούν επανειλημμένες παραβάσεις στη λειτουργία των ΕΑΚ και στην εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων στους χώρους, που εκτελούνται εργασίες σε αμιαντούχα υλικά, η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 12 της παρούσας απόφασης και ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση του εργοδότη της ΕΑΚ για παροχή γραπτών εξηγήσεων, μπορεί να επιβάλλει την προσωρινή ή οριστική αναστολή της ισχύος της άδειας λειτουργίας των ΕΑΚ. Η άδεια λειτουργίας των ΕΑΚ μπορεί επίσης να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί αν υπάρξουν αλλαγές στη νομική υπόσταση των ΕΑΚ ή αν αντικατασταθεί ο τεχνικός υπεύθυνος. Πριν από την επιβολή των παραπάνω διοικητικών κυρώσεων μπορεί να χορηγηθεί εύλογη προθεσμία μέχρι τριάντα (30) ημερών για σχετική συμμόρφωση.

5. Κατά της απόφασης ανάκλησης μπορεί να ασκηθεί προσφυγή μέσα σε είκοσι μέρες από την κοινοποίηση της απόφασης ενώπιον του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Άρθρο 14 Παραρτήματα

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσης τα παρακάτω παραρτήματα:

α. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 5 το οποίο περιλαμβάνει τη διαδικασία εργαστηριακού ελέγχου ενός υλικού, που περιέχει αμίαντο και τσιμέντο, με σκοπό το χαρακτηρισμό του ως αμιαντοτσιμέντο.

β. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1 (Ελάχιστος μη εξαντλητικός τεχνικός εξοπλισμός των ΕΑΚ) το οποίο περιλαμβάνει τον ελάχιστο τεχνικό εξοπλισμό για τις εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών.

γ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2 (Ελάχιστος μη εξαντλητικός εξοπλισμός των ΕΑΚ) το οποίο περιλαμβάνει τον ελάχιστο απαιτούμενο εξοπλισμό για μέτρηση και δειγματοληψία ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας.

δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV που αναφέρεται στο άρθρο 7 (Ελάχιστα διαθέσιμα Μέσα Ατομικής Προστασίας των εργαζομένων στις ΕΑΚ).

ε. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V που αναφέρεται στο άρθρο 10 (Τήρηση στοιχείων).

στ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI που αναφέρεται στο άρθρο 11 (Διαδικασία αδειοδότησης) το οποίο περιλαμβάνει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας λειτουργίας των ΕΑΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέθοδος ανάλυσης υλικών που περιέχουν αμιάντο και τσιμέντο με σκοπό το χαρακτηρισμό τους ως αμιαντοτσιμέντο

Για τον εργαστηριακό χαρακτηρισμό ενός υλικού ως αμιαντοτσιμέντο πρέπει να ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία ελέγχου:

1. Το προς έλεγχο δείγμα του υλικού πρέπει να έχει εμβαδόν επιφάνειας τουλάχιστον 9cm² (3cm x 3cm).
2. Το δείγμα πρέπει να είναι καθαρό χωρίς βαφές, ρητίνες ή άλλα υλικά εμποτισμού.
3. Αρχικώς το δείγμα ξηραίνεται για τουλάχιστον 12 ώρες στους 50-110°C και σε κάθε περίπτωση μέχρι η μεταβολή του βάρους σε δύο συνεχόμενες ζυγίσεις, με τουλάχιστον μία ώρα διαφορά, να είναι μικρότερη από το 1% του μέσου όρου των δύο αυτών ζυγίσεων.
4. Πριν από κάθε ζύγιση πρέπει το δείγμα να αποκτά τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος και στη συνέχεια να τοποθετείται σε προζυγισμένο πλαστικό σάκο με δυνατότητα αεροστεγούς κλεισίματος. Το βάρος του δείγματος προκύπτει μετά την αφαίρεση του βάρους του πλαστικού σάκου.
5. Η ακρίβεια της ζύγισης πρέπει να είναι τουλάχιστον $\pm 0,001$ g.
6. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της ξήρανσης, το δείγμα εμβαπτίζεται πλήρως σε δοχείο με νερό στη θερμοκρασία περιβάλλοντος για τουλάχιστον 15 λεπτά της ώρας και μέχρι να μην εμφανίζονται νέες φυσαλίδες αέρα στην επιφάνεια του δείγματος.
7. Αν κατά τη διάρκεια εμποτισμού του δείγματος με νερό, παρατηρείται αποσάθρωση του δείγματος, τότε το υλικό δεν χαρακτηρίζεται ως αμιαντοτσιμέντο.
8. Αν το δείγμα κατά τη διάρκεια εμποτισμού με νερό παραμένει άθικτο, τότε μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εμποτισμού με νερό, το δείγμα αποσύρεται από το δοχείο με νερό και τοποθετείται σε απορροφητικό χαρτί για τουλάχιστον ένα λεπτό για κάθε πλευρά του ώστε να απομακρυνθεί η περίσσεια νερού από την επιφάνειά του.
9. Στη συνέχεια το εμποτισμένο με νερό δείγμα ζυγίζεται αφού προηγουμένως τοποθετηθεί εκ νέου σε προζυγισμένο πλαστικό σάκο με δυνατότητα αεροστεγούς κλεισίματος. Το βάρος του δείγματος και σε αυτή την περίπτωση προκύπτει μετά την αφαίρεση του βάρους του πλαστικού σάκου.
10. Το επί της εκατό ποσοστό του νερού που απορροφήθηκε από το δείγμα προκύπτει από τον τύπο:

$$\frac{\text{Βάρος υγρού δείγματος} - \text{Βάρος ξηρού δείγματος}}{\text{Βάρος ξηρού δείγματος}} \times 100$$

11. Αν το επί της εκατό ποσοστό του νερού που απορροφήθηκε από το δείγμα είναι λιγότερο από 30 (<30%) τότε το υλικό χαρακτηρίζεται ως αμιαντοτσιμέντο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
Ελάχιστος τεχνικός εξοπλισμός των ΕΑΚ

Τύπος άδειας	Εξοπλισμός
A	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μονάδα αρνητικής πίεσης (Negative Pressure Unit, NPU) που να διαθέτει: <ul style="list-style-type: none"> - φίλτρο HEPA (με απόδοση τουλάχιστον 99,995%), - διάταξη με την οποία να βεβαιώνεται ότι η παροχή του αέρα δεν είναι μικρότερη της κανονικής, - αεροστεγές κάλυμμα για τη μεταφορά της όταν δεν χρησιμοποιείται με τυπωμένη την επισήμανση που ορίζεται στην Υ.Α. 2592/84, άρθρο 3, παράρτημα II, - δυνατότητα ρύθμισης της παροχής αέρα από 400 m³/h έως 4.000 m³/h. Αν δεν υπάρχει η δυνατότητα ρύθμισης της παροχής αέρα τότε πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον τρεις μονάδες NPU με παροχή: 1) έως 500 m³/h, 2) από 500 έως 2.500 m³/h, 3) από 2.500 έως 4.000 m³/h. Σε κάθε περίπτωση η μονάδα NPU πρέπει να είναι σε θέση: 1) να ανανεώνει τον αέρα της εγκλεισμένης περιοχής, όπου γίνονται οι εργασίες αφαίρεσης αμιάντου, τουλάχιστον οχτώ (8) φορές την ώρα και 2) να επιτυγχάνει διαφορά πίεσης μεταξύ του εξωτερικού χώρου και της εγκλεισμένης περιοχής τουλάχιστον 5 Pascals. 2. Μία συναρμολογούμενη μονάδα απορρύπανσης τριών περιοχών, βρώμικη-καταιονισμού-καθαρή, (3 stage decontamination unit) που να διαθέτει: <ul style="list-style-type: none"> - μονάδα αρνητικής πίεσης που να ανανεώνει τουλάχιστον 30 φορές την ώρα τον αέρα στη βρώμικη περιοχή, που επικοινωνεί με το χώρο εργασίας, - σύστημα διαχείρισης και διύλισης ζεστού νερού στην περιοχή καταιονισμού, όπου διεξάγεται ο ατομικός καθαρισμός των εργαζομένων και - οι εσωτερικές διαστάσεις κάθε τμήματος της μονάδας να είναι τουλάχιστον 1m x 1m x 2m (ύψος). <p>Η μονάδα απορρύπανσης πρέπει να είναι σε θέση να συναρμολογηθεί στο χώρο εργασίας πριν την έναρξη των εργασιών και να ικανοποιεί τις ανάγκες τουλάχιστον δύο συνεργείων των πέντε εργαζομένων. Η ροή του αέρα στη μονάδα απορρύπανσης πρέπει να είναι από την καθαρή περιοχή προς τη βρώμικη.</p> 3. Μία μονάδα έγχυσης με σύστημα πολλαπλών βελόνων (Wetstrip Injection System), οι οποίες να μπορούν να τοποθετηθούν σε απόσταση 10-15 cm, να έχουν τη δυνατότητα αυτόνομης ρύθμισης της παροχής και να συνδέονται με εύκαμπτο σωλήνα μεταξύ τους και με την αντλία έγχυσης χαμηλής πίεσης (<3,4 bar ή 50 psi). 4. Ένα σύστημα διαβροχής (πιεστικό υγρό) χαμηλής πίεσης (<3,4 bar ή 50 psi). 5. Δύο σκούπες κενού με φίλτρο τύπου HEPA (με απόδοση τουλάχιστον 99,995%) και μία σκούπα κενού για καθαρίσμα σε υγρές επιφάνειες. 6. Μία μονάδα δημιουργίας καπνού. 7. Φύλλα πολυαιθυλενίου βαρέως τύπου πάχους 1000 gauge (0,25 mm) και σάκους απορριμμάτων τύπου 5H4 με τυπωμένη την κατάλληλη σήμανση και διαφανείς σάκους απορριμμάτων τύπου 5H4 .

B	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ένα σύστημα διαβροχής (πιεστικό υγρό χαμηλής πίεσης <3,4 bar ή 50 psi). 2. Δύο σκούπες κενού με φίλτρο τύπου HEPA (με απόδοση τουλάχιστον 99,995%) και μία σκούπα κενού για καθάρισμα σε υγρές επιφάνειες. 3. Φύλλα πολυαιθυλενίου βαρέως τύπου πάχους 1000 gauge (0,25 mm) και σάκους απορριμμάτων κόκκινους με τυπωμένη την κατάλληλη σήμανση και διαφανείς.
----------	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ**Ελάχιστος εξοπλισμός των ΕΑΚ για τη διενέργεια μετρήσεων της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα των χώρων εργασίας****Α. Εξοπλισμός για δειγματοληψία**

Ο εξοπλισμός για τη δειγματοληψία πρέπει να διαθέτει τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ορίζει η μέθοδος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τη μέτρηση ινών αμιάντου.

1. Δύο όργανα αναρρόφησης του αέρα (αντλίες παροχής 1 – 4 L/min).
2. Σύστημα ρύθμισης παροχής (ροόμετρο)
3. Πέντε κεφαλές δειγματοληψίας για ίνες αμιάντου (θήκες φίλτρου ανοικτού τύπου, με κυλινδρικό τοίχωμα που προεξέχει από την επιφάνεια του φίλτρου 33 - 44 mm και αφήνει εκτεθειμένη κυκλική ζώνη του φίλτρου διαμέτρου 20 mm τουλάχιστον).
4. Φίλτρα τύπου μεμβράνης, αποτελούμενα από μίγμα εστέρων κυτταρίνης ή νιτροκυτταρίνης με διάμετρο 25mm, πόρους διαστάσεων 0,8 – 1,2 μm και τυπωμένα τετραγωνίδια (κάνναβο) και οι αντίστοιχες βάσεις στήριξής τους (pads).

Β. Εξοπλισμός για μέτρηση των ινών αμιάντου

Ο εξοπλισμός της οπτικής μικροσκοπίας αντίθεσης φάσης (phase-contrast optical microscopy, PCM) για τη μέτρηση των ινών αμιάντου πρέπει να διαθέτει τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ορίζει η προτεινόμενη μέθοδος από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας.

1. Εξατμιστής ακετόνης για τη διαφανοποίηση των φίλτρων (hot block method).
2. Διοπτικό μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης με τα εξής τεχνικά χαρακτηριστικά:
  - φωτισμός KOEHLER
  - η διάταξη που βρίσκεται κάτω από την τράπεζα του μικροσκοπίου πρέπει να περιλαμβάνει έναν συμπυκνωτή τύπου ABBE ή αχρωματικό συμπυκνωτή αντίθετης φάσης (phase contrast) ενσωματωμένο μέσα σε διάταξη εστίασης και κέντρωσης. Η κεντροθέτηση της αντίθεσης φάσης πρέπει να είναι ανεξάρτητη από το μηχανισμό κεντροθέτησης του συμπυκνωτή,
  - ισοεστιακός αχρωματικός αντικειμενικός φακός θετικής αντίθεσης φάσης με μεγέθυνση x40 με αριθμητικό άνοιγμα μεταξύ 0,65 και 0,70 και δακτυλιακή απορρόφηση φάσης μεταξύ 65 και 85%,
  - αντισταθμιστικοί προσφθάλμιοι με μεγέθυνση x12,5. Τουλάχιστον ένας από τους φακούς αυτούς πρέπει να μπορεί να δεχθεί δίκτυο σταυρονημάτων (graticule) και να είναι δυνατό να εστιάζεται,
  - κυκλικό δίκτυο σταυρονημάτων τύπου Walton-Beckett G-22 για προσφθάλμιο, με φαινόμενη διάμετρο στο επίπεδο του αντικειμένου 100 $\mu\text{m} \pm 2\mu\text{m}$, όταν χρησιμοποιούνται ο αντικειμενικός και ο προσφθάλμιος που προδιαγράφονται. Η φαινόμενη διάμετρος ελέγχεται με τη βοήθεια μικρομέτρου που τοποθετείται πάνω στην τράπεζα του μικροσκοπίου.

Εκτός από τη μικροσκοπία αντίθεσης φάσης είναι επιτρεπτό να χρησιμοποιηθεί:

- μικροσκοπία σάρωσης ηλεκτρονίων (SEM),
- μικροσκοπία διέλευσης ηλεκτρονίων (TEM).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
Ελάχιστα διαθέσιμα Μέσα Ατομικής Προστασίας για προστασία από ίνες
αμιάντου των εργαζομένων στις ΕΑΚ

Τύπος άδειας	Μέσα Ατομικής Προστασίας για προστασία από ίνες αμιάντου
A	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ηλεκτροκίνητες με μπαταρία μονάδες φιλτραρίσματος και παροχής αέρα σε συνδυασμό με μάσκες ολόκληρου προσώπου και φίλτρα τύπου P3. 2. Μάσκες ημίσεως προσώπου με φίλτρα τύπου P3 ή φιλτρόμασκες τύπου P3. 3. Γυαλιά τύπου μάσκας τύπου 5. 4. Φόρμες μίας χρήσης (CE κατηγορία 3, τύπος 5) με ενσωματωμένη κουκούλα με λάστιχο για στεγανοποίηση γύρω στο πρόσωπο.
B	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μάσκες ημίσεως προσώπου με φίλτρα τύπου P3 ή φιλτρόμασκες τύπου P3. 2. Γυαλιά τύπου μάσκας τύπου 5. 3. Φόρμες μίας χρήσης (CE κατηγορία 3, τύπος 5) με ενσωματωμένη κουκούλα με λάστιχο για στεγανοποίηση γύρω στο πρόσωπο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Τήρηση στοιχείων

1. Μητρώο των εργαζομένων

ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΙΝΕΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ											
ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:											
Όνοματεπώνυμο εργαζόμενου	Πατρώνυμο	Διεύθυνση	Τηλέφωνο	Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας	Αριθμός μητρώου Ασφαλιστικού Φορέα	Φύση δραστηριότητας ¹	Αμιαντούχο υλικό- είδος αμιάντου ²	Μέση 8/ωρη χρονικά σταθμισμένη έκθεση (ίνες/cm ³) ³	Εργαστήριο που έκανε την ανάλυση	Ημέρες έκθεσης σε ίνες αμιάντου	Συντελεστής Αναπνευστικής Προστασίας των χρησιμοποιούμενων Μ.Α.Π.

Ημερομηνία:

Υπογραφή:

A. ΦΥΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- Αφαίρεση αμιάντου και υλικών με αμίαντο (πχ κοπή, διάτρηση, μετακίνηση, στοίβασμα κτλ)
- Συντήρηση /επισκευή υλικών με αμίαντο (πχ βαφή, καθαρισμός, τρίψιμο κτλ)
- Μεταφορά των αποβλήτων
- Επεξεργασία και καταστροφή των αποβλήτων
- Άλλη (περιγράψτε):

B. ΑΜΙΑΝΤΟΥΧΟ ΥΛΙΚΟ, ΕΙΔΟΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ

— ΤΥΠΟΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ

- Αμιάντος ψεκασμένος (πχ σε τοίχους, οροφές και κατασκευαστικά στοιχεία)
- Μονώσεις: πχ αμιαντόπλακα, χύμα υλικό, insulation board κλπ (περιγράψτε)
- Άλλα υλικά εύθρυπτα: φατνώματα, υφάσματα από αμίαντο, κουτιά, τσόχες κ.λπ. (περιγράψτε)
- Αμιαντοτσιμέντο
- Κατασκευαστικά στοιχεία από αμίαντο – βινύλιο (π.χ. πλακάκια)
- Άλλα υλικά μη εύθρυπτα: στόκοι, μογιές, συγκολλητικά, ασφαλούχα υλικά κ.λπ. (περιγράψτε)

— ΕΙΔΟΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ

• χρυσότιλος	• τρεμολίτης
• κροκιδόλιθος	• γρουνερίτης
• ανθόφυλλος	• ακτινολίτης

¹ Σύμφωνα με τις δραστηριότητες που δίνονται στην ακόλουθη παράγραφο Α.

² Σύμφωνα με την παράγραφο Β που ακολουθεί.

³ Καθημερινή έκθεση εκφραζόμενη σε ίνες/cm³.

2. Βιβλίο καταχώρησης αποτελεσμάτων μετρήσεων

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΙΝΩΝ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ							
Επωνυμία εταιρίας							
Διεύθυνση έργου							
Αριθμός εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο							
Αριθμός δείγματος			1 ^ο	2 ^ο	3 ^ο	4 ^ο	5 ^ο
Δειγματοληψία	Φορέας δειγματοληψίας (Αναλυτικά στοιχεία του προσώπου ή της εταιρίας που διενήργησε τη δειγματοληψία)						
	Ημερομηνία						
	Θέση εργασίας						
	Αριθμός εργαζομένων σε παρόμοια θέση εργασίας						
	Διάρκεια δειγματοληψίας	Ωρα έναρξης					
		Ωρα λήξης					
	Είδος δειγματοληψίας	Ατομική δειγματοληψία (Ονοματεπώνυμο εργαζόμενου)					
		Στατική δειγματοληψία					
	Παροχή αντλίας	Αρχή δειγματοληψίας					
		Τέλος δειγματοληψίας					
Στοιχεία αντλίας και κεφαλής δειγματοληψίας							
Ανάλυση δειγμάτων	Φορέας ανάλυσης (Αναλυτικά στοιχεία του εργαστηρίου που διενήργησε την ανάλυση των δειγμάτων)						
	Μέθοδος ανάλυσης						
	Αριθμός εξετασθέντων οπτικών πεδίων για κάθε φίλτρο						
	Διάμετρος οπτικού πεδίου μικροσκοπίου						
	Διάμετρος φίλτρου						
	Αριθμός μετρηθέντων ινών αμιάντου ανά φίλτρο						
	Συγκέντρωση ινών αμιάντου (ίνες/cm ³)						
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:		Χρονικά σταθμισμένη έκθεση (ίνες/cm ³)					
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ		Για τις συνθήκες δειγματοληψίας (π.χ. εργασίες σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, ρεύματα αέρα, διακοπές εργασιών)					

3. Ελάχιστες απαιτήσεις για την τήρηση του ατομικού ιατρικού φακέλου των εργαζομένων που εκτίθενται σε σκόνη αμιάντου

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΜΙΑΝΤΟ							
Στοιχεία του εργαζόμενου							
Όνοματεπώνυμο				Διεύθυνση			
Πατρώνυμο				Τηλέφωνο			
Φύλο				Αριθμός μητρώου ασφαλιστικού φορέα			
Ημερομηνία γέννησης							
A. Επαγγελματικό Ιστορικό							
Επιχείρηση	Δραστηριότητα	Επάγγελμα	Χρόνος Απασχόλησης			Έκθεση στον αμιάντο	
			Από (έτος έναρξης)	Έως	Διάρκεια (μήνες)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
B. Καπνιστική συνήθεια							
1. Δεν καπνίζω ούτε κάπνισα ποτέ							
		Αριθμός ετών	Είδος καπνίσματος (τσιγάρο, πούρο, πίπα, κτλ)		Συχνότητα (Αριθμός τσιγάρων/ημέρα)		
2. Καπνίζω καθημερινά							
3. Κάπνισα καθημερινά στο παρελθόν							
Ημερομηνία που σταμάτησα το κάπνισμα __/__/__							
Γ. Ιατρικό Ιστορικό							
α. Συμπτωματολογία						ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Βήχας							
2. Πτύελα							

3. Βαθμός δύσπνοιας	0	1	2	3	4	
0. Απουσία δύσπνοιας εκτός από την πραγματοποίηση εντατικής άσκησης. 1. Δύσπνοια στο γρήγορο βάδισμα ή στο ανέβασμα με ελαφρά κλίση 2. Αδυναμία να ακολουθήσει τον ίδιο ρυθμό που έχουν άτομα της ίδιας ηλικίας, ή πρέπει να ξεκουραστεί στο βάδισμα με κανονικό ρυθμό. 3. Πρέπει να ξεκουραστεί στο βάδισμα 100 μέτρων ή λίγων λεπτών σε ανωφέρεια 4. Δύσπνοια που τον εμποδίζει να βγει από το σπίτι ή εμφανίζεται σε απλές δραστηριότητες π.χ. κατά την ένδυση ή αφαίρεση ενδυμάτων.						
β. Ευρήματα σπυρομετρικού ελέγχου¹						
....						
γ. Ακτινογραφίες²						
Ακτινογραφία θώρακα (ή CT Θώρακα - Αξονική τομογραφία εάν τα αποτελέσματα δεν είναι σαφή):						
Σε περίπτωση ευρημάτων συμβατών με την αμιάντωση, θα χρησιμοποιηθεί η Διεθνής κατηγοριοποίηση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας του 1980.						
δ . Κλινική εξέταση						
....						
ε. Αποτελέσματα των εξετάσεων που πραγματοποιήθηκαν						
Χωρίς παθολογικά ευρήματα						
Ευρήματα παθολογικά που σχετίζονται με τον αμianto					Αμιάντωση	
					Ίνωση του υπεζωκότος που προκαλεί λειτουργικές διαταραχές	

²Οι ακτινογραφίες θώρακος γίνονται ανά τριετία
(Προσαρτώνται αντίγραφα από τις αντίστοιχες ακτινοδιαγνωστικές γνωματεύσεις ή εκθέσεις).

¹Ο σπιρομετρικός έλεγχος γίνεται μία φορά ανά έτος

²Οι ακτινογραφίες θώρακος γίνονται ανά τριετία

(Προσαρτώνται αντίγραφα από τις αντίστοιχες ακτινοδιαγνωστικές γνωματεύσεις ή εκθέσεις).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Απαραίτητα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας λειτουργίας των ΕΑΚ

1. Επωνυμία, ΑΦΜ και έδρα της ΕΑΚ.
2. Στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου (Ονοματεπώνυμο, ΑΦΜ και ΑΔΤ).
3. Διεύθυνση, τηλέφωνο, fax και e-mail.
4. Στοιχεία τεχνικού υπεύθυνου, τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.
5. Περιγραφή και τεχνικά χαρακτηριστικά του ελάχιστου υποχρεωτικού εξοπλισμού σύμφωνα με τα Παραρτήματα II, III και IV.
6. Περιγραφή και τεχνικά χαρακτηριστικά του τυχόν πρόσθετου εξοπλισμού επιπλέον του ελάχιστου υποχρεωτικού εξοπλισμού της προηγούμενης παραγράφου.
7. Για τον εξοπλισμό των παραγράφων 5 και 6 θα επισυνάπτονται τα στοιχεία που αποδεικνύουν την κατοχή του εξοπλισμού αυτού (τιμολόγια αγοράς ή άλλα ισότιμα αποδεικτικά).
8. Συμβόλαια, συμβάσεις, συμφωνητικά ή άλλα στοιχεία με τα οποία αποδεικνύεται ποιος θα διαχειριστεί τα απόβλητα αμιάντου που θα προκύψουν από τις εργασίες διαχείρισης αμιαντούχων υλικών.
9. Συμβόλαια, συμβάσεις, συμφωνητικά ή άλλα στοιχεία με τα οποία αποδεικνύεται ποιος θα διενεργεί τις δειγματοληψίες και τις μετρήσεις της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας μετά το πέρας των εργασιών και πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 2 του Π.Δ. 212/2006.
10. Συμβόλαια, συμβάσεις, συμφωνητικά ή άλλα στοιχεία με τα οποία αποδεικνύεται ποιος θα διενεργεί τις δειγματοληψίες και τις μετρήσεις της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας κατά τη διάρκεια των εργασιών, όταν η ΕΑΚ δεν διαθέτει τον εξοπλισμό του παραρτήματος III και δεν διενεργεί τις μετρήσεις με δικά της μέσα.
11. Πιστοποιητικά διαπίστευσης των φορέων που διενεργούν μετρήσεις της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας.

Μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας των ΕΑΚ, κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων πρέπει να γνωστοποιούνται εντός πέντε (5) ημερών στη Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Άρθρο 15
Κυρώσεις

1. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα, προμηθευτή που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, επιβάλλονται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή του ελέγχαντος Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας και ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 2224/1994 (ΦΕΚ Α' 112), όπως τελικώς ισχύει, μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 4 του ν. 3227/2004 (ΦΕΚ Α' 31), 3 του ν. 3385/2005 (ΦΕΚ Α' 210) και 8 του ν. 3762/2009 (ΦΕΚ Α' 75), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 της υπ' αριθμ. 88555/3293/30.9.1988 κοινής υπουργικής απόφασης που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/1989 (ΦΕΚ Α' 79). Ως προς τη διαδικασία επιβολής προστίμου εφαρμόζεται το άρθρο 16 παράγραφος 2 σε συνδυασμό με την παράγραφο 6 του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ Α' 205) όπως ισχύει μετά το άρθρο 66 παράγραφος 1 του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ Α' 97).

2. Σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα, προμηθευτή που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις των άρθρων 25 παράγραφος 1 και 27 παράγραφος 1 του ν. 2224/1994 (ΦΕΚ Α' 112) και του άρθρου 17 παράγραφος 1 του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ Α' 205), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του ν. 3385/2005 (ΦΕΚ Α' 210). Κάθε εργοδότης που

παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές. Κάθε κατασκευαστής ή παρασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων τιμωρείται με ποινή φυλάκισης ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων ενενήντα τριών (293) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων από αμέλεια οι παραπάνω δράστες τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρις ενός (1) έτους ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει τρεις μήνες μετά τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ισχύς της απόφασης αυτής για τα έργα διαχείρισης αμειψιμότητας υλικών, που βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τη δημοσίευσή της, αρχίζει έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2009

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΦΑΝΗ ΠΑΛΛΗ - ΠΕΤΡΑΛΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

* 0 2 0 1 2 8 7 3 0 0 6 0 9 0 0 2 0 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΑΜΙΑΝΤΟΣ

τι πρέπει να γνωρίζετε

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΑΜΙΑΝΤΟΣ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ

2011

1. Εισαγωγή	5
2. Χαρακτηριστικά	6
3. Χρήση	7
4. Κίνδυνοι για την υγεία	9
5. Νομοθεσία	11
6. Προληπτικά μέτρα	13
7. Εργασίες με αμιαντόφυλλα	14
8. Εργασίες με άλλα προϊόντα αμιαντοτσιμέντου	17
9. Εργασίες με άλλα προϊόντα που περιέχουν αμίαντο	20
10. Εργαλεία	21

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αμιάντος είναι η συλλογική ονομασία για πολλά φυσικά, ανόργανα πυριτικά ορυκτά, με πολύπλοκη σύνθεση και ινώδη κρυσταλλική δομή. Τα ορυκτά αυτά χωρίζονται σε δύο μεγάλες ομάδες, την ομάδα των σερπεντινών και την ομάδα των αμφιβόλων. Ο διαχωρισμός αυτός βασίζεται στην κρυσταλλική δομή. Η δομή των σερπεντινών είναι φυλλώδης ενώ των αμφιβόλων αλυσιδωτή.

Ετικέτα αμιάντου

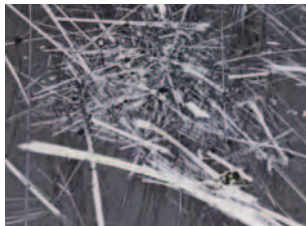
2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο χρυσότιλος

Ο **χρυσότιλος** $\text{Mg}_3\text{Si}_2\text{O}_5(\text{OH})_4$ (γνωστός ως άσπρος αμιάντος) είναι η μοναδική μορφή αμιάντου στην ομάδα των σερπεντινών. Είναι η πλέον χρησιμοποιούμενη μορφή αμιάντου σε ποσοστό 95% επί του συνόλου των προϊόντων του αμιάντου. Οι ίνες του είναι λεπτές, μεταξωτές, ελαστικές, κυματοειδείς, άσπρες προς γκριζοπράσινες.

Η ομάδα των αμφιβόλων περιλαμβάνει πέντε μορφές αμιάντου. Ο **αμοσίτης** ή **γρυνερίτης** $(\text{Fe}^{2+}, \text{Mg})_7\text{Si}_8\text{O}_{22}(\text{OH})_2$ (γνωστός ως καφέ αμιάντος) αποτελεί τη δεύτερη πιο διαδεδομένη μορφή. Οι ίνες του είναι ευθυτενείς, εύθραυστες και στη φυσική τους κατάσταση έχουν χρώμα καφέ προς ελαφρύ γκρίζο.

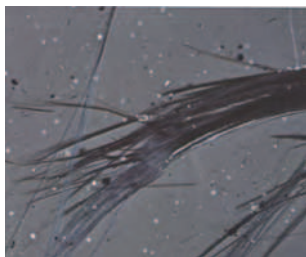

Ο αμοσίτης

Ο **κροκιδόλιθος** $\text{Na}_2\text{Fe}^{2+}_3\text{Fe}^{2+}_2\text{Si}_8\text{O}_{22}(\text{OH}, \text{F})_2$ (γνωστός ως μπλε αμιάντος) ανήκει επίσης στα αμφίβολα. Οι ίνες του είναι ευθυτενείς, ελαστικές με χρώμα μπλε.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται άλλες τρεις μορφές αμιάντου: ο **ανθοφυλλίτης**, ο **ακτινόλιθος** και ο **τρεμόλιθος**. Οι μορφές αυτές είναι σπάνιες, πολύ λίγο χρησιμοποιούμενες.

Συνήθως είναι δύσκολο να διακρίνουμε από το χρώμα ποια μορφή αμιάντου περιέχεται σε κάποιο προϊόν. Η μόνη σύγουρη μέθοδος είναι να αναλύσουμε το προϊόν με ειδικές τεχνικές όπως με ακτίνες Χ ή με τη χρήση μικροσκοπίου.

Ο κροκιδόλιθος

3. ΧΡΗΣΗ

Ο αμίαντος έχει χρησιμοποιηθεί εκτεταμένα σε εκατοντάδες προϊόντα. Πάνω από 3.000 αντικείμενα περιέχουν αμίαντο.

Λόγω των μοναδικών ιδιοτήτων του, όπως η αντοχή στη θερμότητα και στη φωτιά, στα χημικά, η ευκαμψία και στερεότητα, καθώς και το χαμηλό του κόστος και η αφθονία του, έχει αποδειχθεί πολύ καλό υλικό στη βιομηχανία.

Ο αμίαντος προστίθεται σε πολλά υλικά κατασκευής για ενίσχυση της αντοχής τους και πρόσδοσης σ' αυτά ειδικών ιδιοτήτων. Μαζί με τσιμέντο, χρησιμοποιείται στην παραγωγή διαφόρων προϊόντων, όπως φύλλα και σωλήνες. Τα προϊόντα αυτά συνήθως περιέχουν άσπρο αμίαντο. Η περιεκτικότητα σε αμίαντο ποικίλει αναλόγως της χρήσης και μπορεί να φθάσει μέχρι και το 50% κατά βάρος. Συνήθως τα φύλλα αμιάντου με τσιμέντο περιέχουν 8-12% αμίαντο κατά βάρος. Προϊόντα αμιαντοτσιμέντου χρησιμοποιούνται στις οροφές και πολλές φορές ως διαχωριστικά διαφόρων κατασκευών.

Ψευδοροφή από πλάκες που περιέχουν αμίαντο

Οροφή από πλάκες από αμιαντοτσιμέντο

Επίσης, σωλήνες μεταφοράς νερού και σωλήνες που χρησιμοποιούνται ως καπναγωγοί είναι κατασκευασμένες από αμιαντοτσιμέντο.

Οι ίνες αμιάντου στα προϊόντα από αμιαντοτσιμέντο είναι δεσμευμένες από το τσιμέντο. Μπορούν να ελευθερωθούν μόνο όταν το υλικό καταστραφεί μηχανικά, π.χ. κατά τη διάτρηση, κοπή, τριβή ή όταν το τσιμέντο αποσαθρωθεί.

Σωλήνες από αμιαντοτσιμέντο

Ο αμιάντος βρίσκεται επίσης σε μια μεγάλη ποικιλία βιομηχανικών προϊόντων (όπως μονωτικά περιβλήματα, φρένα, φτερωτές ανεμιστήρων και σε προστατευτικά ρούχα) καθώς και προϊόντων για οικιακή χρήση (όπως καλύμματα σιδερώστρων και ηλεκτρικά προϊόντα).

Σωλήνα με μόνωση αμιάντου

Λόγω των επιδράσεων που έχει ο αμιάντος στην υγεία των ανθρώπων, η χρήση του διεθνώς έχει κατά πολύ μειωθεί. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από την 1.1.2005, έχουν απαγορευτεί όλες οι νέες χρήσεις προϊόντων που περιέχουν αμιάντο.

4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Σκόνη αμιάντου, υπό μορφή λεπτών σωματιδίων, ακόμα και μη ορατών με γυμνό μάτι, εισπνεόμενη, μπορεί να προκαλέσει βλάβη στους πνεύμονες. Σημειώνεται ότι τα προϊόντα που περιέχουν αμίαντο παρουσιάζουν κίνδυνο μόνο όταν ίνες αμιάντου ελευθερωθούν και αιωρηθούν ώστε να είναι εισπνεύσιμες.

Οι βασικότερες ασθένειες που οφείλονται στον αμίαντο είναι:

Αμιάντωση: Είναι μορφή πνευμονοκονίασης και είναι ασθένεια που χαρακτηρίζεται από ινωτική σκλήρυνση του ιστού των πνευμόνων που μειώνει την αναπνευστική ικανότητά τους. Η αμιάντωση δεν αποτελεί μορφή καρκίνου. Συνήθως αναπτύσσεται σε άτομα που εκτίθενται σε υψηλές συγκεντρώσεις αμιάντου για μεγάλη χρονική περίοδο. Κατά κάποιο τρόπο μπορεί να ελεγχθεί και η μόνη αιτία εμφάνισής της είναι ο αμίαντος. Η τυπική λανθάνουσα περίοδος για την αμιάντωση είναι 10 – 15 χρόνια.

Καρκίνος πνευμόνων: Υπάρχουν πολλές αιτίες που προκαλούν καρκίνο των πνευμόνων. Μια από αυτές είναι και ο αμίαντος. Εργαζόμενοι οι οποίοι εκτίθενται σε αμίαντο αυξάνουν τις πιθανότητες να αναπτύξουν καρκίνο των πνευμόνων κατά 5 φορές ενώ οι καπνιστές αυξάνουν τον ίδιο κίνδυνο κατά 22 φορές. Όμως, ένας καπνιστής που εκτίθεται σε αμίαντο αυξάνει αυτόν τον κίνδυνο κατά 80 φορές. Ο χρόνος επώασης από την πρώτη έκθεση σε αμίαντο μέχρι την εμφάνιση του καρκίνου των πνευμόνων είναι περίπου 30 χρόνια.

Μεσοθηλείωμα: Πιθανόν η πιο σημαντική ασθένεια σε σχέση με τον αμίαντο είναι το μεσοθηλείωμα. Ταυτόχρονα είναι και η πιο σπάνια. Μεσοθηλείωμα είναι καρκίνος, είτε της μεμβράνης της θωρακικής κοιλότητας (pleural mesothelioma) είτε της μεμβράνης της κοιλότητας

του υπογαστρίου (peritoneal mesothelioma). Αυτός ο τύπος καρκίνου αναπτύσσεται ραγδαία και είναι πάντοτε θανατηφόρος. Ο χρόνος επώασης είναι 30 – 40 χρόνια.

Άλλες ασθένειες:

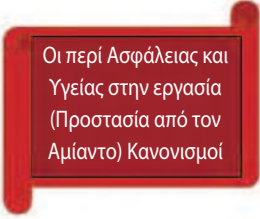
Διάφορες άλλες ασθένειες παρουσιάζονται συχνότερα μεταξύ ατόμων που εκτίθενται σε αμιάντο παρά στον υπόλοιπο πληθυσμό. Αυτές περιλαμβάνουν τον καρκίνο του οισοφάγου, τον καρκίνο του στομάχου, τον καρκίνο του εντέρου, τον καρκίνο του παγκρέατος κ.ά.

Παράγοντες επικινδυνότητας:

Ο αμιάντος είναι ένα εξαιρετικά επικίνδυνο υλικό. Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση της επικινδυνότητάς του είναι:

- Συγκέντρωση ινών αμιάντου στον αέρα.
- Αριθμός ινών αμιάντου.
- Μέγεθος ινών αμιάντου (μήκος και διάμετρος).
- Αλληλοσυσχετιζόμενα (συνεργούντα) καρκινογόνα (π.χ. κάπνισμα).
- Ευπάθεια ατόμου.

Η υφιστάμενη νομοθεσία αποτελείται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Αμιάντο) Κανονισμούς του 2006 που εφαρμόζονται σε κάθε εργασία στην οποία γίνεται χρήση αμιάντου. Ο όρος «**χρήση αμιάντου**» περιλαμβάνει κάθε εργασία με αμιάντο ακόμη και την εργασία για απόρριψή (ταφή) του.

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία (Προστασία από τον Αμιάντο) Κανονισμοί

Η πιο πάνω νομοθεσία προνοεί ότι κάθε εργοδότης οφείλει να διασφαλίζει την ασφάλεια και υγεία στην εργασία όλων των εργοδοτούμενων του κατά τη χρήση αμιάντου. Τα καθήκοντα του εργοδότη περιλαμβάνουν:

- την παροχή και διατήρηση εγκαταστάσεων, διευκολύνσεων και συστημάτων εργασίας τα οποία προστατεύουν και παρεμποδίζουν την έκθεση σε αμιάντο,
- διευθετήσεις για τη διασφάλιση ασφάλειας και απουσίας κινδύνων στην υγεία σε σχέση με τη χρήση, χειρισμό, αποθήκευση και μεταφορά αμιάντου ή προϊόντων που περιέχουν αμιάντο,
- την παροχή τέτοιων πληροφοριών, οδηγιών, εκπαίδευσης και εποπτείας που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της προστασίας της υγείας και την παρεμπόδιση της έκθεσης σε αμιάντο.

Οι Κανονισμοί περιλαμβάνουν ειδικότερες πρόνοιες όπως πρόνοιες για:

- αναγνώριση της μορφής αμιάντου,
- εκτίμηση της έκθεσης σε αμιάντο,
- ειδοποίηση για εργασία με αμιάντο,
- πληροφόρηση, καθοδήγηση και εκπαίδευση των εργοδοτούμενων,
- υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση εργασιών κατεδάφισης,
- χρήση και συντήρηση μέτρων ελέγχου,
- παροχή και καθαρισμό προστατευτικού ιματισμού,
- παρεμπόδιση διασποράς αμιάντου,

- καθαριότητα υποστατικών, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού,
- παρακολούθηση και έλεγχο της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στην ατμόσφαιρα
- ιατρική παρακολούθηση,
- διευκολύνσεις καθαρισμού και αποδυτήρια,
- αποθήκευση, διανομή και σήμανση αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο,
- άδεια διεξαγωγής ειδικών εργασιών με αμιάντο που εκδίδεται από τον Αρχιεπιθεωρητή μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στο εγκεκριμένο έντυπο και υποβολή όλων των σχετικών εντύπων που να δικαιολογούν την έκδοση της άδειας αυτής. Οι ειδικές εργασίες περιλαμβάνουν εργασίες που σχετίζονται με μόνωση ή επάλειψη αμιάντου με χαλαρές ίνες.

Σύμφωνα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστα-

Εργασίες με μόνωση αμιάντου

σία από τον Αμιάντο) Κανονισμούς «κάθε εργοδότης πρέπει να παρεμποδίζει την έκθεση σε αμιάντο όλων των εργοδοτούμενων από αυτόν προσώπων. Όπου τούτο δεν είναι εύλογα εφικτό, ο εργοδότης πρέπει να μειώνει την έκθεση σε αμιάντο των εργοδοτούμενων προσώπων στο χαμηλότερο εύλογα εφικτό επίπεδο, με τη λήψη μέτρων άλλων από τη χρήση εξοπλισμού αναπνευστικής προστασίας...».

Τα κυριότερα προληπτικά μέτρα για επίτευξη του πιο πάνω στόχου είναι:

- Η ποσότητα αμιάντου που χρησιμοποιείται σε κάθε περίπτωση, πρέπει να περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία.
- Ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται ή είναι δυνατόν να εκτεθούν σε αμιάντο ή/και υλικά που περιέχουν αμιάντο καθώς και ο χρόνος έκθεσής τους πρέπει να περιορίζεται στον απολύτως αναγκαίο.
- Οι μέθοδοι και διαδικασίες εργασίας πρέπει να σχεδιάζονται έτσι, ώστε να μην απελευθερώνεται σκόνη αμιάντου στην ατμόσφαιρα. Αν τούτο δεν είναι πρακτικά δυνατόν να επιτευχθεί, η σκόνη πρέπει να δεσμεύεται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο σημείο εκπομπής της με τη χρήση κατάλληλου συστήματος τοπικού εξαερισμού και συλλογής.
- Όλα τα κτήρια ή/και οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση, μεταποίηση ή την επεξεργασία του αμιάντου, πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά και τακτικά.
- Όλα τα απόβλητα των εργασιών που περιέχουν αμιάντο πρέπει να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο εργασίας το συντομότερο δυνατόν, μέσα σε κατάλληλα σημασμένες κλειστές συσκευασίες, όπως ανθεκτικά πλαστικά δοχεία και σακούλια.
- Στην περίπτωση που τα πιο πάνω οργανωτικά και τεχνικά μέτρα δεν είναι ικανοποιητικά για επίτευξη του στόχου τότε χορηγείται στους εργαζομένους κατάλληλος εξοπλισμός αναπνευστικής προστασίας και άλλος αναγκαίος προστατευτικός εξοπλισμός τον οποίο οι εργαζόμενοι οφείλουν να φέρουν κατά την εργασία τους.

7. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΜΙΑΝΤΟΦΥΛΛΑ

Στην Κύπρο οι περισσότερες εργασίες με αμίαντο είναι οι εργασίες αφαίρεσης ή/και αντικατάστασης αμιαντοφύλλων από τις στέγες διάφορων υποστατικών.

Οποιοδήποτε πρόσωπο αναλαμβάνει την εκτέλεση τέτοιων εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία πρέπει:

1. Να ειδοποιεί γραπτώς τον Αρχιεπιθεωρητή.

Η ειδοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) Όνομα, διεύθυνση και αριθμό τηλεφώνου του εργοδότη και της επιχείρησης.
- β) Σύντομη περιγραφή της μορφής αμιάντου, της μέγιστης ποσότητας αμιάντου, των διεργασιών ή άλλων δραστηριοτήτων που θα διεξαχθούν, των προϊόντων που θα παραχθούν.
- γ) Ημερομηνία έναρξης των εργασιών.

2. Να πληροφορεί, να καθοδηγεί και να εκπαιδεύει τους εργοδτούμενούς του με:

- α) Την παροχή γραπτών οδηγιών σχετικά με:
  - Τις επιδράσεις του αμιάντου πάνω στην υγεία.
  - Τα προληπτικά μέτρα.

Εργασίες με αμιαντόφυλλα

- Τη μέθοδο εργασίας και τη χρήση εξοπλισμού προσωπικής προστασίας.

β) Την παροχή γραπτών οδηγιών για εκτέλεση της εργασίας με τρόπο που να παρεμποδίζεται η διασπορά αμιάντου στην ατμόσφαιρα.

3. Να καταρτίζει σχέδιο εργασίας το οποίο θα πρέπει να υποβάλλεται στον Αρχιεπιθεωρητή για έγκριση.

Στο σχέδιο εργασίας πρέπει να αναφέρονται όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, να προβλέπεται η απομάκρυνση αμιάντου πριν από την κατεδάφιση και η χορήγηση κατάλληλου εξοπλισμού.

Το σχέδιο εργασίας πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις πιο κάτω πληροφορίες:

- Τη φύση και την πιθανή διάρκεια των εργασιών.
- Τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών.
- Τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους. Τα αμιαντόφυλλα πρέπει να αφαιρούνται και να μεταφέρονται με τρόπο που να μη σπάζουν και να μην τρίβονται είτε μεταξύ τους είτε με άλλα σκληρά αντικείμενα.
- Τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται.

Εργαζόμενοι με μάσκα, στολή και γάντια

4. Να χρησιμοποιεί εξειδικευμένο προσωπικό που να γνωρίζει τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας από αυτούς.

5. Να χορηγεί στους εργοδοτούμενούς του μέσα ατομικής προστασίας που να περιλαμβάνουν:

- Μάσκες με φίλτρο υψηλής αποκοπής τύπου FFP3S (μίας χρήσης ή μισού προσώπου).
- Στολές μιας χρήσης, εκτός αν διατίθεται ειδικό πλυντήριο.
- Κατάλληλα γάντια.

Όλα τα μέσα ατομικής προστασίας μίας χρήσης πρέπει μετά την αποπεράτωση της εργασίας να συσκευάζονται σε πλαστικά και ανθεκτικά δοχεία ή σακούλια, να σημαίνονται κατάλληλα και να φυλάσσονται σε ασφαλή χώρο μέχρι να υποδειχθεί χώρος απόρριψης τέτοιων αποβλήτων.

Όλα τα υπόλοιπα μέσα ατομικής προστασίας και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να καθαρίζονται επιτόπου με νερό.

6. Να παρέχει ειδικές διευκολύνσεις καθαρισμού και αποδυτήρια με χωριστά δωμάτια για τα καθαρά ρούχα και τα ρούχα εργασίας, που να διαθέτουν ντους.

7. Να απαγορεύει και να εμποδίζει την πρόσβαση σε άλλα άτομα στους χώρους εκτέλεσης των εργασιών και να χρησιμοποιεί κατάλληλη σήμανση.

Πλήρης αναπνευστική προστασία

8. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΜΙΑΝΤΟΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

Κατά τις εργασίες με προϊόντα αμιαντοτσιμέντου, όπως εργασίες επιδιόρθωσης σωλήνων από αμιαντοτσιμέντο, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή δημιουργίας σκόνης. Στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να αποφευχθεί η δημιουργία σκόνης, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε η ποσότητα της δημιουργούμενης σκόνης να είναι η ελάχιστη δυνατή, οι κόκκοι της να είναι όσο γίνεται μεγάλοι και να συλλέγεται πριν αυτή διασπαρεί στο περιβάλλον.

Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για επίτευξη του πιο πάνω στόχου πρέπει να περιλαμβάνουν τα πιο κάτω:

1. Όπου είναι δυνατόν πρέπει να χρησιμοποιούνται μη αμιαντούχα υλικά.
2. Κατά τις εργασίες με αμιαντούχα υλικά αυτά πρέπει να διατηρούνται συνεχώς βρεγμένα.

Εργασίες με αμιαντοσωλήνες

3. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται χειροκίνητα εργαλεία αντί ηλεκτρικά ή εργαλεία που χρησιμοποιούν πεπιεσμένο αέρα.
4. Όταν είναι ανάγκη να χρησιμοποιηθούν ηλεκτρικά εργαλεία ή εργαλεία που χρησιμοποιούν πεπιεσμένο αέρα, αυτά πρέπει να είναι χαμηλών στροφών, πρέπει δηλαδή να λειτουργούν στη χαμηλότερη αποτελεσματική ταχύτητα. Επίσης, κατά τη χρήση τέτοιων εργαλείων πρέπει να λαμβάνονται επιπρόσθετα μέτρα ελέγχου όπως τοπικός εξαερισμός για τη συλλογή της σκόνης που δημιουργείται κατά τη διάρκεια της διεργασίας αυτής (προδιαγραφές των εργαλείων αυτών περιέχονται στο Διεθνές Πρότυπο ISO 7337).
5. Τα δόντια στις λεπίδες των εργαλείων κοπής πρέπει να είναι χονδρά και από πολύ σκληρό μέταλλο ή κράμα.
6. Πρέπει να χρησιμοποιούνται μέσα ατομικής προστασίας όπως:
  - α) μάσκες προστασίας της αναπνοής με φίλτρο τύπου FFP3S (μίας χρήσης ή με ανταλλακτικά φίλτρα).
  - β) στολές μιας χρήσης (εκτός αν διατίθεται ειδικό πλυντήριο για καθαρισμό των στολών).
  - γ) κατάλληλα γάντια.
7. α) Όλα τα μέσα ατομικής προστασίας μίας χρήσης πρέπει μετά την αποπεράτωση της εργασίας να συσκευάζονται σε πλαστικά και ανθεκτικά δοχεία ή σακούλια, να σημαίνονται κατάλληλα και να φυλάσσονται σε ασφαλή χώρο μέχρι να υποδειχθεί χώρος απόρριψης τέτοιων αποβλήτων.
β) Όλα τα υπόλοιπα μέσα ατομικής προστασίας και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να καθαρίζονται επιτόπου με νερό.
8. Στο χώρο όπου γίνεται χρήση αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο πρέπει να εμπλέκεται ο μικρότερος αναγκαίος αριθμός ατόμων.

9. Τα άτομα που θα ασχοληθούν με τις εργασίες με αμιάντο πρέπει να είναι κατάλληλα και επαρκώς εκπαιδευμένα. Στα άτομα αυτά πρέπει να δοθούν:

α) γραπτές οδηγίες, υπό μορφή φυλλαδίου, που να περιγράφουν:

i) τις επιδράσεις του αμιάντου πάνω στην υγεία

ii) τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να εφαρμόζουν.

iii) τη μέθοδο εργασίας καθώς και τη χρήση εξοπλισμού προσωπικής προστασίας και άλλου εξοπλισμού.

β) γραπτές οδηγίες για εκτέλεση της εργασίας με τρόπο που να παρεμποδίζεται η διασπορά αμιάντου στην ατμόσφαιρα.

10. Πρέπει να διασφαλίζεται η κατάλληλη επιτήρηση των εργαζομένων ώστε τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 1-9 να ακολουθούνται πιστά από τους εργαζομένους.

Κοπή αμιαντοσωλήνα, με χειροκίνητο πριόνι

Κατά τις εργασίες με προϊόντα που περιέχουν αμιάντο, όπως εργασίες συντήρησης, επιδιόρθωσης, καθαρισμού και αλλαγής των αμιαντούχων φρένων των αυτοκινήτων, των συστημάτων μεταφοράς ροπής, των αρμών, των παρεμβυσμάτων (π.χ. σαλαμάστρων) κ.λπ. πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή δημιουργίας αιωρούμενης σκόνης αμιάντου. Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν:

1. Χρήση απορροφητικής σκούπας με κατάλληλο φίλτρο συγκέντρωσης της σκόνης. Το φίλτρο αυτό πρέπει να τυγχάνει χειρισμού ως αμιαντούχο απόβλητο κατά την απόρριψή του. Το καθαρίσμα των αντικειμένων με αέρα υπό πίεση δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία λόγω της διασποράς ινών αμιάντου στον αέρα, γι' αυτό πρέπει να αποφεύγεται.
2. Ο καθαρισμός μπορεί να γίνεται με νερό σε ειδικά κλειστό δοχείο.
3. Μπορεί να γίνεται χρήση διαλύματος που περιέχει ειδική κολλητική ουσία ώστε να συγκρατούνται οι ίνες αμιάντου.

Τα πιο πάνω μέτρα (ή κάποια από αυτά) δεν είναι απαραίτητα να εφαρμόσουν, **σε περίπτωση που εφαρμόζονται άλλα μέτρα** τα οποία επιτυγχάνουν **ισοδύναμα ή καλύτερα αποτελέσματα**.

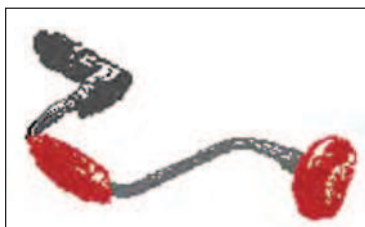

Εργαλεία με λιγότερες στροφές δημιουργούν λιγότερη σκόνη και εργαλεία με χοντρά δόντια δημιουργούν χοντρόκοκκη σκόνη. Για το λόγο αυτό συνιστάται η χρήση χειροκίνητων εργαλείων. Στην περίπτωση που επιβάλλεται η χρήση ηλεκτροκίνητων εργαλείων, αυτά πρέπει να είναι χαμηλών στροφών (250 στροφές/λεπτό).

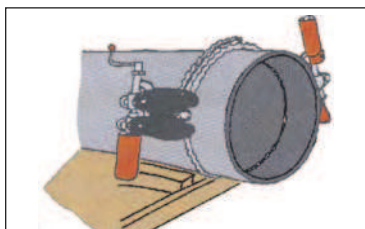
Χειροκίνητα

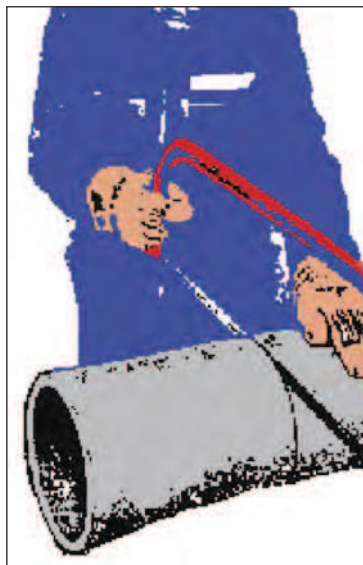
Χαράκτης εφοδιασμένος με σκληρό κοπήρα

Τρυπάνι χειριού

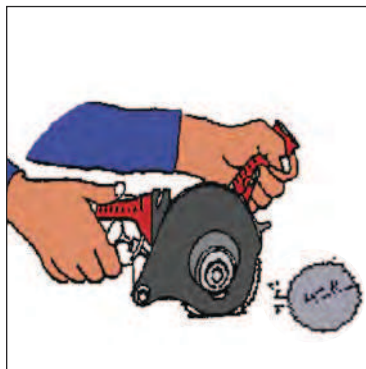

Κόψιμο με σφύξιμο

Πριόνι χειριού

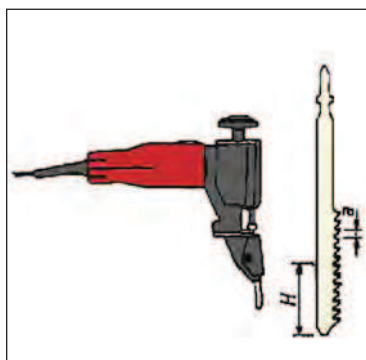
Ηλεκτροκίνητα

Αργόστροφο δισκοπρίονο (250 στροφές/λεπτό) εφοδιασμένο με δίσκο με κατάλληλους κοπτήρες, ελαφρύ, μεταφέρεται εύκολα

Λεπιδοπρίονο κατασκευάζεται με λεπίδα διαφορετικού μήκους

Πριόνι παλινδρομικής κίνησης (1.600 κινήσεις/λεπτό) εφοδιασμένο με σκληρή λεπίδα των 4-5 δοντιών/ίντσα

Πριόνι παλινδρομικής κίνησης (100-350 κινήσεις/λεπτό) ειδικό για κόψιμο σωλήνων μέχρι 440 χιλ. εξωτερική διάμετρο

Η εφαρμογή από οποιοδήποτε πρόσωπο των μέτρων που αναφέρονται στο δελτίο αυτό, δεν απαλλάσσει το πρόσωπο αυτό από οποιαδήποτε υποχρέωση που τίθεται σε αυτό από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Προστασία από τον Αμίαντο) Κανονισμούς ή από οποιαδήποτε άλλη νομοθεσία όπως είναι οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι και οι Κανονισμοί που εκδίδονται με βάση τον Νόμο αυτό.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με
τη χρήση αμιάντου καθώς και για τις συνθήκες και
το περιβάλλον εργασίας μπορείτε να απευθύνεστε
στους Επιθεωρητές Εργασίας στα Επαρχιακά Γραφεία
Επιθεώρησης Εργασίας σε όλες τις πόλεις

Λευκωσία: 22879191

Λεμεσός: 25827200

Λάρνακα: 24805327

Πάφος: 26822715

Αμμόχωστος: 23819750

Γ.Τ.Π. 209/2011 – 1.000 ISBN 978-9963-50-030-7
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Κώνος Ατδ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Α Μ Ι Α Ν Τ Ο Σ

Θεματικό
βιβλιογραφικό δελτίο

ΣΕΙΡΑ : Τεκμηρίωση ΥΑΕ ; 8

ΑΘΗΝΑ 2009

Περιοχόμενα

- 1. Εισαγωγικό σημείωμα..... 2**
- 2. Αρίαντος (Βιβλιογραφία) 3-7**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Βιβλιοθήκη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.ΑΕ στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών πληροφόρησης, αναπτύσσει σειρά θεματικών δελτίων με τίτλο : **Τεκμηρίωση ΥΑΕ**, με στόχο τη βιβλιογραφική ενημέρωση σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας.

Το παρόν βιβλιογραφικό θεματικό δελτίο είναι το όγδοο στη σειρά αυτή και περιλαμβάνει όλες τις μονογραφίες και τα άρθρα που αφορούν τον αμίαντο και αποτελούν μέρος της συλλογής της Βιβλιοθήκης του Κέντρου Τεκμηρίωσης Πληροφόρησης του ΕΛΙΝΥΑΕ. Το δελτίο αυτό υπάρχει και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοθέση του ΕΛΙΝΥΑΕ <http://www.elinyae.gr>

Η συλλογή, επεξεργασία και επιμέλεια του υλικού έγινε από τις βιβλιοθηκονόμους Φανή Θωμαδάκη και Κωνσταντίνα Καψάλη.

Αθήνα, Ιανουάριος 2009

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.- Λιοσσιών 143 & Θειοσίου 6, 104 45 Αθήνα

Τηλ.: 210-8200151, 210-8200152 – Fax : 210-8200222 – e-mail : library@elinyae.gr

Η βιβλιοθήκη δεν είναι δανειστική, γι' αυτό παρέχεται στους χρήστες δυνατότητα φωτοαντιγράφησης.

AMIANTOΣ

Asbestos : a status report / William J. Nicholson, Phillip J. Landrigan, Current issues in public health, 1996, 2(3), σ.118-123

Asbestos abatement in the 1990s : since the 1970s the asbestos removal industry in Britain has been dealing with the legacy of widespread asbestos use against a background of stricter controls and conflicting expert opinion / Laurie Kazan-allen, Occupational health review, 1996, (62), σ.20-25

Asbestos ban / Laurent Vogel, TUTB Newsletter, 2001, (17), σ.19-34

Asbestos ban in France : too late for many / Jean-Claude Zerbib, TUTB Newsletter, 1996, 96(4), σ. 2-5

Asbestos ban : towards a European consensus (IV) : final page turned in an epic tale ? / Karola Grodski, TUTB Newsletter, 1999 (11-12), σ. 4-5

Asbestos content of lung tissue and carcinoma of the lung : a clinicopathologic correlation and mineral fiber analysis of 234 cases / Linda L. Sanders, Victor L. Roggli, The annals of occupational hygiene, 2000, 44(2), σ.109-117

Asbestos dust : a killer from the past / Ted Nichols, Health safety at work, 1996, 18(4), σ.19-20

Asbestos exposure and laryngeal cancer / Bernard L. Gee, Kevin Browne, The annals of occupational hygiene, 2000, 44(4), σ. 239-250

Asbestos-free Europe next stop? Asbestos ban : towards a European consensus / Karola Grodsky, TUTB Newsletter, 1998 (10), σ. 2-3

The Asbestos hazards handbook : a guide to safety at work in the community and at home .- London : London Hazards Centre.- 144 σ.- ISBN 0-948974-13-3 (2293)

Asbestos in the workplace : a difficult legacy, World of work, 2004, 50, σ.19-20

Asbestos use in buildings : the hazards and their mitigation.- London : Loss Prevention Council, 1993.- 40 σ.- ISBN 0-902167-45-6 (1044)

Call for an international ban on asbestos : eliminate the burden of disease and death that is caused worldwide by exposure to asbestos, the Collegium

Ramazzini calls for an immediate ban on all mining and use of asbestos, Journal of occupational and environmental medicine, 1999, 41(10), σ. 830-832

Chrysotile asbestos / International Programme on Chemical Safety.- (Environmental Health Criteria ; 203).- Geneva : WHO, 1998.- xxi, 197 σ.- ISBN 92-4-157203-5

Chrysotile (white asbestos) proposed national exposure standard for the occupational environment, preliminary impact analysis of the proposed national exposure standard / National Occupational Health and Safety Commission (Australia).- Canberra : Australian Government Publishing Service, 1995.- xiv, 50 σ.- ISBN 0-644-45162-9 (1909)

Circulating natural killers cells in retired asbestos cement workers / Nitza Lahat, ...[et.al.], Journal of occupational and environmental medicine, 2000, 42(1), σ. 19-24

An epidemiological study of the respiratory health of workers in the European refractory ceramic fibre industry / H.A. Cowie, ...[et.al.], Occupational and environmental medicine, 2001, 58(12), σ. 800-810

The epidemiology of asbestos-related diseases / Jacek Niklinski, ...[et.al.], Lung cancer, 2004, (45 suppl.), σ. S7-S15, (Ειδική συλλογή άρθρων 418)

Estimating the number of asbestos-related lung cancer deaths in Great Britain from 1980 to 2000 / Andrew J. Darnton, Daniel M. McElvenny, John T. Hodgson, The annals of occupational hygiene, 2006, 50(1), σ. 29-38

Effectiveness of smoking cessation advice for asbestos worker / Andrew Johnson, Peter Farrow, Roland Jenkins, Occupational medicine, 2006, 56(1), σ.59-60

International expert meeting on new advances in the radiology and screening of asbestos-related diseases, Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(5), σ.449-454

Microscopic identification of asbestos fibres associatef with African clay crafts manufacture / Barry Tylee, ...[et.al.], The annals of occupational hygiene, 2000, 44(2), σ.137-141

Mortality from lung cancer and population risk attributable to asbestos in an asbestos cement manufacturing town in Italy / Corrado Magnani, Massimo Loporati, Occupational and environmental medicine, 1998, 55(2), σ. 111-114

National asbestos registers : annual report 1995-96.- New Zealand : Occupational safety and health service, 1997.- 20 σ. (2636)

New technologies (telemedicine) in diagnosing occupational asbestosis / Mirjana Vujovic, Igor Vujovic, Ivica Kuzmanic, Archives of industrial hygiene and toxicology, 1998, 49(3), σ. 251-257

Occupational exposure to airborne asbestos from phenolic molding material (Bakelite) during sanding, drilling and related activities / Fionna Mowat, ...[et.al.], Journal of occupational and environmental hygiene, 2005, 2(10), σ. 497-507

Pleural mesothelioma and asbestos exposure among Italian oil refinery workers / Valerio Gennaro, ...[et.al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 1994, (20), σ. 213-215

Respiratory symptoms and functional status in workers exposed to silica, asbestos and coal mine dusts / Xiao-Rong Wang, David C. Christiani, Journal of occupational and environmental medicine, 2000, 42(11), σ. 1076-1084

RPE : a false sense of security : have new generations of workers been needlessly exposed to asbestos?, Health, safety and environment bulletin, 1997, σ. 9-12

Safety in the use of asbestos : an ILO code of practice.- Geneva : ILO, 1984.- 116 σ.- ISBN 92-2-103872-6 (935)

The vital issues in the WTO asbestos dispute / Sam Zia-Zarifi, TUTB Newsletter, 2000, (13), σ. 3-5

Work with materials containing asbestos : control of asbestos regulations 2006 : approved code of practice and guidance / HSC.- Sudbury, Suffolk : HSE, 2006.- viii, 100 σ.- ISBN 0-7176-6206-3 (5279)

Η αλήθεια για τον αμιάντο : ευεργέτης ή δολοφόνος? / Δημήτρης Ζέττος.- Αθήνα : Λιβάνης, 1991.- 201 σ.- ISBN 960-236-128-X (3739)

Αμιάντος : ανασκόπηση επιδημιολογικών και άλλων μελετών για το είδος των επαγγελματικών ασθενειών των εργαζομένων και το βαθμό επικινδυνότητας του γενικού πληθυσμού από έκθεση σε ίνες αμιάντου / Α.Π. Βαλαβανίδης, Ιατρικής της εργασίας, 1990, 2(2), σ. 57-77

Αμιάντος 2006 : ο αμιάντος σκοτώνει! Αποφύγετε την έκθεση : Ευρωπαϊκή εκστρατεία, Δράση για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, προστασία περιβάλλοντος, 2006, (159), σ. 2-3

Αμιάντος : επαγγελματικά μη νεοπλασματικά νοσήματα που προκαλεί / Κοσμάς Μπαλάσκας.- Αθήνα : Υγειονομική Σχολή Αθηνών, 1988.- 8 σ. (3159)

Αμιάντος και επιπτώσεις στην υγεία, Δημήτριος Μπλιούρας, Ιατρική της εργασίας, 1991, 3(4), σ. 173-182

Αμιάντος και μεσοθηλιώμα πνεύμονος / Ιορδάνης Λουίζος.- Αθήνα : Υγειονομική Σχολή Αθηνών, 1988.- 23 σ. (3137)

Αμιάντος : μέθοδοι ασφαλούς απομάκρυνσης / Χρήστος Δ. Γάνδας.- Αθήνα : Παπασωτηρίου, 2003.- 139 σ. (4676)

Αμιάντος : μέτρα προστασίας.- Αθήνα : Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2003 (4704, 4705)

Αμιάντος στο πόσιμο νερό / Α. Ξυδέα - Κικεμένη, Ιατρική της εργασίας, 1989, 1(4), σ. 215

Ο αμιάντος στους χώρους εργασίας.- Θεσσαλονίκη : Φάσμα, [χ.χ].- 56 σ. (3738)

Αμιάντος : τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων - νομοθεσία (Ελλάδα-ΕΟΚ-ΗΠΑ) / Παναγιώτης Παπαδόπουλος (ειδική συλλογή άρθρων 286)

Αναγκαία μια εθνική στρατηγική για την αντιμετώπιση της απειλής από τον αμιάντο / Νίκος Περπεράς (επιμ.), Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ, 2006, (2415), σ. 12-15

Ανακατατάξεις στον αμιάντο / Χαρίλαος Ανδρέου, Ιατρική της εργασίας, 1990, 2(1), σ. 53

Δέκα εργοτάξια αποαμιάντωσης εξέτασε το INRS : κλειστός σταθμός του μετρώ για καθαρισμό από αμιάντο / Didier Gout, Janus, 1998 (28), σ.22-23

Ο έλεγχος των ινών αμιάντου στους χώρους εργασίας, Janus, 1994, 18(IV), σ.12

Κακοήθη μεσοθηλιώματα σχετικά και άσχετα με τον αμιάντο / Σάββας Παπαδόπουλος, Ιατρική της εργασίας, 1989, 1(4), σ. 187-189

Ο κίνδυνος του αμιάντου / Ανδρέας Βεγλερής, Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ, 2006, (2415), σ. 32-33

Στην μετά τον αμιάντο εποχή/ Ilaria Oberti, Εργοταξιακά θέματα, 1996, (1), σ. 44-48

ΠΔ 175/97 Τροποποίηση ΠΔ 70^α/88 «Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο κατά την εργασία» (31/Α σε συμμόρφωση με την

οδηγία 91/382/ΕΟΚ (ΦΕΚ 150, τεύχος Α της 15.7.97), Δελτίον εργατικής νομοθεσίας, 1997, 53(1273), σ. 932-936

Ο προσδιορισμός του αμιάντου σε λατομικό χώρο / Χ. Τσουτρέλης, Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ, 2005, (2340), σ. 75)

Προτάσεις για την προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία / Νίκος Περπεράς, Ενημερωτικό δελτίο ΤΕΕ, 2006, (2383), σ.13-15

Ο ρόλος των οξυγονούχων ελεύθερων ριζών και δραστικών οξυγονούχων ενώσεων στον καρκίνο του πνεύμονα και άλλα πνευμονικά νοσήματα που προκαλούνται από ίνες αμιάντου / Αθ. Βαλαβανίδης, Πνεύμων, 1993, 6(3), σ. 208-219 (ειδική συλλογή άρθρων 280)

Ρύπανση από αμιάντο στο περιβάλλον και σε εργασιακούς χώρους / Λ. Σιχλετίδης ...[κ.ά.], Ελληνική ιατρική, 1992, 58(1), σ. 24-29 (ειδική συλλογή άρθρων 412)

Σύγχρονες ξεκαθαρισμένες ιατρικές απόψεις για τον αμιάντο / Δ. Ν. Γκέλης, Ιατρικό Βήμα, 1992, (27), σ. 44-49

Σχέση χρυλοτιλικού αμιάντου με κακοήγη μεσοθηλιώματα / Βάννα Πανδή-Αγαθοκλή, Ιατρική της εργασίας, 1989, 1(4), σ.190-192

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία.- Αθήνα : Υπουργείο Εργασίας. Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας, 1987.- 688 σ. (363.11 ΥΤΕ)

ΟΔΗΓΙΑ 1999/77/ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Ιουλίου 1999

για την έκτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμιάντος)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 1999/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 2α που προσετέθη με την οδηγία 89/678/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι η χρήση αμιάντου και προϊόντων που περιέχουν αμιάντο είναι δυνατόν να προκαλέσει, μέσω της αποδέσμευσης ινών, αμιάντωση, μεσοθηλιώμα και καρκίνο των πνευμόνων· ότι, για το λόγο αυτό, η διάθεση στην αγορά και η χρήση τους πρέπει να υπόκεινται στους αυστηρότερους δυνατούς περιορισμούς·
- (2) ότι η οδηγία 83/478/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ για την πέμπτη τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ ορίζει ότι οι ίνες αμιάντου τύπου κροκιδόλιθου καθώς και τα προϊόντα που τις περιέχουν, δεν επιτρέπεται πλέον να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται, με τρεις δυνατές εξαιρέσεις· ότι με την ίδια οδηγία θεσπίστηκαν διατάξεις υποχρεωτικής επισήμανσης για όλα τα προϊόντα που περιέχουν ίνες αμιάντου·
- (3) ότι η οδηγία 85/610/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ για την έβδομη τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ ορίζει ότι οι ίνες αμιάντου δεν μπορούν πλέον να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται στα παιχνίδια, στα υλικά και παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται με ψεκασμό, στα προϊόντα λιανικής πώλησεως σε μορφή σκόνης, στα είδη καπνιστού, στις καταλυτικές συσκευές θέρμανσης, στα χρώματα και στα βερνίκια·
- (4) ότι η οδηγία 91/659/ΕΟΚ της Επιτροπής ⁽⁶⁾ για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ ορίζει ότι όλες οι ίνες αμιάντου αμιφοβλικού τύπου και τα προϊόντα που τις περιέχουν δεν μπορούν πλέον να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται· ότι η ίδια οδηγία ορίζει ότι οι ίνες χρυσοσιλικού αμιάντου και τα προϊόντα που τις περιέχουν δεν επιτρέπεται πλέον να διατίθενται στην αγορά και να χρησιμοποιούνται σε δεκατέσσερις κατηγορίες προϊόντων·

- (5) ότι ζητήθηκε η γνώμη της επιστημονικής επιτροπής για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον σχετικά με τις επιπτώσεις του χρυσοσιλικού αμιάντου και των υποκατάστατών του στην υγεία·
- (6) ότι για τις περισσότερες εναπομένουσες χρήσεις του χρυσοσιλικού αμιάντου διατίθενται τώρα υποκατάστατα ή εναλλακτικά προϊόντα που δεν έχουν ταξινομηθεί ως καρκινογόνα και θεωρούνται λιγότερο επικίνδυνα·
- (7) ότι δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί κατώφλιο έκθεσης στον χρυσοσιλικό αμιάντο κάτω από το οποίο η ουσία αυτή δεν παρουσιάζει επικινδυνότητα ως προς την καρκινογένεση·
- (8) ότι η έκθεση των εργαζομένων και άλλων χρηστών σε προϊόντα που περιέχουν αμιάντο είναι εξαιρετικά δύσκολο να ελεγχθεί και μπορεί να υπερβαίνει σε σημαντικό βαθμό, κατά διαστήματα, τις τρέχουσες οριακές τιμές και ότι η έκθεση του είδους αυτού ενέχει τους μεγαλύτερους κινδύνους για την ανάπτυξη νόσων που σχετίζονται με τον αμιάντο·
- (9) ότι η απαγόρευση της χρήσης ινών χρυσοσιλικού αμιάντου και προϊόντων που τις περιέχουν αποτελεί αποτελεσματικό τρόπο προστασίας της υγείας του ανθρώπου·
- (10) ότι οι επιστημονικές γνώσεις σχετικά με τον αμιάντο και τα υποκατάστατά του εξελίσσονται συνεχώς· ότι ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα ζητήσει από την επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον να αναλάβει πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003, την περαιτέρω εξέταση τυχόν νέων επιστημονικών δεδομένων σχετικά με τους κινδύνους που συνεπάγονται για την υγεία ο χρυσοσιλικός αμιάντος και τα υποκατάστατά του· ότι, στο πλαίσιο αυτό, θα επανεξεταστούν, υπό το φως της τεχνικής προόδου, και άλλες πτυχές της συγκεκριμένης οδηγίας και ιδίως οι προβλεπόμενες σ' αυτή παρεκκλίσεις και ότι, εφόσον απαιτείται, η Επιτροπή θα προτείνει κατάλληλες τροποποιήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας·
- (11) ότι είναι αναγκαίο να προβλεφθεί περίοδος προσαρμογής για τη σταδιακή απαγόρευση της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης των χρυσοσιλικού αμιάντου και των προϊόντων που τον περιέχουν· ότι η περίοδος αυτή θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη για τα διαφράγματα που χρησιμοποιούνται στην ηλεκτρολύση στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις δεδομένου ότι ο κίνδυνος έκθεσης είναι εξαιρετικά χαμηλός και απαιτείται περισσότερος χρόνος για την ανάπτυξη κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων για αυτήν την κρίσιμη από πλευράς ασφαλείας εφαρμογή· ότι η Επιτροπή θα επανεξετάσει την παρέκκλιση αυτή πριν από την 1η Ιανουαρίου 2008, αφού συμβουλευθεί την επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον·

⁽¹⁾ ΕΕ L 262 της 27.9.1976, σ. 24.⁽²⁾ ΕΕ L 166 της 1.7.1999, σ. 87.⁽³⁾ ΕΕ L 398 της 30.12.1989, σ. 24.⁽⁴⁾ ΕΕ L 263 της 24.9.1983, σ. 33.⁽⁵⁾ ΕΕ L 375 της 31.12.1985, σ. 1.⁽⁶⁾ ΕΕ L 363 της 31.12.1991, σ. 36.

- (12) ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου που καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για την προστασία των εργαζομένων ⁽¹⁾ καθώς και των επιμέρους οδηγιών που θεσπίστηκαν βάσει αυτής κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1, και ιδίως της οδηγίας 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία ⁽²⁾ όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/42/ΕΚ ⁽³⁾.
- (13) ότι η οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, που τροποποίησε την οδηγία 83/477/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας, παρέχει ένα πλαίσιο ελέγχου για τις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι είναι δυνατόν να εκτίθενται σε σκόνη αμιάντου.
- (14) ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της οδηγίας 98/12/ΕΚ της Επιτροπής ⁽⁵⁾ για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 71/320/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την πέδηση ορισμένων κατηγοριών οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους.
- (15) ότι τα μέτρα που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο των οδηγιών που αποσκοπούν στην εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων στις συναλλαγές επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ προσαρμόζεται στην τεχνική πρόοδο όπως καθορίζεται στο παράρτημα της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2005. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παράπομη κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

3. Από την έναρξη της ισχύος της παρούσας οδηγίας μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2005 τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτρέψουν νέες εφαρμογές του χρυστολικού αμιάντου στο έδαφός τους.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Ιουλίου 1999.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 196 της 26.7.1990, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 179 της 8.7.1997, σ. 4.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 206 της 29.7.1991, σ. 16.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 81 της 18.3.1998, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το σημείο 6 του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ αντικαθίσταται από το ακόλουθο σημείο:

<p>«6.1. Κροκιδόλιθος, CAS αριθ. 12001-28-4 Αμοσίτης, CAS αριθ. 12172-73-5 Ανθοφυλλιτικός αμιάντος CAS αριθ. 77536-67-5 Ακτινολιθικός αμιάντος, CAS αριθ. 77536-66-4 Τρεμολιθικός αμιάντος, CAS αριθ. 77536-68-6</p> <p>6.2. Χρυσοσίλης, CAS αριθ. 12001-29-5</p>	<p>6.1. Απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά και η χρήση των ινών αυτών και των προϊόντων που τις περιέχουν κατόπιν εκούσιας προσθήκης.</p> <p>6.2. Απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά και η χρήση των ινών αυτών και των προϊόντων στα οποία σκοπίμως προστίθενται οι ίνες αυτές.</p> <p>Ωστόσο, τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν τα διαφράγματα που χρησιμοποιούνται στις υπάρχουσες ηλεκτρολυτικές εγκαταστάσεις είτε μέχρι το τέλος της διάρκειας λειτουργίας τους, είτε έως ότου υπάρχουν διαθέσιμα κατάλληλα υποκατάστατα απηλλαγμένα αμιάντου, ανάλογα με το ποιά από τις δύο αυτές δυνατότητες προηγείται χρονικά. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την παρέκκλιση αυτή πριν από την 1η Ιανουαρίου 2008.</p> <p>Η χρήση προϊόντων που περιέχουν ίνες αμιάντου των σημείων 6.1 και 6.2 και τα οποία ήταν ήδη εγκατεστημένα ή/και σε λειτουργία πριν από την ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της οδηγίας 1999/77/ΕΚ από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εξακολουθεί να επιτρέπεται μέχρι την τελική απόρριψή τους ή μέχρι το τέλος της διάρκειας λειτουργίας τους. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν, για λόγους προστασίας της υγείας, να απαγορεύσουν τη χρήση των προϊόντων αυτών στο έδαφός τους πριν από την τελική απόρριψή τους ή το τέλος της διάρκειας λειτουργίας τους.</p> <p>Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των άλλων κοινοτικών διατάξεων περί ταξινόμησης, συσκευασίας και επισήμανσης επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων, η διάθεση στην αγορά και η χρήση των ινών αυτών και των προϊόντων που τις περιέχουν, όπως προβλέπεται από τις προηγούμενες παρεκκλίσεις, επιτρέπεται μόνον εάν τα προϊόντα φέρουν επισήμανση σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος II της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ.»</p>
---	--

ΟΔΗΓΙΑ 2003/18/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Μαρτίου 2003

για την τροποποίηση της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 137 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής, η οποία καταρτίστηκε κατόπιν διαβουλεύσεως με τους κοινωνικούς εταίρους και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας⁽¹⁾,τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Απριλίου 1998 σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο⁽⁴⁾ καλούν την Επιτροπή να παρουσιάσει προτάσεις τροποποίησης της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ⁽⁵⁾, λαμβάνοντας υπόψη κυρίως ότι είναι σκόπιμο να επικεντρωθούν και να προσαρμοσθούν τα μέτρα προστασίας για τα άτομα τα οποία στο εξής εκτίθενται περισσότερο, και ιδίως τους εργαζόμενους που αφαιρούν τον αμίαντο, και αυτούς που συναντούν τυχαία τον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας τους στις διάφορες δραστηριότητες συντήρησης.
- (2) Ενόψει των προαναφερθέντων συμπερασμάτων, η Επιτροπή εκλήθη εξάλλου να υποβάλει προτάσεις για την τροποποίηση της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ, υπό το φως των ενδελεχών ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά με τις οριακές τιμές έκθεσης στον χρυσότιλο και τις μεθόδους μέτρησης του αμιάντου που αιωρείται στον αέρα έχοντας ως βάση τη μέθοδο που υιοθέτησε η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ)· παρόμοια μέτρα θα πρέπει να ληφθούν για τις υποκατάστατες ίνες.
- (3) Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στη γνωμοδότησή της για τον αμίαντο⁽⁶⁾, ζητά από την Επιτροπή να λάβει νέα μέτρα για τη μείωση των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι.

- (4) Η απαγόρευση της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης του χρυσότιλου που εισάγει η οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων⁽⁷⁾ η οποία τίθεται σε ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2005, θα συμβάλει σε σημαντική μείωση της έκθεσης των εργαζομένων στον αμίαντο.
- (5) Όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να προστατεύονται από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεση στον αμίαντο και, κατά συνέπεια, οι εξαιρέσεις για τη ναυτιλία και την αεροπορία θα πρέπει να καταργηθούν.
- (6) Για να εξασφαλισθεί η σαφήνεια του ορισμού των ινών πρέπει να διατυπωθούν νέοι ορισμοί, είτε βάσει ορυκτολογικών χαρακτηριστικών είτε βάσει του οικείου αριθμού CAS (Chemical Abstract Service).
- (7) Με την επιφύλαξη των λοιπών κοινοτικών διατάξεων σχετικά με την εμπορία και τη χρήση του αμιάντου, ένας περιορισμός των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται έκθεση στον αμίαντο θα διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο στην πρόληψη των ασθενειών που οφείλονται στην έκθεση αυτή.
- (8) Το σύστημα κοινοποίησης των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται έκθεση στον αμίαντο θα πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες εργασιακές καταστάσεις.
- (9) Είναι σημαντικό να εξαιρεθούν οι δραστηριότητες που εκθέτουν τους εργαζομένους σε ίνες αμιάντου κατά την εξαγωγή του αμιάντου, την παρασκευή και τη μεταποίηση προϊόντων αμιάντου ή την παρασκευή και τη μεταποίηση προϊόντων που περιέχουν ηθελημένους προστεθεισές ίνες αμιάντου, δεδομένου ότι το επίπεδο έκθεσής τους είναι υψηλό και η πρόληψή της δυσχερής.
- (10) Βάσει των πλέον πρόσφατων τεχνικών γνώσεων, πρέπει να οριστεί καλύτερα η μεθοδολογία δειγματοληψίας για τη μέτρηση της περιεκτικότητας του αέρα σε αμίαντο, καθώς και η μέθοδος μέτρησης των ινών.
- (11) Έστω και αν δεν έχει ακόμη καταστεί δυνατό να καθοριστεί η ελάχιστη τιμή έκθεσης κάτω από την οποία ο αμίαντος δεν είναι καρκινογόνος, είναι ευκαίριο να μειωθεί η οριακή τιμή έκθεσης των εργαζομένων στον αμίαντο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 304 Ε της 30.10.2001, σ. 179 και

ΕΕ C 203 Ε της 27.8.2002, σ. 273.

⁽²⁾ ΕΕ C 94 της 18.4.2002, σ. 40.⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Απριλίου 2002 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 (ΕΕ C 269 Ε της 5.11.2002, σ. 1) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2002 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).⁽⁴⁾ ΕΕ C 142 της 7.5.1998, σ. 1.⁽⁵⁾ ΕΕ L 263 της 24.9.1983, σ. 25· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 98/24/ΕΚ (ΕΕ L 131 της 5.5.1998, σ. 11).⁽⁶⁾ ΕΕ C 138 της 18.5.1999, σ. 24.⁽⁷⁾ ΕΕ L 262 της 27.9.1976, σ. 201· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/91/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 286 της 30.10.2001, σ. 27).

- (12) Πριν από την έναρξη των εργασιών αφαίρεσης αμιάντου, οι εργοδότες πρέπει να είναι υποχρεωμένοι να εντοπίζουν την παρουσία ή την κατά τεκμήριο παρουσία αμιάντου στα κτίρια ή τις εγκαταστάσεις και να κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες στα λοιπά άτομα που ενδέχεται να εκτεθούν στον αμιάντο μέσω της χρήσης αμιάντου, των εργασιών συντήρησης ή άλλων δραστηριοτήτων εντός ή επί των κτιρίων.
- (13) Πρέπει απαραίτητως να εξασφαλίζεται ότι οι κατεδαφίσεις ή οι εργασίες αφαίρεσης αμιάντου πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις που γνωρίζουν όλες τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία των εργαζομένων.
- (14) Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ειδική εκπαίδευση των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στον αμιάντο, η οποία θα συμβάλει σημαντικά στη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με αυτή την έκθεση.
- (15) Το περιεχόμενο των μητρώων έκθεσης και των ιατρικών φακέλων οι οποίοι προβλέπονται από την οδηγία 83/477/ΕΟΚ θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί προς το περιεχόμενο των καταλόγων και των φακέλων που προβλέπονται στην οδηγία 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) ⁽¹⁾.
- (16) Είναι σκόπιμο να αναπροσαρμοσθούν οι πρακτικές συστάσεις για την κλινική παρακολούθηση των εκτιθεμένων εργαζομένων σύμφωνα με τις τελευταίες ιατρικές γνώσεις, με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση των παθήσεων που συνδέονται με τον αμιάντο.
- (17) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης, ήτοι η βελτιωμένη προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους από την έκθεσή τους στον αμιάντο, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς, λόγω των διαστάσεων και των επιπτώσεων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία προς επίτευξη του στόχου αυτού.
- (18) Οι τροποποιήσεις που επέρχονται διά της παρούσας οδηγίας συνιστούν συγκεκριμένο στοιχείο της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς.
- (19) Οι τροποποιήσεις αυτές περιορίζονται στο ελάχιστο προκειμένου να μην επιβαρύνουν άσκοπα τη δημιουργία και ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- (20) Κατά συνέπεια, η οδηγία 83/477/ΕΟΚ πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 83/477/ΕΟΚ, τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 1 παράγραφος 2 διαγράφεται.

2. Το άρθρο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος “αμιάντος” υποδηλώνει τα ακόλουθα ενώδη πυριτικά άλατα:

- τον ακτινολίτη, αριθ. CAS (*) 77536-66-4,
- το γρουνεριτή (αμοσίτη), αριθ. CAS (*) 12172-73-5,
- τον ανθόφυλλο, αριθ. CAS (*) 77536-67-5,
- τον χρυσότιλο, αριθ. CAS (*) 12001-29-5,
- τον κροκιδόλιθο, αριθ. CAS (*) 12001-28-4,
- τον τρεμολίτη, αριθ. CAS (*) 77536-68-6.

(*) Αριθμός μητρώου CAS (Chemical Abstract Service).»

3. Στο άρθρο 3:

α) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Στις περιπτώσεις σποραδικής έκθεσης των εργαζομένων της οποίας η ένταση είναι μειωμένη και εφόσον προκύπτει σαφώς από τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων της παραγράφου 2 ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση της οριακής τιμής έκθεσης στον αμιάντο στην ζώνη εργασίας, τα άρθρα 4, 15 και 16 μπορούν να μην εφαρμόζονται όταν η εργασία αφορά:

- α) σύντομες και ασυνεχείς δραστηριότητες συντήρησης όταν η εργασία αφορά μόνον μη εύθρυπτα υλικά·
- β) την απομάκρυνση, χωρίς καταστροφή, των μη φθαρμένων υλικών στα οποία οι ίνες αμιάντου είναι στέρεα συνδεδεμένες μέσα σε μια μήτρα·
- γ) την περικλείση σε κάψες και μανδύες των αμιαντούχων υλικών σε καλή κατάσταση·
- δ) την επιθεώρηση και έλεγχο του αέρα και τη λήψη δειγμάτων για την ανίχνευση της παρουσίας αμιάντου σε κάποιο υλικό.»

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3α. Τα κράτη μέλη, κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, θεσπίζουν πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό της σποραδικής και μειωμένης έντασης έκθεσης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3.»

4. Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:

α) το σημείο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Η κοινοποίηση γίνεται από τον εργοδότη προς την υπεύθυνη αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους προτού αρχίσουν οι εργασίες, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

Η κοινοποίηση αυτή πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή:

- α) της τοποθεσίας του εργοταξίου·
- β) των χρησιμοποιούμενων ή χειριζόμενων τύπων και ποσοτήτων αμιάντου·
- γ) των δραστηριοτήτων και των εφαρμοζόμενων μεθόδων·

⁽¹⁾ ΕΕ L 196 της 26.7.1990, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 1999/38/ΕΚ (ΕΕ L 138 της 1.6.1999, σ. 66).

δ) του αριθμού των ενεχόμενων εργαζομένων·

Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για τα επικίνδυνα απόβλητα (*).

ε) της ημερομηνίας έναρξης και της διάρκειας των εργασιών·

(*) ΕΕ L 377 της 31.12.1991, σ. 20· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/31/ΕΚ (ΕΕ L 168 της 2.7.1994, σ. 28).»

στ) των μέτρων που λαμβάνονται για να περιοριστεί η έκθεση των εργαζομένων στον αμίαντο.»

7. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

β) το σημείο 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 7

«4. Όποτε μια μεταβολή των συνθηκών εργασίας ενδέχεται να συνεπάγεται σημαντική αύξηση της έκθεσης σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμίαντο, πρέπει να γίνεται νέα κοινοποίηση.»

1. Αναλόγως των αποτελεσμάτων της αρχικής εκτιμήσεως των κινδύνων και για να τηρείται η οριακή τιμή κατά το άρθρο 8, πραγματοποιούνται τακτικά μετρήσεις της περιεκτικότητας του αέρα σε ίνες αμιάντου στο χώρο της εργασίας.

5. Στο άρθρο 5 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

2. Οι δειγματοληψίες πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές της προσωπικής έκθεσης των εργαζομένων στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμίαντο.

«Με την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων κοινοτικών διατάξεων σχετικών με την εμπορία και χρήση του αμιάντου, απαγορεύονται οι δραστηριότητες που εκδίδουν τους εργαζομένους σε ίνες αμιάντου κατά την εξόρυξη του αμιάντου ή κατά την παρασκευή και μεταποίηση προϊόντων αμιάντου ή την παρασκευή και μεταποίηση προϊόντων που περιέχουν ηδελημένως προστεθέντα αμίαντο, με εξαίρεση την επεξεργασία και την υγειονομική ταφή προϊόντων που προέρχονται από κατεδάφιση και από αφαίρεση του αμιάντου.»

3. Οι δειγματοληψίες πραγματοποιούνται αφού ζητηθεί η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση.

6. Το άρθρο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

4. Η συλλογή δειγμάτων διεξάγεται από ειδικευμένο προσωπικό. Στη συνέχεια, τα δείγματα αναλύονται σύμφωνα με την παράγραφο 6 σε εργαστήρια τα οποία διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για τη μέτρηση των ινών.

«Άρθρο 6

5. Η διάρκεια των δειγματοληψιών πρέπει είναι τόση ώστε να είναι εφικτός ο προσδιορισμός της αντιπροσωπευτικής έκθεσης για οκτάωρη περίοδο αναφοράς (μια βάρδια), είτε διαμετρήσεως είτε με χρονικώς σταθμισμένο υπολογισμό.

Για όλες τις δραστηριότητες κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1, η έκθεση των εργαζομένων σε σκόνη αμιάντου ή υλικά που περιέχουν αμίαντο στο χώρο εργασίας πρέπει να μειωθεί στο ελάχιστο και οπωσδήποτε κάτω από την οριακή τιμή του άρθρου 8, ιδιαίτερα μέσω των ακόλουθων μέτρων:

6. Η μέτρηση των ινών πραγματοποιείται κατά προτίμηση με PCM (μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης), σύμφωνα με τη μέθοδο που συνιστά η ΠΟΥ (Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας), από το 1997 (*), ή με οιαδήποτε άλλη μέθοδο ισοδύναμου αποτελέσματος.

1. ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε σκόνη ή σε υλικά που περιέχουν αμίαντο πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατόν·

Για τη μέτρηση του αμιάντου στον αέρα βάσει του πρώτου εδαφίου λαμβάνονται υπόψη μόνο οι ίνες μήκους ανώτερου των 5 μικρομέτρων και πλάτους μικρότερου των 3 μικρομέτρων, με λόγο μήκους/πλάτους μεγαλύτερο του 3:1.

2. οι μέθοδοι εργασίας πρέπει να έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε να μην παράγεται σκόνη αμιάντου ή, εάν αυτό δεν είναι εφικτό, να μην εισέρχεται σκόνη αμιάντου στον αέρα·

(*) Καθορισμός της συγκέντρωσης αιωρούμενων ινών στον αέρα. Συνιστώμενη μέθοδος: μικροσκόπηση με διάταξη αντίθετης φάσης (μέτρηση με φίλτρο μεμβράνης). ISBN 92 4 154496 1, ΠΟΥ, Γενεύη 1997.»

3. όλες οι εγκαταστάσεις και οι εξοπλισμοί που χρησιμεύουν για την επεξεργασία του αμιάντου πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά και τακτικά·

8. Το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

4. ο αμίαντος ή τα υλικά που απελευθερώνουν σκόνη αμιάντου ή περιέχουν αμίαντο πρέπει να αποθηκεύονται και να μεταφέρονται σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες·

Οι εργοδότες μεριμνούν ώστε κανένας εργαζόμενος να μην εκτίθεται σε ατμόσφαιρα με περιεκτικότητα σε αμίαντο μεγαλύτερη των 0,1 ινών ανά cm³ ως χρονικώς σταθμισμένο μέσο όρο για 8 ώρες (TWA).»

5. τα απόβλητα πρέπει να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο εργασίας το ταχύτερο δυνατόν, σε κατάλληλη κλειστή συσκευή με επισημάνση στην οποία να αναφέρεται ότι περιέχουν αμίαντο. Το μέτρο αυτό δεν ισχύει για τις εξορυκτικές δραστηριότητες. Τα απόβλητα που αναφέρονται στο παρόν σημείο υφίστανται στη συνέχεια επεξεργασία σύμφωνα με την οδηγία 91/689/ΕΟΚ του

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 διαγράφεται.

10. Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Σε περίπτωση υπέρβασης της οριακής τιμής του άρθρου 8, πρέπει να εντοπίζονται τα αίτια της υπέρβασης αυτής και να λαμβάνονται τα συντομότερο δυνατό τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.»

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Όταν η έκθεση δεν μπορεί να περιοριστεί με άλλα μέσα και η οριακή τιμή απαιτεί τη χρήση ατομικού προστατευτικού αναπνευστικού εξοπλισμού, η χρήση του εξοπλισμού αυτού δεν επιτρέπεται να είναι μόνιμη και πρέπει να περιορίζεται, για κάθε εργαζόμενο, στον απολύτως αναγκαίο ελάχιστο χρόνο. Κατά τη διάρκεια εργασιών με ατομική αναπνευστική συσκευή προβλέπονται, αναλόγως της φυσικής και κλιματολογικής επιβάρυνσης και, ενδεχομένως, κατόπιν διαβούλευσης με τους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους, οι απαραίτητες περίοδοι ανάπαυσης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.»

11. Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 10α

Πριν την έναρξη των εργασιών κατεδάφισης ή συντήρησης, οι εργοδότες λαμβάνουν κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για τον εντοπισμό των υλικών που ενδέχεται να περιέχουν αμιάντο, ζητώντας πληροφορίες από τους ιδιοκτήτες των χώρων εάν παρίσταται ανάγκη.

Εάν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ως προς την παρουσία αμιάντου σε ένα υλικό ή σε ένα κτίριο, εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία.»

12. Στο άρθρο 11, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για ορισμένες δραστηριότητες, όπως κατεδάφιση, αφαίρεση αμιάντου, επισκευή και συντήρηση κατά τις οποίες προβλέπεται υπέρβαση των οριακών τιμών που καθορίζονται στο άρθρο 8 παρά τη χρήση τεχνικών προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της συγκέντρωσης αμιάντου στον αέρα, ο εργοδότης καθορίζει τα μέτρα προστασίας των εργαζομένων όταν αυτοί εκτελούν τέτοιες εργασίες, ιδιαίτερα:

- α) οι εργαζόμενοι λαμβάνουν κατάλληλες αναπνευστικές συσκευές και άλλες ατομικές προστατευτικές συσκευές τις οποίες οφείλουν να φορούν· και
- β) τοποθετούνται πινακίδες που επισημαίνουν ότι προβλέπεται η υπέρβαση της οριακής τιμής του άρθρου 8· και
- γ) αποφεύγεται ο διασκορπισμός της σκόνης αμιάντου ή αμιαντούχων υλικών εκτός του χώρου εργασίας.»

13. Στο άρθρο 12 παράγραφος 2, τα δύο πρώτα εδάφια αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να προβλέπει τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας.

Το σχέδιο πρέπει ιδίως να προβλέπει:

- ότι ο αμιάντος ή/και τα αμιαντούχα υλικά απομακρύνονται πριν από την εφαρμογή των τεχνικών κατεδάφισης, εκτός αν η εν λόγω απομάκρυνση ενδέχεται να προκαλέσει μεγαλύτερο κίνδυνο για τους εργαζόμενους παρά εάν ο αμιάντος ή/και τα αμιαντούχα υλικά δεν μετακινηθούν,
- ότι χορηγείται ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α) αν χρειάζεται,

— μετά τον τερματισμό των έργων κατεδάφισης ή των εργασιών αφαίρεσης αμιάντου, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν κίνδυνοι οφειλόμενοι στην έκθεση στον αμιάντο στον χώρο εργασίας, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.»

14. Παρεμβάλλονται τα εξής άρθρα:

«Άρθρο 12α

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να παρέχει κατάλληλη εκπαίδευση σε όλους τους εργαζομένους που εκτίθενται, ή ενδέχεται να εκτεθούν, σε σκόνη αμιάντου. Η εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν για τους εργαζομένους και σε τακτικά χρονικά διαστήματα.

2. Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης πρέπει να είναι εύκολα κατανοητό από τους εργαζομένους, πρέπει δε να τους επιτρέπει να αποκτούν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες όσον αφορά την πρόληψη και την ασφάλεια, ιδίως δε σχετικά με:

- α) τις ιδιότητες του αμιάντου και τις επιπτώσεις του για την υγεία, επίσης όταν συνδυάζεται με κάπνισμα·
- β) τα είδη προϊόντων ή υλικών που πιθανώς περιέχουν αμιάντο·
- γ) τις εργασίες που ενδέχεται να συνεπάγονται έκθεση στον αμιάντο και τη σημασία των προληπτικών ελέγχων για τον περιορισμό της έκθεσης στο ελάχιστο·
- δ) τις ασφαλείς πρακτικές εργασίας, τους ελέγχους και τον εξοπλισμό προστασίας·
- ε) τον κατάλληλο ρόλο, την εκλογή, την επιλογή, τους περιορισμούς και την ορθή χρήση του αναπνευστικού εξοπλισμού·
- στ) τις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης·
- ζ) τις διαδικασίες απορρύπανσης·
- η) τη διάθεση των αποβλήτων·
- θ) τις απαιτήσεις ιατρικής επίβλεψης.

3. Θα εκπονηθούν πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές σε κοινοτικό επίπεδο για την εκπαίδευση των εργαζομένων σε εργασίες απομάκρυνσης του αμιάντου.

Άρθρο 12β

Πριν την εκτέλεση κατεδαφιστικών έργων ή εργασιών αφαίρεσης αμιάντου, οι επιχειρήσεις πρέπει να αποδεικνύουν τις ικανότητές τους στον τομέα αυτόν και οι αποδείξεις αυτές πρέπει να είναι σύμφωνες με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.»

15. Στο άρθρο 14 παράγραφος 2, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) αν τα αποτελέσματα υπερβαίνουν την οριακή τιμή του άρθρου 8, οι αφορώμενοι εργαζόμενοι καθώς και οι αντιπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να ενημερώνονται το συντομότερο δυνατό για τις υπερβάσεις αυτές και τις αιτίες τους και να ζητείται η γνώμη των εργαζομένων ή/και των αντιπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ή, αν η κατάσταση είναι επείγουσα, να λαμβάνουν γνώση των ληφθέντων μέτρων.»

16. Το άρθρο 15 σημείο 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές στους εργαζομένους όσον αφορά κάθε εκτίμηση της υγείας τους στην οποία μπορούν να υποβάλλονται μετά το πέρας της έκθεσης.

Ο εγκεκριμένος ιατρός ή η εγκεκριμένη υπηρεσία ιατρικής επίβλεψης των εργαζομένων μπορούν να ορίσουν την παράταση της ιατρικής επίβλεψης και μετά το πέρας της έκθεσης, για διάστημα που κρίνουν αναγκαίο για τη διαφύλαξη της υγείας του συγκεκριμένου προσώπου.

Η παράταση της επίβλεψης γίνεται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.»

17. Στο άρθρο 16, το σημείο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το μητρώο που αναφέρεται στο σημείο 1 και οι ατομικοί ιατρικοί φάκελοι που αναφέρονται στο άρθρο 15 σημείο 1 πρέπει να φυλάσσονται για σαράντα τουλάχιστον έτη μετά το πέρας της έκθεσης στον αμianto, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.»

18. Στο άρθρο 16, προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«3. Αν η επιχείρηση παύσει τη δραστηριότητά της, τα έγγραφα που αναφέρονται στο σημείο 2 τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.»

19. Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 16α

Τα κράτη μέλη προβλέπουν την εφαρμογή κατάλληλων κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης της εθνικής νομοθεσίας που εγκρίνεται βάσει της παρούσας οδηγίας. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.»

20. Το παράρτημα I διαγράφεται.

21. Το σημείο 3 του παραρτήματος II αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η εξέταση της υγείας των εργαζομένων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές και την πρακτική της εργασιακής ιατρικής και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:

— κατάρτιση του ιατρικού και επαγγελματικού φακέλου του εργαζομένου,

— προσωπική συνέντευξη,

— γενική κλινική εξέταση και ιδίως του θώρακα,

— εξέταση της αναπνευστικής λειτουργίας (σπειρομέτρηση και καμπύλη ροής όγκου).

Ο ιατρός ή/και η αρμόδια αρχή για την επίβλεψη της υγείας αποφασίζει τη διεξαγωγή περαιτέρω εξετάσεων, όπως κυτταρολογικές εξετάσεις των πτυέλων, ακτινολογική εξέταση του θώρακα ή αξονική τομογραφία, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες γνώσεις στον τομέα της εργασιακής ιατρικής.»

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία πριν από τις 15 Απριλίου 2006. Ενημερώνουν δε αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από ανάλογη παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της εν λόγω παραπομπής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 27 Μαρτίου 2003.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 212

9 Οκτωβρίου 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

212. Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. ....
213. Αθλητικός Αστυνομικός Σύνδεσμος - Τροποποίηση διατάξεων του π.δ/τος 141/1991 «Αρμοδιότητες οργάνων και υπηρεσιακές ενέργειες του προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και θέματα οργάνωσης Υπηρεσιών» (Α' - 58). ....
214. Κατανομή οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων του Κράτους. ....

των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην τελική Πράξη» (Α' 136).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 14 παράγραφος 2, 29 και 36 του ν. 1568/1985 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» (Α' 177).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 1836/1989 «Πρωτόκληση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις» (Α' 79).

5. Την υπ' αριθμό 8/21.03.2006 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΣΥΑΕ).

6. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» (Α' 98).

7. Την υπ' αριθμ. 30356/14.3.2006 (Β' 311) απόφαση: «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Αθανάσιο Γιαννόπουλο και Γεώργιο Κωνσταντόπουλο».

8. Ότι με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος δεν θα προκληθεί πρόσθετη διαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή προϋπολογισμού ΝΠΔΔ.

9. Την υπ' αριθμό 244/2006 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και του Υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Αντικείμενο - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Σεπτεμβρίου 1983 για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (ΕΕ L263/24.09.1983), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1991 (ΕΕ L206/29.07.1991) και 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Μαρτίου 2003 (ΕΕ L97/15.04.2003).

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, περιλαμβανομένης και της πρόληψης των κινδύνων αυτών που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από δραστηριότητες κατά τις

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 212

Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1, 2, 3 και 5 του ν. 1338/1983 (Α' 34), όπως η παρ. 1 τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1984 (Α' 70), του άρθρου 3 του ν. 1338/1983, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (Α' 101), του άρθρου 4 του ίδιου νόμου όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του ν. 1440/1984 και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 7 του ν. 1775/1988 (Α' 101), 31 του ν. 2076/1992 (Α' 130), 19 του ν. 2367/1995 (Α' 261), 22 του ν. 2789/2000 (Α' 21) και 48 του ν. 3427/2005 (Α' 312).

2. Τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του ν. 2077/1992 «Κύρωση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και

οποίες εκτίθενται στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο.

3. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν, κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο.

4. Ο ν. 1568/1985 και το π.δ. 17/1996 «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/393/ΕΟΚ» (Α' 11) καθώς και οι γενικές και ειδικές διατάξεις για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων εφαρμόζονται πλήρως στο σύνολο του τομέα που αναφέρεται στο παρόν άρθρο, με την επιφύλαξη των αυστηρότερων και/ή ειδικότερων διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος:

1. ως αμιάντος νοείται οποιοδήποτε από τα παρακάτω ινώδη πυριτικά ορυκτά:

- ακτινολίτης (ακτινολίθος), αριθ. CAS 77536-66-4
- γρουνερίτης (αμοσίτης), αριθ. CAS 12172-73-5
- ανθόφυλλος (ανθοφυλλίτης), αριθ. CAS 77536-67-5
- χρυσότιλος, αριθ. CAS 12001-29-5
- κροκιδόλιθος, αριθ. CAS 12001-28-4
- τρεμολίτης, αριθ. CAS 77536-68-6.

2. Ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 του π.δ. 305/1996 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ» (Α' 212) εφόσον πρόκειται για τεχνικό έργο και του άρθρου 2 του π.δ. 70/1990 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες» (Α' 31) για ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες.

Άρθρο 3 Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Για κάθε δραστηριότητα, που μπορεί να παρουσιάσει κίνδυνο έκθεσης στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο, ο εργοδότης υποχρεούται να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του π.δ. 17/1996. Στην εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων και να καθορίζονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

2. Στις περιπτώσεις σποραδικής έκθεσης των εργαζομένων, της οποίας η ένταση είναι μειωμένη και εφόσον προκύπτει σαφώς από τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων της παραγράφου 1, ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση της οριακής τιμής έκθεσης στον αμιάντο στον αέρα του χώρου εργασίας, τα άρθρα 4, 17 και 18 του παρόντος διατάγματος μπορεί να μην εφαρμόζονται όταν η εργασία αφορά:

- α) σύντομες και ασυνεχείς δραστηριότητες συντήρησης μόνο μη εύθρυπτων υλικών
- β) την απομάκρυνση, χωρίς καταστροφή, των μη φθαρμένων αμιαντούχων υλικών στα οποία οι ίνες αμιάντου είναι στέρα συνδεδεμένες

γ) τον εγκλεισμό ή επικάλυψη των αμιαντούχων υλικών που βρίσκονται σε καλή κατάσταση

δ) την επιθεώρηση και έλεγχο του αέρα και τη λήψη δειγμάτων για την ανίχνευση της παρουσίας αμιάντου σε κάποιο υλικό.

Η παραπάνω μη εφαρμογή των άρθρων 4, 17 και 18 του παρόντος διατάγματος σε καμιά περίπτωση δεν αίρει τις υποχρεώσεις του εργοδότη για τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος διατάγματος, καθώς και με τις γενικές αρχές πρόληψης που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 7 του π.δ. 17/1996.

3. Η εκτίμηση της παραγράφου 1 αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης μεταξύ εργοδότη και της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας ή των εκπροσώπων των εργαζομένων για την ασφάλεια και υγεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1568/1985 και του π.δ. 17/1996. Όπου δεν υπάρχει τέτοια επιτροπή ή εκπρόσωπος η διαβούλευση γίνεται με τους ίδιους τους εργαζομένους στην επιχείρηση. Η εκτίμηση αναθεωρείται όταν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ανακριβής ή όταν έχει γίνει ουσιαστική μεταβολή στην εργασία, που αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την έκθεση των εργαζομένων στον αμιάντο.

4. Οι εργοδότες μεριμνούν σε συνεννόηση μεταξύ τους για κατάλληλο συντονισμό ως προς την εφαρμογή των προβλέψεων του παρόντος διατάγματος καθώς και για τον αποτελεσματικότερο τρόπο εξασφάλισης της παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης που προβλέπεται στο π.δ. 17/1996 και της επίβλεψης της υγείας σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος διατάγματος.

5. Ο εργολάβος και υπεργολάβος ολόκληρου ή τμήματος του έργου, ανεξάρτητα αν αυτό εκτελείται ολικά ή κατά τμήματα με υπεργολάβους, καθώς και ο εργολάβος και υπεργολάβος τμήματος του έργου είναι συνυπεύθυνοι ως προς τις υποχρεώσεις και τα μέτρα που περιγράφονται στο παρόν διάταγμα.

6. Εφόσον πρόκειται για τεχνικό έργο, για την ασφάλεια και τη διαφύλαξη της υγείας σε αυτό, οι αυτοαπασχολούμενοι έχουν όλες τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 9 του π.δ. 305/1996.

Άρθρο 4 Γνωστοποίηση εργασιών

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2, σε κάθε δραστηριότητα κατά την οποία οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή μπορεί να εκτεθούν κατά την εργασία τους στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο, ο εργολάβος ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, ο κύριος του έργου υποχρεούται το αργότερο δέκα εργάσιμες ημέρες πριν αρχίσουν οι εργασίες να γνωστοποιεί εγγράφως στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας τουλάχιστον τα παρακάτω:

- α) την τοποθεσία του εργοταξίου
- β) τον τύπο και την ποσότητα των αμιαντούχων υλικών
- γ) το είδος αμιάντου που περιέχεται στα αμιαντούχα υλικά
- δ) τις δραστηριότητες και τις εφαρμοζόμενες μεθόδους
- ε) τον αριθμό των εκτιθέμενων, σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο, εργαζομένων

στ) την ημερομηνία έναρξης και τη διάρκεια των εργασιών

ζ) τα μέτρα που λαμβάνονται για να περιοριστεί η έκθεση των εργαζομένων σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο

η) τον εξοπλισμό εργασίας που θα χρησιμοποιηθεί και τα χαρακτηριστικά του.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν επαρκούς αιτιολόγησης, η γνωστοποίηση των εργασιών μπορεί να γίνει κατ' εξαίρεση σε διάστημα μικρότερο των δέκα ημερών πριν την έναρξη των εργασιών.

2. Αν μετά από αυτή τη γνωστοποίηση ακολουθήσει μια μεταβολή των συνθηκών εργασίας, που είναι πιθανό να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της έκθεσης σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο, ή οποιαδήποτε άλλη σημαντική αλλαγή στα παραπάνω στοιχεία, πρέπει να γίνεται το συντομότερο δυνατό νέα γνωστοποίηση στην Επιθεώρηση Εργασίας.

3. Η επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας ή οι εκπρόσωποι των εργαζομένων για την υγιεινή και ασφάλεια ή όπου δεν υπάρχουν αυτοί, οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση μπορούν να ενημερώνονται για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις αυτές.

4. Για τις περιπτώσεις που υφίσταται υποχρέωση υποβολής της εκ των προτέρων γνωστοποίησης, που προβλέπεται στο άρθρο 3 του π.δ. 305/96, η γνωστοποίηση εργασιών του παρόντος άρθρου ενσωματώνεται σε αυτήν.

Άρθρο 5 Απαγορεύσεις

1. Απαγορεύεται η εφαρμογή του αμιάντου τόσο με τη μέθοδο του ψεκασμού (flocage) όσο και με κάθε άλλη μέθοδο καθώς και οι δραστηριότητες που συνεπάγονται τη χρησιμοποίηση χαμηλής πυκνότητας (μικρότερης του 1g/cm^3) μονωτικών ή ηχομονωτικών υλικών που περιέχουν αμιάντο.

2. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων διατάξεων σχετικών με την εμπορία και χρήση του αμιάντου, απαγορεύονται οι δραστηριότητες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε ίνες αμιάντου κατά την εξόρυξη του αμιάντου ή κατά την παρασκευή και μεταποίηση προϊόντων αμιάντου ή την παρασκευή και μεταποίηση προϊόντων που περιέχουν αμιάντο κατόπιν εκούσιας προσθήκης, με εξαίρεση τη διαχείριση και την απόθεση σε καθορισμένους κατάλληλους χώρους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, των προϊόντων που προέρχονται από κατεδάφιση και από αφαίρεση του αμιάντου.

Άρθρο 6 Γενικά μέτρα

Για όλες τις δραστηριότητες του άρθρου 1 παράγραφος 3 ο εργοδότης οφείλει να παίρνει όλα τα απαραίτητα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, ώστε να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται η έκθεση των εργαζομένων σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο. Σε κάθε περίπτωση η έκθεση πρέπει να διατηρείται σε επίπεδο κατώτερο εκείνου, που ορίζεται από την οριακή τιμή έκθεσης του άρθρου 8 του παρόντος διατάγματος, με τη λήψη των κατάλληλων κάθε φορά προληπτικών μέτρων από τα αναφερόμενα παρακάτω:

1. Ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται ή είναι δυνατόν να εκτεθούν σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο καθώς και ο χρόνος έκθεσής τους πρέπει να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία όρια.

2. Κατ' αρχήν πρέπει να σχεδιάζονται μέθοδοι και διαδικασίες εργασίας ώστε να μην παράγεται σκόνη αμιάντου. Αν τούτο δεν είναι πρακτικά δυνατόν να επιτευχθεί, η σκόνη πρέπει να δεσμεύεται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο σημείο εκπομπής της.

3. Ο αμιάντος ή τα υλικά που απελευθερώνουν σκόνη αμιάντου ή περιέχουν αμιάντο πρέπει να αποθηκεύονται και να μεταφέρονται στους χώρους εργασίας, μέσα σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες, επισήμασμένες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του παρόντος διατάγματος.

4. Όλες οι εγκαταστάσεις και οι εξοπλισμοί που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του αμιάντου, πρέπει να καθαρίζονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά και τακτικά.

Ειδικότερα:

α) Ο καθαρισμός πρέπει να διενεργείται, όσο είναι πρακτικά δυνατό, με κατάλληλο σύστημα δημιουργίας κενού ή άλλη κατάλληλη μέθοδο ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία και διασπορά σκόνης αμιάντου στο περιβάλλον.

β) Όταν τούτο δεν είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοσθεί, πρέπει οι εργαζόμενοι που εκτελούν τον καθαρισμό να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.). Άλλοι εργαζόμενοι απαγορεύεται να υπάρχουν στο χώρο κατά τη διάρκεια του καθαρισμού.

5. Όλα τα απόβλητα των εργασιών που περιέχουν αμιάντο πρέπει να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο εργασίας το συντομότερο δυνατό, μέσα σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες με ειδική επισήμανση, σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος διατάγματος. Το μέτρο αυτό δεν ισχύει για τις εξορυκτικές δραστηριότητες. Τα απόβλητα που αναφέρονται στο παρόν σημείο υφίστανται στη συνέχεια διαχείριση σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Η.Π.13588/725/06 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 19396/1546/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων» (Β' 604)» (Β' 383), όπως αυτή κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 7 Μετρήσεις - Έλεγχος περιβάλλοντος χώρου εργασίας

1. Αναλόγως των αποτελεσμάτων της αρχικής εκτίμησης των κινδύνων και για να τηρείται η οριακή τιμή κατά το άρθρο 8 του παρόντος διατάγματος, ο εργοδότης μεριμνά για την πραγματοποίηση τακτικών μετρήσεων της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας.

2. Για τη μέτρηση της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι ίνες μήκους ανώτερου των 5 μικρομέτρων και πλάτους μικρότερου των 3 μικρομέτρων, με λόγο μήκους/πλάτους μεγαλύτερο του 3:1.

3. Ο τόπος, ο χρόνος, το είδος των μετρήσεων κατά τον έλεγχο περιβάλλοντος και γενικά κάθε πρόβλημα που είναι δυνατόν να προκύψει ανάλογα με τη φύση και τις συνθήκες εργασίας, αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης μεταξύ εργοδότη και της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας ή των εκπροσώπων των εργαζομένων για την ασφάλεια και υγεία. Όπου δεν υπάρχει τέτοια επιτροπή ή εκπρόσωπος η διαβούλευση γίνεται με τους ίδιους τους εργαζόμενους.

4. Η δειγματοληψία και ανάλυση των δειγμάτων γίνονται από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και με κατάλληλα όργανα. Η μέτρηση των ινών πραγματοποιείται κατά προτίμηση με μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης (PCM), σύμφωνα με τη μέθοδο που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), από το 1997 «Determination of airborne fibre number concentrations. A recommended method, by phase-contrast optical microscopy (membrane filter method)», ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ισοδύναμου αποτελέσματος.

5. Η διάρκεια των δειγματοληψιών πρέπει να επιτρέπει τον προσδιορισμό, άμεσα με τη μέτρηση ή έμμεσα με υπολογισμό, της μέσης χρονικά σταθμισμένης έκθεσης του εργαζόμενου σε αμιάντο για μια περίοδο αναφοράς 8 ωρών (μία βάρδια).

6. Όλες οι μετρήσεις πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές της έκθεσης των εργαζομένων στη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο και για το σκοπό αυτό γίνονται, κατά το δυνατό, με «ατομικές» δειγματοληψίες. Κατά τις μετρήσεις λαμβάνεται υπόψη η φύση των εργασιών που εκτελούνται καθώς επίσης και οι συνθήκες και η διάρκεια έκθεσης των εργαζομένων.

Άρθρο 8

Οριακή τιμή έκθεσης

Οι εργοδότες μεριμνούν ώστε κανένας εργαζόμενος να μην εκτίθεται σε ατμόσφαιρα με συγκέντρωση ινών αμιάντου μεγαλύτερη της 0,1 ίνας ανά cm^3 αέρα ως μέση 8ωρη χρονικά σταθμισμένη έκθεση.

Άρθρο 9

Ειδικά μέτρα

1. Όταν κατά τον έλεγχο του περιβάλλοντος διαπιστώνεται σε ένα χώρο εργασίας υπέρβαση της οριακής τιμής έκθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 8, πρέπει να προσδιορίζεται η αιτία της υπέρβασης αυτής και να λαμβάνονται το συντομότερο τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Η εργασία στον παραπάνω χώρο μπορεί να συνεχιστεί μόνο αν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων.

2. Αμέσως μετά γίνεται νέος προσδιορισμός της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας, ώστε να εξακριβώνεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1.

3. Όταν η έκθεση δεν μπορεί να περιοριστεί με άλλα μέσα και για την τήρηση της οριακής τιμής απαιτείται η χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) της αναπνοής, τότε η χρήση των μέσων αυτών δεν επιτρέπεται να είναι μόνιμη και πρέπει να περιορίζεται, για κάθε εργαζόμενο, στον απολύτως αναγκαίο ελάχιστο χρόνο. Κατά τη διάρκεια εργασιών με Μ.Α.Π. αναπνοής,

αναλόγως της φυσικής και κλιματολογικής επιβάρυνσης και κατόπιν διαβούλευσης με τους εργαζομένους και/ή τους εκπροσώπους τους και με τη σύμφωνη γνώμη του γιατρού εργασίας, καθορίζονται οι απαραίτητες περίοδοι ανάπαυσης.

Άρθρο 10

Εντοπισμός αμιαντούχων υλικών

Πριν την έναρξη των εργασιών κατεδάφισης ή συντήρησης, οι εργοδότες λαμβάνουν κάθε ενδεχόμενο μέτρο για τον εντοπισμό των υλικών που ενδέχεται να περιέχουν αμιάντο, ζητώντας πληροφορίες και από τους ιδιοκτήτες των χώρων εάν παρίσταται ανάγκη.

Εάν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ως προς την παρουσία αμιάντου σε ένα υλικό ή σε ένα κτίριο κ.λπ., εφαρμόζεται το παρόν προεδρικό διάταγμα.

Άρθρο 11

Μέτρα σε ορισμένες δραστηριότητες

1. Για ορισμένες δραστηριότητες, όπως κατεδάφιση, αφαίρεση αμιάντου, επισκευή και συντήρηση κατά τις οποίες προβλέπεται υπέρβαση της οριακής τιμής, που καθορίζεται στο άρθρο 8, παρά τη χρήση τεχνικών προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας, ο εργοδότης καθορίζει τα μέτρα προστασίας των εργαζομένων όταν αυτοί εκτελούν τέτοιες εργασίες, ιδιαίτερα:

α) χορηγούνται στους εργαζόμενους κατάλληλες αναπνευστικές συσκευές και άλλα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) που οφείλουν να φορούν

β) τοποθετούνται πινακίδες που επισημαίνουν ότι προβλέπεται η υπέρβαση της οριακής τιμής του άρθρου 8 σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 του παρόντος διατάγματος

γ) αποφεύγεται ο διασκορπισμός της σκόνης αμιάντου ή αμιαντούχων υλικών εκτός του χώρου εργασίας.

2. Πριν από τις δραστηριότητες αυτές, ζητείται η γνώμη της επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας της επιχείρησης ή των εκπροσώπων για την υγεία και ασφάλεια ή, όπου δεν υπάρχουν, των ίδιων των εργαζομένων.

Άρθρο 12

Σχέδιο εργασίας

1. Πριν αρχίσουν οι εργασίες για την κατεδάφιση ή για την αφαίρεση του αμιάντου και/ή υλικών που περιέχουν αμιάντο από κτίρια, κατασκευές, συσκευές και εγκαταστάσεις, καθώς και από πλοία, ο εργολάβος ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, ο κύριος του έργου μεριμνά για την κατάρτιση σχεδίου εργασίας. Ειδικότερα για τα τεχνικά έργα, το σχέδιο εργασίας ενσωματώνεται στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ.) που προβλέπεται στο π.δ. 305/1996.

2. Το σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να προβλέπει τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας.

Το σχέδιο πρέπει ιδίως να προβλέπει:

- ότι ο αμιάντος και/ή τα αμιαντούχα υλικά απομακρύνονται πριν από την εφαρμογή των τεχνικών κατεδάφισης, εκτός αν η εν λόγω αφαίρεση ενδέχεται να προκαλέσει μεγαλύτερο κίνδυνο για τους εργαζόμενους παρά εάν ο αμιάντος και/ή τα αμιαντούχα υλικά δεν μετακινηθούν

- ότι χορηγούνται τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α του παρόντος διατάγματος για την προστασία του προσωπικού που έχει αναλάβει τις εργασίες, και εφόσον απαιτείται και για την προστασία των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στο χώρο των εργασιών ή κοντά στο χώρο αυτό

- ότι μετά τον τερματισμό των έργων κατεδάφισης ή των εργασιών αφαίρεσης αμιάντου ο χώρος εργασίας θα καθαρίζεται επιμελώς έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν κίνδυνοι οφειλόμενοι στην έκθεση σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο.

Η συγκέντρωση ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης, που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια των εργασιών, πρέπει να είναι μικρότερη της 0,010 ίνας ανά cm^3 αέρα. Η μέτρηση της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας πραγματοποιείται, με μέριμνα του εργολάβου ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, του κύριου του έργου, από ανεξάρτητο εργαστήριο το οποίο και εκδίδει σχετικό πιστοποιητικό ανάλυσης για το σκοπό αυτό. Η δειγματοληψία και η ανάλυση των δειγμάτων γίνονται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τις οδηγίες που περιέχονται στο Παράρτημα Ι του παρόντος διατάγματος. Ο εργολάβος ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, ο κύριος του έργου υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη του την έγγραφη γνώμη του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών καθαρισμού του χώρου εργασίας πριν την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης έναντι του κινδύνου έκθεσης σε ίνες αμιάντου. Στη συνέχεια υποχρεούται ο εργολάβος ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, ο κύριος του έργου να ενημερώνει σχετικά την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας βεβαιώνοντας την τήρηση των παραπάνω προβλέψεων και συνυποβάλλοντας και αντίγραφο του πιστοποιητικού ανάλυσης.

Το πιστοποιητικό ανάλυσης φυλάσσεται στο χώρο εργασίας και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών με ευθύνη του κυρίου του έργου.

3. Το σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει κατ' ελάχιστο να περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα σημεία:

- τη φύση και την πιθανή διάρκεια των εργασιών και/ή το σχέδιο του χώρου, εφόσον απαιτείται
- τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών
- τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους όταν οι εργασίες συνεπάγονται το χειρισμό αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο
- τα χαρακτηριστικά των εξοπλισμών που χρησιμοποιούνται για:

- την προστασία και την απορρύπανση του προσωπικού που έχει αναλάβει τις εργασίες

- την προστασία των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στο χώρο των εργασιών ή κοντά στο χώρο αυτό.

Σε κάθε περίπτωση η αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας μπορεί να απαιτήσει επιπλέον των παραπάνω στοιχεία.

4. Το σχέδιο εργασίας καταρτίζεται από άτομο με τα προσόντα του άρθρου 6 του π.δ. 305/1996, εφόσον πρόκειται για τεχνικό έργο ή του άρθρου 9 παράγραφος

Β, περίπτωση 1α του π.δ. 70/1990 για ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 αντίγραφο του σχεδίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, υποβάλλεται στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας, εφόσον ζητηθεί.

Σε κάθε περίπτωση το σχέδιο εργασίας φυλάσσεται στο χώρο εργασίας με ευθύνη του εργολάβου ολόκληρου του έργου, και αν δεν υπάρχει, του κυρίου του έργου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

6. Μέχρι την έκδοση και την εφαρμογή της σχετικής Κανονιστικής Πράξης με την οποία θα καθοριστούν οι προϋποθέσεις για την έκδοση άδειας λειτουργίας των επιχειρήσεων που ορίζονται στο άρθρο 14, το σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υποβάλλεται μαζί με τη γνωστοποίηση εργασιών του άρθρου 4 στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Για την περίπτωση αυτή πρέπει να αναφέρονται και τα στοιχεία για τα προγράμματα εκπαίδευσης των εργαζομένων σε εργασίες αφαίρεσης αμιάντου, που παρέχονται από τον εργοδότη σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 13

Εκπαίδευση εργαζομένων

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να παρέχει κατάλληλη εκπαίδευση σε όλους τους εργαζόμενους που εκτίθενται, ή ενδέχεται να εκτεθούν, σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο. Η εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν για τους εργαζόμενους και σε τακτικά χρονικά διαστήματα.

2. Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης πρέπει να είναι εύκολα κατανοητό από τους εργαζόμενους, πρέπει δε να τους επιτρέπει να αποκτούν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες όσον αφορά την πρόληψη και την ασφάλεια, ιδίως δε σχετικά με:

- α) τις ιδιότητες του αμιάντου και τις επιπτώσεις του για την υγεία, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεργιστική δράση του καπνίσματος

- β) τα είδη προϊόντων ή υλικών που πιθανώς περιέχουν αμιάντο

- γ) τις εργασίες που ενδέχεται να συνεπάγονται έκθεση σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο και τη σημασία των προληπτικών ελέγχων για τον περιορισμό της έκθεσης στο ελάχιστο

- δ) τις ασφαλείς πρακτικές εργασίας, τους ελέγχους και τον εξοπλισμό προστασίας

- ε) τον κατάλληλο ρόλο, την εκλογή, την επιλογή, τους περιορισμούς και την ορθή χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) της αναπνοής σύμφωνα και με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του π.δ. 396/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ» (Α' 220)

- στ) τις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης

- ζ) τις διαδικασίες απορρύπανσης

- η) τη διάθεση των αποβλήτων

- θ) τις απαιτήσεις ιατρικής επίβλεψης.

Άρθρο 14

Δυνατότητα εκτέλεσης εργασιών

Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 παράγραφος 6 και του άρθρου 3 παράγραφος 2 του παρόντος διατάγ-

ματος, η εκτέλεση κατεδαφιστικών έργων ή εργασιών αφαίρεσης αμιάντου μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από επιχειρήσεις οι οποίες έχουν σχετική άδεια. Η άδεια αυτή εκδίδεται μετά από απόφαση της Γενικής Δ/σης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Άρθρο 15 Επιπρόσθετα μέτρα

1. Για κάθε δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3, και με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει και τα παρακάτω ειδικά μέτρα:

α) Οι χώροι όπου διεξάγονται οι εργασίες αυτές:
i) να μην είναι προσπελάσιμοι σε άλλους εργαζόμενους εκτός από εκείνους οι οποίοι πρέπει να εισέρχονται σ' αυτούς, λόγω της εργασίας ή των καθηκόντων τους
ii) να αποτελούν περιοχές όπου απαγορεύεται το κάπνισμα

iii) να είναι σαφώς οριοθετημένοι και να έχουν εμφανή σήμανση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 του παρόντος διατάγματος.

β) Να διευθετούνται κατάλληλοι χώροι εστίασης, χωρίς κίνδυνο επιβάρυνσης των εργαζομένων από τη σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο.

γ) Να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλα ενδύματα εργασίας ή προστασίας και άλλα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.), ανάλογα με την περίπτωση. Τα ενδύματα εργασίας ή προστασίας παραμένουν στο χώρο της επιχείρησης. Είναι δυνατόν όμως να δίνονται για καθαρισμό σε επιχειρήσεις που διαθέτουν τον απαιτούμενο για το σκοπό αυτό εξοπλισμό και βρίσκονται έξω από το χώρο της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή η μεταφορά των ενδυμάτων εκτελείται σε κλειστά δοχεία ή σάκους, τα οποία είναι επισημασμένα κατάλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του παρόντος διατάγματος, τα δε πρόσωπα που αναλαμβάνουν τον καθαρισμό ενημερώνονται κατάλληλα από τους εργοδότες για τους ενδεχόμενους κινδύνους.

δ) Να παρέχονται στους εργαζόμενους ξεχωριστοί χώροι φύλαξης για τα ενδύματα εργασίας ή προστασίας αφενός και για τα κοινά ενδύματα αφετέρου.

ε) Να παρέχονται στους εργαζόμενους κατάλληλες και επαρκείς εγκαταστάσεις υγιεινής, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνουν και ντους στην περίπτωση εργασιών που παράγουν σκόνη.

στ) Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) να τοποθετούνται σε καθορισμένο χώρο, να ελέγχονται και να καθαρίζονται μετά από κάθε χρήση και να επιδιορθώνονται ή να αντικαθίστανται προτού χρησιμοποιηθούν πάλι.

2. Το κόστος των μέτρων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 δεν βαρύνει τους εργαζόμενους.

Άρθρο 16 Ενημέρωση εργαζομένων

1. Σε κάθε δραστηριότητα του άρθρου 1 παράγραφος 3, ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση κατά την πρόσληψή τους και στη συνέχεια σε τακτά

χρονικά διαστήματα να λαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά:

α) τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία από την έκθεση σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο

β) τα μέτρα υγιεινής που πρέπει να τηρούνται στα οποία περιλαμβάνεται και η αποχή από το κάπνισμα

γ) τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται όσον αφορά τη χρήση κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)

δ) τα οργανωτικά, τεχνικά ή άλλα μέτρα που λήφθηκαν και αποσκοπούν στην ελαχιστοποίηση της έκθεσης σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο

ε) την ύπαρξη οριακής τιμής και την ανάγκη για έλεγχο του αέρα του χώρου εργασίας.

2. Εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε:

α) οι εργαζόμενοι και/ή οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να μπορούν να λαμβάνουν γνώση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων της συγκέντρωσης ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας και να τους δίνονται εξηγήσεις σχετικά με τη σημασία των αποτελεσμάτων αυτών

β) αν τα αποτελέσματα υπερβαίνουν την οριακή τιμή του άρθρου 8, οι εργαζόμενοι, τους οποίους αφορούν τα αποτελέσματα, καθώς και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να ενημερώνονται το συντομότερο δυνατό για τις υπερβάσεις αυτές και τις αιτίες τους και να ζητείται η γνώμη των εργαζομένων και/ή των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ή, αν η κατάσταση είναι επείγουσα, να πληροφορούνται τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Άρθρο 17 Επίβλεψη υγείας

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Κάθε εργοδότης του άρθρου 1 παράγραφος 3 του παρόντος διατάγματος υποχρεούται:

α) να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες γιατρού εργασίας, όπως αυτός ορίζεται στα άρθρα 4, 8, 9 και 10 του ν.1568/1985 και στο άρθρο 4 του π.δ. 17/1996, ανεξάρτητα από τον αριθμό εργαζομένων στην επιχείρηση και/ή στην εγκατάσταση

β) να παραπέμπει κάθε εργαζόμενο πριν από την έναρξη της έκθεσης σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο σε ιατρική εξέταση για την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας του.

Η εκτίμηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει ειδική εξέταση του θώρακα και διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές και την πρακτική της ιατρικής και τις οδηγίες του Παραρτήματος II.

Η ιατρική εξέταση επαναλαμβάνεται μία τουλάχιστον φορά κάθε τρία χρόνια για όσο διάστημα διαρκεί η έκθεση σε αμιάντο.

2. Αρμόδιος για την επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων είναι ο γιατρός εργασίας της επιχείρησης ο οποίος καταρτίζει ατομικό ιατρικό φάκελο για κάθε εργαζόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2β του ν. 1568/1985 και το άρθρο 14 παράγραφος 3 του

π.δ. 399/1994 «Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ» (Α' 221). Ανάλογα με τα αποτελέσματα της ιατρικής εξέτασης, ο γιατρός εργασίας παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται καθώς και για την αναγκαιότητα της σωστής χρήσης των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.). Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση, την απαγόρευση της έκθεσης του εργαζόμενου σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο.

Ο εργαζόμενος ή ο εργοδότης έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον αρμόδιο γιατρό επανεκτίμηση των στοιχείων με βάση τα οποία κρίθηκε αναγκαία η λήψη των παραπάνω μέτρων. Σε περίπτωση διαφωνίας ζητείται η παρέμβαση της αρμόδιας Επιθεώρησης Εργασίας, σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ο γιατρός εργασίας ή ο ασφαλιστικός φορέας μπορεί να υποδείξει την αναγκαιότητα παράτασης της ιατρικής επίβλεψης και μετά το πέρας της έκθεσης, για διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για τη διαφύλαξη της υγείας του συγκεκριμένου προσώπου.

3. Στις περιπτώσεις παράτασης της ιατρικής επίβλεψης οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον εργοδότη εάν η απασχόληση του εργαζόμενου είναι στην ίδια επιχείρηση. Εάν ο εργαζόμενος απασχολείται σε άλλη επιχείρηση ή όταν συνταξιοδοτηθεί οι δαπάνες βαρύνουν τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα.

Άρθρο 18

Τήρηση στοιχείων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Ο εργοδότης οφείλει να τηρεί μητρώο των εργαζομένων που καλούνται να ασκήσουν τις δραστηριότητες που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3, αναφέροντας τη φύση και τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους καθώς και την έκθεση σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο την οποία έχουν υποστεί. Ο γιατρός εργασίας έχει πρόσβαση στο μητρώο αυτό. Οι εργαζόμενοι και/ή οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στα συλλογικά και ανώνυμα στοιχεία που περιέχει το μητρώο αυτό. Αντίγραφο του μητρώου υποβάλλεται στο τέλος κάθε έτους στο Τμήμα Ιατρικής της Εργασίας και Προαγωγής της Υγείας στους εργασιακούς χώρους του Κέντρου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΚΥΑΕ) του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Η καταχώρηση των στοιχείων των ελέγχων του περιβάλλοντος θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

α. την ημερομηνία, τον αριθμό, τη θέση (ή το χώρο), τη διάρκεια κάθε δειγματοληψίας, τον τύπο της («ατομική» ή «στατική»), και το αν διενεργείται σε επίπεδο ομάδας, καθώς και τα ονοματεπώνυμα των αντίστοιχων εργαζομένων και το είδος της εργασίας,

β. τον τύπο του οργάνου της δειγματοληψίας, το φορέα της ανάλυσης των δειγμάτων και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τη μέτρηση,

γ. το αποτέλεσμα της μέτρησης και το εκτιμώμενο επίπεδο έκθεσης για περίοδο αναφοράς 8 ωρών,

δ. στοιχεία και παρατηρήσεις σχετικά με τα τεχνικά ή άλλα μέτρα και μέσα πρόληψης, καθώς και με άλλους παράγοντες που χαρακτηρίζουν τις συνθήκες εργασίας και έκθεσης των εργαζομένων σε αμιάντο κατά τη διάρκεια της δειγματοληψίας και ήταν δυνατό να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της.

3. Ο ατομικός ιατρικός φάκελος, ο οποίος συμπληρώνεται από τον γιατρό εργασίας, περιλαμβάνει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο και το είδος της εργασίας του εργαζομένου

β) τους λόγους για τους οποίους ασκείται η ιατρική επίβλεψη

γ) την ημερομηνία διενέργειας των ιατρικών εξετάσεων

δ) τα αποτελέσματα των κλινικών και εργαστηριακών εξετάσεων και το φορέα που τις διενήργησε

ε) την ερμηνεία των αποτελεσμάτων

στ) τα αποτελέσματα των ελέγχων του περιβάλλοντος που αναφέρονται στην ατομική έκθεση του εργαζομένου σε αμιάντο

ζ) τα στοιχεία από το ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό του εργαζομένου

η) τα μέτρα που λήφθηκαν με βάση τα αποτελέσματα των εξετάσεων.

4. Το μητρώο, που αναφέρεται στην παράγραφο 1, και ο ατομικός ιατρικός φάκελος, που αναφέρεται στην παράγραφο 3, διατηρούνται για μια ελάχιστη περίοδο σαράντα (40) ετών από το τέλος της έκθεσης του εργαζομένου σε σκόνη αμιάντου ή υλικών που περιέχουν αμιάντο στην τελευταία επιχείρηση.

5. Αν ο εργαζόμενος αλλάξει εργοδότη, ο φάκελός του διαβιβάζεται στο γιατρό εργασίας της νέας απασχόλησης, μόνο ύστερα από σχετική αίτηση του εργαζομένου.

Σε περίπτωση συνταξιοδότησης του εργαζομένου ή απασχόλησής του σε άλλη εργασία στην οποία δεν προβλέπεται γιατρός εργασίας ή διάλυσης της επιχείρησης, ο φάκελος αποστέλλεται στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα. Στη συνέχεια από τον ασφαλιστικό φορέα αποστέλλεται αντίγραφο του φακέλου στο Τμήμα Ιατρικής της Εργασίας και Προαγωγής της Υγείας στους εργασιακούς χώρους του Κέντρου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΚΥΑΕ) του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας για ερευνητικούς σκοπούς και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Αντίγραφο του ιατρικού φακέλου δίδεται και στον εργαζόμενο, τον οποίο αφορά, μετά την για οποιοδήποτε λόγο αποχώρησή του από την επιχείρηση.

Άρθρο 19

Σήμανση

1. Οι χώροι, όπου διεξάγονται οι εργασίες του άρθρου 1 παράγραφος 3 του παρόντος, πρέπει να έχουν εμφανή σήμανση, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 105/1995 «Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλεί-

ας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ» (Α' 67) και πινακίδες προειδοποίησης όπου αναγράφεται με γράμματα που διαβάζονται εύκολα:

- AMIANTΟΣ
- ΜΗΝ ΕΙΣΕΡΧΕΣΤΕ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΤΕ ΕΡΓΑΣΙΑ
- Η ΕΙΣΠΝΟΗ ΣΚΟΝΗΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

2. Οι χώροι, όπου προβλέπεται ή έχει διαπιστωθεί υπέρβαση της οριακής τιμής έκθεσης σε αμίαντο, πρέπει να έχουν εμφανή σήμανση σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 105/1995 και πινακίδες προειδοποίησης όπου αναγράφεται με γράμματα που διαβάζονται εύκολα:

- AMIANTΟΣ
- ΜΗΝ ΕΙΣΕΡΧΕΣΤΕ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΤΕ ΕΡΓΑΣΙΑ. ΠΙΘΑΝΗ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΑΚΗΣ ΤΙΜΗΣ
- Η ΕΙΣΠΝΟΗ ΣΚΟΝΗΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ.

3. Όλα τα δοχεία ή οι σάκοι, που περιέχουν αμίαντο ως απόβλητα από εργασίες με αμίαντο ή ακόμη τα προς καθαρισμό ενδύματα των εργαζομένων, πρέπει τουλάχιστον να φέρουν σήμανση στην οποία να αναγράφεται με γράμματα που θα διαβάζονται εύκολα:

- ΠΡΟΣΟΧΗ
- ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΑΜΙΑΝΤΟ
- Η ΕΙΣΠΝΟΗ ΣΚΟΝΗΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ
- ΤΗΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 20

Μητρώο αναγνωρισμένων κρουσμάτων αμιάντωσης και μεσοθηλιώματος

Στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν την αναγγελία των ασθενειών των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία, τηρείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των ασφαλιστικών φορέων μητρώο των αναγνωρισμένων κρουσμάτων αμιάντωσης και μεσοθηλιώματος. Στο τέλος κάθε έτους οι ασφαλιστικοί φορείς αποστέλλουν στο ΚΥΑΕ του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας όλα τα απαραίτητα στοιχεία, καθώς και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 21

Προσάρτηση Παραρτημάτων

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος το παράρτημα Ι που αναφέρεται στο άρθρο 12 και το παράρτημα ΙΙ που αναφέρεται στο άρθρο 17 του παρόντος διατάγματος και έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Τεχνικές προδιαγραφές και οδηγίες για τη δειγματοληψία και ανάλυση των δειγμάτων με σκοπό τη λήψη απόφασης σχετικά με την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης μετά τον τερματισμό των εργασιών αφαίρεσης αμιαντούχων υλικών, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2.

Α. Δειγματοληψία

1. Διενεργούνται στατικές δειγματοληψίες.

2. Οι δειγματοληψίες διενεργούνται μόνο όταν έχει επιτευχθεί επαρκής ξηρότητα στις επιφάνειες του χώρου εργασίας και αφού με την οπτική παρατήρηση έχει επιβεβαιωθεί η απουσία σκόνης στον αέρα του χώρου εργασίας.

3. Η δειγματοληψία πρέπει να συνοδεύεται από δραστηριότητες διατάραξης της σκόνης στις επιφάνειες του χώρου εργασίας. Οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να είναι σχεδιασμένες με τρόπο που να προσομοιάζεται η κατάσταση του χώρου κατά τη μελλοντική του χρήση.

4. Η διατάραξη της σκόνης πρέπει να διενεργείται στην περιοχή των αντλιών δειγματοληψίας και σε περιοχή όπου η οπτική παρατήρηση ή η αρχική θέση του αμιαντούχου υλικού δημιουργεί υποψίες για επιφανειακή επιβάρυνση των επιφανειών του χώρου εργασίας με ίνες αμιάντου.

5. Μια κατάλληλη δραστηριότητα προσομοίωσης της μελλοντικής χρήσης του χώρου μπορεί να είναι η επαναλαμβανόμενη με χτυπήματα διατάραξη των επιφανειών που δύνανται να προσεγγιστούν.

6. Οι δραστηριότητες προσομοίωσης πραγματοποιούνται για τουλάχιστον 5 λεπτά κάθε φορά που χρησιμοποιείται ένα νέο φίλτρο καθώς και κάθε φορά που συμπληρώνεται μία ώρα δειγματοληψίας.

7. Όλος ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στις δραστηριότητες προσομοίωσης πρέπει να καθαρίζεται ή να απορρίπτεται ως απόβλητο αμιάντου.

8. Οι κεφαλές δειγματοληψίας τοποθετούνται με κατεύθυνση προς το έδαφος σε ύψος από 1m έως 2m από το δάπεδο και κατανέμονται καταλλήλως σε ολόκληρο το χώρο εργασίας.

9. Ο ελάχιστος αριθμός των μετρήσεων είναι ο μικρότερος θετικός ακέραιος αριθμός ο οποίος προσεγγίζει τον αριθμό που προκύπτει από τη σχέση $A1/3-1$. Η σταθερά Α υπολογίζεται ως εξής:

α) Αν το ύψος του χώρου εργασίας είναι μικρότερο ή ίσο με 3m ή σε περιπτώσεις που το ύψος ξεπερνά τα 3m αλλά η έκθεση είναι πιθανό να περιορίζεται στο επίπεδο του δαπέδου, τότε η σταθερά Α ισούται με το εμβαδόν του χώρου εργασίας εκφρασμένο σε m^2 .

β) Στις υπόλοιπες περιπτώσεις η σταθερά Α ισούται με το $1/3$ του όγκου του χώρου εργασίας εκφρασμένου σε m^3 . Αν εντός του χώρου εργασίας υπάρχουν αντικείμενα μεγάλα σε μέγεθος τότε ο όγκος τους πρέπει να αφαιρείται από το συνολικό όγκο του χώρου εργασίας πριν τον υπολογισμό της σταθεράς Α.

Ο ελάχιστος αριθμός μετρήσεων, που πρέπει να διενεργηθούν, δεν μπορεί να είναι μικρότερος από δύο, εκτός από την περίπτωση που ο όγκος του χώρου εργασίας είναι μικρότερος από $10 m^3$, οπότε μία μέτρηση θεωρείται αρκετή.

10. Ο ελάχιστος αριθμός των αναγκαίων μετρήσεων αυξάνεται στις περιπτώσεις που ο χώρος εργασίας χωρίζεται εμφανώς σε μικρότερες περιοχές.

11. Ο συνολικός όγκος του δείγματος αέρα για κάθε μέτρηση πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με 480 lt.

12. Είναι επιτρεπτό ο συνολικός όγκος των 480 lt να επιτευχθεί αθροιστικά με δύο ή περισσότερες ταυτόχρονα ή στη σειρά δειγματοληψίες. Σε αυτή την περίπτωση οι δειγματοληψίες πραγματοποιούνται σε απόσταση 1m μεταξύ τους.

Β. Ανάλυση δειγμάτων

1. Η μέτρηση των ινών αμιάντου πραγματοποιείται κατά προτίμηση με μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης (PCM), σύμφωνα με τη μέθοδο που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ), από το 1997, ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ισοδύναμου αποτελέσματος.

2. Για όγκο δειγματοληψίας 480 lt, στο μικροσκόπιο αντίθεσης φάσης πρέπει να εξεταστούν 200 οπτικά πεδία. Αν ο όγκος δειγματοληψίας (V) ξεπερνά τα 480 lt τότε ο αριθμός των οπτικών πεδίων (n), που πρέπει να εξεταστούν, μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με τη σχέση $n = 96.000/V$.

3. Αν δύο ή περισσότερα δείγματα αέρα αθροίζονται ώστε να προκύψει ο απαιτούμενος για κάθε μέτρηση όγκος των 480 lt (ή μεγαλύτερος), τότε ως όγκος αέρα της δειγματοληψίας θεωρείται ο συνολικός όγκος των δειγμάτων. Ως αριθμός όμως των προς εξέταση στο μικροσκόπιο οπτικών πεδίων θεωρείται ο αριθμός των οπτικών πεδίων που εξετάζονται σε κάθε ένα από τα φίλτρα δειγματοληψίας. Στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των οπτικών πεδίων είναι ίδιος για όλα τα αθροιζόμενα φίλτρα δειγματοληψίας.

4. Για την άρση των τεχνικών μέτρων πρόληψης σε μικρούς χώρους εργασίας, όπου απαιτούνται 4 ή λιγότερες μετρήσεις, όλα τα αποτελέσματα των μετρήσεων πρέπει να έχουν τιμή μικρότερη της 0,010 ίνας ανά cm^3 αέρα. Σε μεγαλύτερους όμως χώρους εργασίας είναι αποδεκτό 1 στα 5 αποτελέσματα να είναι μεταξύ της 0,010 και της 0,015 ίνας ανά cm^3 αέρα.

5. Η συγκέντρωση των ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας πρέπει να εκφράζεται με τρία δεκαδικά ψηφία.

Μετά το τέλος των μετρήσεων πρέπει να συντάσσεται αναφορά στην οποία θα καταγράφονται:

- το μέγεθος της επιφάνειας ή του όγκου του χώρου εργασίας
- ο αριθμός των μετρήσεων που απαιτούνται
- ο αριθμός των διενεργηθέντων μετρήσεων
- οι δραστηριότητες προσομοίωσης της μελλοντικής χρήσης του χώρου εργασίας που τελέστηκαν
- η ώρα έναρξης και λήξης κάθε δειγματοληψίας
- η παροχή των αντλιών στην αρχή και στο τέλος για κάθε δειγματοληψία
- ο όγκος κάθε δείγματος αέρα που λαμβάνεται σε κάθε μέτρηση
- ο αριθμός των εξετασθέντων οπτικών πεδίων για κάθε φίλτρο δειγματοληψίας
- η διάμετρος του οπτικού πεδίου του μικροσκοπίου
- η διάμετρος του εκτιθέμενου φίλτρου
- ο αριθμός των μετρηθέντων ινών σε κάθε φίλτρο δειγματοληψίας
- η συγκέντρωση ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας εκφρασμένη σε ίνες/ cm^3 .

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πρακτικές συστάσεις για την ιατρική εξέταση για την εκτίμηση της κατάστασης της υγείας των εργαζομένων, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1β:

1. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα βιβλιογραφικά δεδομένα η έκθεση σε ίνες αμιάντου μπορεί να προκαλέσει τις ακόλουθες παθήσεις:
  - αμιάντωση

- μεσοθηλίωμα

- καρκίνο του πνεύμονα

- καρκίνο του γαστρεντερικού συστήματος.

2. Ο γιατρός εργασίας που είναι αρμόδιος για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο πρέπει να γνωρίζει τις συνθήκες και τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η έκθεση κάθε εργαζομένου.

3. Η κλινική παρακολούθηση των εργαζομένων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις αρχές και την πρακτική της ιατρικής της εργασίας. Πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:

- κατάρτιση του ιατρικού και επαγγελματικού ιστορικού του εργαζομένου,
- προσωπική συνέντευξη,
- κλινική εξέταση του θώρακα,
- εξέταση της αναπνευστικής λειτουργίας (σπειρομέτρηση και καμπύλη ροής όγκου).

Είναι επιθυμητή η διενέργεια και άλλων εξετάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται ακτινογραφία θώρακα συνήθων διαστάσεων ή αξονική τομογραφία, καθώς και εργαστηριακές αναλύσεις όπως η κυτταρολογική εξέταση των πτυέλων. Οι εξετάσεις αυτές πρέπει να αποφασίζονται για κάθε εργαζόμενο που παρακολουθείται ιατρικά, σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες γνώσεις στον τομέα της ιατρικής της εργασίας.

Άρθρο 22**Έλεγχος εφαρμογής**

Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος διατάγματος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Για τις επιχειρήσεις των μεταλλείων, λατομείων, ορυχείων ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος διατάγματος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Άρθρο 23**Κυρώσεις**

1. Σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 24 του ν. 2224/1994 «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής-ασφάλειας, κ.λπ.» (Α' 112), όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 16 του ν. 2639/1998 «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 205), 11 παράγραφος 5 του ν. 3144/2003 «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις» (Α' 111), 4 του ν. 3227/2004 «Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλες διατάξεις» (Α' 31) και 3 παράγραφος 3 του ν. 3385/2005 «Ρυθμίσεις για την προώθηση της απασχόλησης, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και άλλες διατάξεις» (Α' 210), με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 της κοινής υπουργικής απόφασης 88555/3293/30.9.1988 που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/1989 (Α' 79).

2. Σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του ν. 2224/1994 (Α' 112) και του άρθρου 17 του ν. 2639/1998, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του ν. 3385/2005.

Άρθρο 24
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του διατάγματος αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος καταργούνται τα π.δ. 70α/1988 (Α' 31) και 175/1997 (Α' 150) και το άρθρο 3 του π.δ. 159/1999 (Α' 157).

Στον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 4 Οκτωβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ	ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 213

Αθλητικός Αστυνομικός Σύνδεσμος - Τροποποίηση διατάξεων του π.δ/τος 141/1991 «Αρμοδιότητες οργάνων και υπηρεσιακές ενέργειες του προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και θέματα οργάνωσης Υπηρεσιών» (Α' - 58).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 11 παρ. 1 περιπτ. α' και στ' του ν. 1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' - 152), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1590/1986 (Α' - 49).

2. Το άρθρο 28 παρ. 1 του ν. 2800/2000 «Αναδιάρθρωση Υπηρεσιών Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, σύσταση Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις» (Α' - 41).

3. Το άρθρο 90 του κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (Α' - 98).

4. Το άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, Ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α' - 247).

5. Το άρθρο μόνο του π.δ/τος 82/1993 «Περιορισμός συναρμοδιότητας κατά την έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων σε θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων Προεδρίας της Κυβέρνησης και Δημόσιας Τάξης» (Α' - 36).

6. Την υπ' αριθμ. 37930/ΔΙΟΕ 1264 από 14.10.2005 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών (Β' - 1432), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 5733/ΔΙΟΕ

179/9.2.2006 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' - 204).

7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 4.000,00 ευρώ, περίπου, για το τρέχον οικονομικό έτος και 3.500,00 ευρώ, περίπου, για το έτος 2007 και καθένα από τα επόμενα έτη. Οι δαπάνες του τρέχοντος έτους θα αντιμετωπισθούν από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις των Κ.Α.Ε. 0711, 0824, 0826, 1711, 1723 και 1725 του εκτελούμενου Π/Υ εξόδων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης Ε.Φ. 43-110 «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ» και οι δαπάνες του έτους 2007 και επομένων ετών θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται για το σκοπό αυτό στον ίδιο ως άνω Π/Υ του αντίστοιχου έτους.

8. Την υπ' αριθμ. 275/2006 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1
Τροποποίηση διατάξεων

Στο άρθρο 105 του π.δ/τος 141/1991 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Κατά την τέλεση αθλητικών συναντήσεων που αξιολογούνται από τη Διεύθυνση Γενικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας ως μεζονος σπουδαιότητας, δύναται να ορίζεται αστυνομικός ως Αθλητικός Αστυνομικός Σύνδεσμος, ο οποίος παρίσταται καθόλη τη διάρκεια της αθλητικής συνάντησης, τελεί υπό τις εντολές του επικεφαλής των μέτρων και δημιουργεί σχέσεις επικοινωνίας με τους φιλάθλους των ομάδων που αγωνίζονται, προς το σκοπό αποτροπής εντάσεων και επεισοδίων.

Ο Αθλητικός Αστυνομικός Σύνδεσμος προέρχεται, από το προσωπικό της Υπηρεσίας Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της Ελληνικής Αστυνομίας, ορίζεται από τη Διεύθυνση Γενικής Αστυνομίας σε εύλογο χρόνο πριν από την τέλεση της αθλητικής συνάντησης και προς το σκοπό εκπλήρωσης της αποστολής του δημιουργεί σχέσεις επικοινωνίας με τους υπευθύνους των ομάδων, τους οργανωμένους Συνδέσμους Φιλάθλων και με τις αρμόδιες για την τέλεση του αγώνα Αρχές και Φορείς. Επίσης μεταφέρει οδηγίες και προτροπές των αρμοδίων αστυνομικών Υπηρεσιών που σχετίζονται με την ομαλή τέλεση των αγώνων και την ανύψωση του αθλητικού πνεύματος».

Άρθρο 2
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΚΑΣ	ΒΥΡΩΝ Γ. ΠΟΥΛΩΡΑΣ

(3)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 214

Κατανομή οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργιών των
Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων του Κράτους.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις:

1) Του άρθρου 3 παρ.2 εδ.α' περ.ββ' του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών» (Α' 35) όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 6 παρ.8 του ν. 2408/1996 (Α' 104).

2) Του άρθρου 90 του κώδικα νομοθεσίας για την «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98).

Β. Την υπ' αριθμ. 3459/30.8.2006 γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικράτειας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων αφού έλαβε υπόψη τις αιτιολογημένες προτάσεις των δικαστικών λειτουργιών που διευθύνουν τα Διοικητικά Εφετεία της Χώρας.

Γ. Το γεγονός ότι το παρόν διάταγμα δεν προκαλεί επιπλέον δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Δ. Την υπ' αριθμ. 279/2006 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Οι δέκα (10) οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργιών των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων του Κράτους που συστήθηκαν από 1.7.2006 με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.2 του ν. 3472/2006 «Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» (Α' 135) κατανέμονται στα Διοικητικά Πρωτοδικεία του Κράτους ως εξής:

1. Ηρακλείου: Δύο (2) οργανικές θέσεις Πρωτοδικών-Παρέδρων Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε έντεκα (11).

2. Ιωαννίνων: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη-Παρέδρου-Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εννέα (9).

3. Λαμίας: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη-Παρέδρου Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε έξι (6).

4. Λάρισας: Δύο (2) οργανικές θέσεις Πρωτοδικών-Παρέδρων Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εννέα (9).

5. Πατρών: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη-Παρέδρου Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε δέκα έξι (16).

6. Ρόδου: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη-Παρέδρου Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε οκτώ (8).

7. Τρικάλων: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη-Παρέδρου Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε επτά (7).

8. Χανίων: Μία (1) οργανική θέση Πρωτοδίκη Παρέδρου Πρωτοδικείου, οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε έξι (6).

Άρθρο 2

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δικαιοσύνης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα 6 Οκτωβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	(2310) 423 956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	(2410) 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	(210) 413 5228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	(26610) 89 122
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	(2610) 638 109		(26610) 89 105
	(2610) 638 110	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	(2810) 300 781
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	(26510) 87215	ΛΕΣΒΟΣ - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως 1	(22510) 46 654
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	(25310) 22 858		(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α'	Ετήσιο	150	Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Α	3μηνιαίο	40	Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Α'	Μηνιαίο	15	Παράρτημα	Ετήσιο	50
Β'	Ετήσιο	300	Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Β'	3μηνιαίο	80	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Β'	Μηνιαίο	30	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Γ'	Ετήσιο	50	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Δ'	Ετήσιο	220	Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	100
Δ'	3μηνιαίο	60			

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: τηλεφωνικά : 210 - 4071010, fax : 210 - 4071010 internet : <http://www.et.gr>.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €	190 €
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €	225 €
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €	160 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €	95 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €	33 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €	ΔΩΡΕΑΝ
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €	645 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €	95 €
Πρώτο (Α'), Δεύτερο (Β') και Τέταρτο (Δ')	-	450 €

- Το τεύχος του ΑΣΕΠ (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές με την επιβάρυνση των 70 euro, ποσό το οποίο αφορά ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγουμένων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη Α', Β', Δ', Αναπτυξιακών Πράξεων & Συμβάσεων, Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας Διακηρύξεων, Δημοσίων Συμβάσεων και Α.Ε. & Ε.Π.Ε., η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2006, κατά 40 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512). Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.

* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.

* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.

* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινοίτες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.

* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.

* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.

* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000

Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924

Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8 & Περιφερειακά Γραφεία

Δωρεάν ανάγνωση δημοσιευμάτων τεύχους Α' από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'

* 0 1 0 0 2 1 2 0 9 1 0 0 6 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster@et.gr